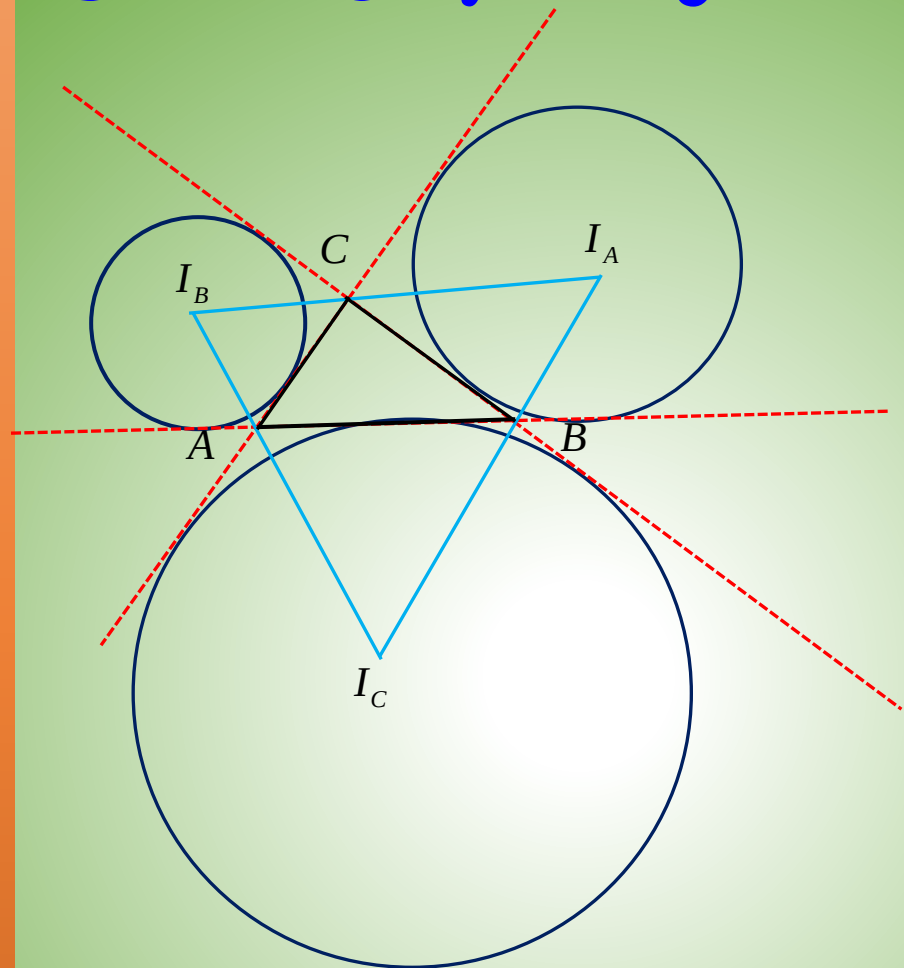

គណិតវិទ្យាសិស្សព្រំក្រ

បឋមសិក្សាទុតិយភូមិ

រៀបរៀងដោយ នូ ប័ន្ទណារិទ្ធី

រក្សាសិទ្ធិ

like us on facebook

បណ្ណាគារបាក់ទូក II

០១ គេអោយ $4 \leq k \leq n$ ។

ស្រាយបញ្ជាក់ថា $C_n^k + 4.C_n^{k-1} + 6.C_n^{k-2} + 4.C_n^{k-3} + C_n^{k-4} = C_{n+4}^k$ ។

ដំណោះស្រាយ

$$\begin{aligned} \text{គេមាន } C_n^k + 4.C_n^{k-1} + 6.C_n^{k-2} + 4.C_n^{k-3} + C_n^{k-4} &= (C_n^k + C_n^{k-1}) + 3(C_n^{k-1} + C_n^{k-2}) \\ &\quad + 3(C_n^{k-2} + C_n^{k-3}) + (C_n^{k-3} + C_n^{k-4}) \\ &= C_{n+1}^k + 3.C_{n+1}^{k-1} + 3.C_{n+1}^{k-2} + C_{n+1}^{k-3} \\ &= (C_{n+1}^k + C_{n+1}^{k-1}) + 2(C_{n+1}^{k-1} + C_{n+1}^{k-2}) + (C_{n+1}^{k-2} + C_{n+1}^{k-3}) \\ &= C_{n+2}^k + 2.C_{n+2}^{k-1} + C_{n+2}^{k-2} \\ &= (C_{n+2}^k + C_{n+2}^{k-1}) + (C_{n+2}^{k-1} + C_{n+2}^{k-2}) \\ &= C_{n+3}^k + C_{n+3}^{k-1} = C_{n+4}^k \quad \text{ពិត} \end{aligned}$$

០២ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\frac{a}{\sqrt{a^2+bc}} + \frac{b}{\sqrt{b^2+ac}} + \frac{c}{\sqrt{c^2+ab}} \geq 1$ ចំពោះគ្រប់ចំនួនពិត

វិជ្ជមាន a, b, c ។

ដំណោះស្រាយ

តាង $a = x^3, b = y^3$ និង $c = z^3$

$$\begin{aligned} \text{យក } I &= \frac{a}{\sqrt{a^2+bc}} + \frac{b}{\sqrt{b^2+ac}} + \frac{c}{\sqrt{c^2+ab}} \\ I &= \frac{x^3}{\sqrt{x^6+8y^3z^3}} + \frac{y^3}{\sqrt{y^6+8x^3z^3}} + \frac{z^3}{\sqrt{z^6+8x^3y^3}} \\ I &= \frac{1}{\sqrt{1+\left(\frac{2yz}{x^2}\right)^3}} + \frac{1}{\sqrt{1+\left(\frac{2xz}{y^2}\right)^3}} + \frac{1}{\sqrt{1+\left(\frac{x^3y^3}{z^2}\right)^3}} \end{aligned}$$

$$\text{ដោយ } 1 + \left(\frac{2yz}{x^2}\right)^3 = \left(1 + \frac{2yz}{x^2}\right) \left(1 - \frac{2yz}{x^2} + \frac{4y^2z^2}{x^4}\right)$$

តាមវិសមភាព AM-GM យើងបាន

$$1 + \left(\frac{2yz}{x^2}\right)^3 \leq \frac{x^4 + y^2z^2}{x^4} \quad \text{នោះ } \frac{1}{\sqrt{1+\left(\frac{2yz}{x^2}\right)^3}} \geq \frac{x^4}{x^4 + 2y^2z^2}$$

$$\text{នាំអោយ } I \geq \frac{x^4}{x^4 + y^4 + z^4} + \frac{y^4}{x^4 + y^4 + z^4} + \frac{z^4}{x^4 + y^4 + z^4}$$

នាំអោយ $I \geq 1$ ពិត

០៣ ឧបមាថា $a, b, c \in \mathbb{Z}$ ហើយតាង $d = \gcd(a, b)$ ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា

(1) សមីការ $ax + by = c$ មានចម្លើយកាលណា $d \mid c$ ។

(2) បើ x_0, y_0 ជាចម្លើយពិសេសនៃសមីការនេះ នោះចម្លើយទាំងអស់មានទម្រង់

$$x = x_0 + \frac{b}{d}t, y = y_0 - \frac{a}{d}t \text{ ដែល } t \in \mathbb{Z} \text{ ។}$$

ដំណោះស្រាយ

(1) បើ $d = \gcd(a, b)$ នោះ $d \mid a$ និង $d \mid b$

$$\Rightarrow a = dr \text{ និង } b = ds, r, s \text{ ជាចំនួនគត់}$$

បើ $x = x_0$ និង $y = y_0$ ជាចម្លើយនៃសមីការ $ax + by = c$ នោះ $ax_0 + by_0 = c$

$$\Rightarrow c = ax_0 + by_0 = drx_0 + dsy_0 = d(rx_0 + sy_0)$$

នាំអោយ $d \mid c$

ដូចនេះ សមីការ $ax + by = c$ មានចម្លើយកាលណា $d \mid c$

(2) បើ x_0, y_0 ជាចម្លើយពិសេសនៃសមីការនេះ នោះចម្លើយទាំងអស់មានទម្រង់

$$x = x_0 + \frac{b}{d}t, y = y_0 - \frac{a}{d}t \text{ ដែល } t \in \mathbb{Z}$$

x_0, y_0 ជាចម្លើយនៃសមីការ $ax + by = c$ នោះ $ax_0 + by_0 = c$

បើ x', y' ជាចម្លើយផ្សេងទៀត នោះ $ax' + by' = c$

$$\text{នាំអោយ } a(x_0 - x') = b(y' - y_0) \quad (1)$$

ដោយ $d = \gcd(a, b)$ នោះមានចំនួនគត់ r, s បំបែករវាងគ្នាដែល $a = dr$ និង $b = ds$

$$\Rightarrow dr(x_0 - x') = ds(y' - y_0)$$

$$\Rightarrow r(x_0 - x') = s(y' - y_0)$$

$$\Rightarrow r \mid s(y' - y_0) \text{ ដែល } \gcd(r, s) = 1 \quad (2)$$

តាម Euclid's Lemma បើ $a \mid bc$ ហើយ $\gcd(a, b) = 1$ នោះ $a \mid c$

នោះតាម (2) គេបាន $r \mid (y_0 - y')$

នាំអោយ $y_0 - y' = rt$ ចំពោះ $t \in \mathbb{Z}$

$$\text{នោះ } y' = y_0 - rt$$

ជំនួសចូល (1) យើងបាន $a(x_0 - x') = b(-rt)$

$$dr(x_0 - x') = ds(-rt) \text{ នោះ } x' = x_0 + st$$

$$\text{ដូចនេះ } x' = x_0 + \left(\frac{b}{d}\right)t \text{ និង } y' = y_0 - \left(\frac{a}{d}\right)t \text{ ដែល } t \in \mathbb{Z}$$

$$\text{ផ្ទៀងផ្ទាត់បើ } x = x_0 + \left(\frac{b}{d}\right)t \text{ និង } y = y_0 - \left(\frac{a}{d}\right)t$$

$$\text{គេបាន } ax + by = a\left(x_0 + \frac{b}{d}t\right) + b\left(y_0 - \frac{a}{d}t\right) = ax_0 + by_0 = c$$

០៤ តាង S_n ជាផលបូក n តួដំបូងនៃស្វ៊ីត $\{a_n\}$ ផ្ទៀងផ្ទាត់

$$S_n + a_n = \frac{n-1}{n(n+1)}, n=1,2,\dots \text{ ។ ចូររកតួទី } n \text{ ។}$$

ដំណោះស្រាយ

$$\text{គេមាន } a_{n+1} = S_{n+1} - S_n$$

$$a_{n+1} = \frac{n}{(n+1)(n+2)} - a_{n+1} - \frac{n-1}{n(n+1)} + a_n$$

$$2a_{n+1} = \frac{n+2-2}{(n+1)(n+2)} - \frac{1}{n+1} + \frac{1}{n(n+1)} + a_n$$

$$= \frac{-2}{(n+1)(n+2)} + a_n + \frac{1}{n(n+1)}$$

$$\text{គេបាន } a_{n+1} + \frac{1}{(n+1)(n+2)} = \frac{1}{2} \left(a_n + \frac{1}{n(n+1)} \right)$$

$$\text{យក } b_n = a_n + \frac{1}{n(n+1)} \text{ នោះ } b_{n+1} = a_{n+1} + \frac{1}{(n+1)(n+2)}$$

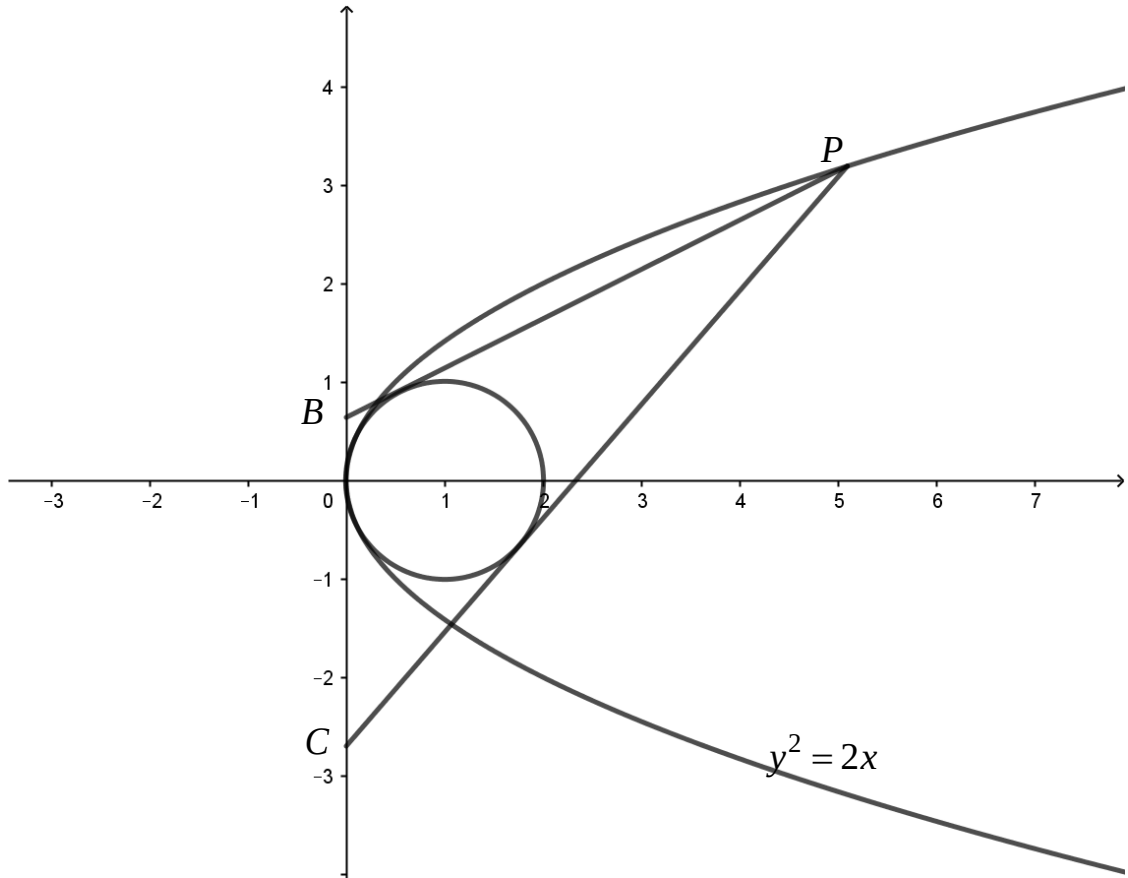
$$\text{នាំអោយ } b_{n+1} = \frac{1}{2} b_n \text{ ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថា } (b_n) \text{ ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រដែលមានរេសុង } q = \frac{1}{2} \text{ និង}$$

$$b_1 = a_1 + \frac{1}{1 \cdot 2} = 0 + \frac{1}{2}$$

$$\text{គេបាន } b_n = b_1 \cdot q^{n-1} = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{2} \right)^{n-1} = \left(\frac{1}{2} \right)^n$$

$$\text{ដូចនេះ } a_n = \frac{1}{2^n} - \frac{1}{n(n+1)}$$

០៥ P ជាចំណុចមួយចល័តនៅលើប៉ារ៉ាបូល $y^2 = 2x$ ។ ចំណុច B និង C នៅលើអ័ក្ស y ហើយរង្វង់ $(x-1)^2 + y^2 = 1$ ប៉ះខាងក្នុងទៅនឹងត្រីកោណ PBC ។ រកតម្លៃអប្បបរមាក្រឡាផ្ទៃនៃត្រីកោណ ΔPBC ។

ដំណោះស្រាយ

តាង $P(x_0, y_0)$, $B(0, b)$ និង $C(0, c)$ ដែល $b > c$

$$\text{សមីការបន្ទាត់ } (PB): \frac{y-b}{y_0-b} = \frac{x-0}{x_0-0}$$

$$(PB): y-b = \frac{y_0-b}{x_0} \cdot x$$

$$\text{នោះ: } (y_0-b)x - x_0y + x_0b = 0$$

ចម្ងាយពីផ្ចិតនៃរង្វង់ទៅបន្ទាត់ PB គឺ $d = 1$

$$\text{តែ } d = \frac{|y_0-b+x_0b|}{\sqrt{(y_0-b)^2 + x_0^2}}$$

$$\text{នាំអោយ } \frac{|y_0-b+x_0b|}{\sqrt{(y_0-b)^2 + x_0^2}} = 1$$

$$\Rightarrow (y_0-b)^2 + x_0^2 = (y_0-b)^2 + 2(y_0-b)x_0b + x_0^2b^2$$

គេឃើញថា $x_0 > 2$ ហើយសមីការក្លាយជា $(x_0 - 2)b^2 + 2y_0b - x_0 = 0$

ដូចគ្នាដែរ $(x_0 - 2)c^2 + 2y_0c - x_0 = 0$

នាំអោយ $b + c = \frac{-2y_0}{x_0 - 2}$ និង $bc = \frac{-x_0}{x_0 - 2}$

យើងបាន $(b - c)^2 = \frac{4x_0^2 + 4y_0^2 - 8x_0}{(x_0 - 2)^2}$

ដោយចំណុច $P(x_0, y_0)$ នៅលើប៉ារ៉ាបូល $y^2 = 2x$ នោះ $(b - c)^2 = \frac{4x_0^2}{(x_0 - 2)^2}$

ឬ $b - c = \frac{2x_0}{x_0 - 2}$

ក្រឡាផ្ទៃត្រីកោណ PBC គឺ $S_{\Delta PBC} = \frac{1}{2}(b - c) \times x_0$
 $= \frac{x_0}{x_0 - 2} \times x_0$
 $= (x_0 - 2) + \frac{4}{x_0 - 2} + 4$

$$S_{\Delta PBC} \geq 4 + 4 = 8$$

សមភាពកើតមានកាលណា $x_0 - 2 = 2$ នោះ $x_0 = 4$, $y_0 = \pm 2\sqrt{2}$

ដូចនេះ ក្រឡាផ្ទៃអប្បបរមាគឺ $S_{\Delta PBC} = 8$

០៦ តាង $f(x) = \frac{x}{\sqrt{1+x^2}}$ និង $f^{(n)}(x) = \underbrace{f[f[f\dots[f(x)]]]}_n$ ។

ចូររក $f^{(99)}(1)$ ។

ដំណោះស្រាយ

យើងមាន $f^{(1)}(x) = f(x) = \frac{x}{\sqrt{1+x^2}}$

$f^{(2)}(x) = f\left[f^{(1)}(x)\right] = \frac{\frac{x}{\sqrt{1+x^2}}}{\sqrt{1+\left(\frac{x}{\sqrt{1+x^2}}\right)^2}} = \frac{x}{\sqrt{1+2x^2}}$

ស្រាយតាមលំនាំនេះបន្តទៀត យើងបាន $f^{(99)}(x) = \frac{x}{\sqrt{1+99x^2}}$

$$\text{ដូចនេះ } f^{(99)}(x) = \frac{1}{10}$$

០៧ គេអោយបន្ទាត់ $L: x+y-9=0$ និងរង្វង់ $M: 2x^2+2y^2-8x-8y-1=0$ ។ ចំណុច A មួយនៅលើបន្ទាត់ L និង ចំណុច B, C នៅលើរង្វង់ M ហើយ $\angle BAC = 45^\circ$ ។ បន្ទាត់ AB កាត់តាមផ្ចិតនៃរង្វង់ M ។ រករង្វង់នៃអាប់ស៊ីស x របស់ចំណុច A ។

ដំណោះស្រាយ

ចំណុច A នៅលើ $L: x+y-9=0$ នោះយើងយក $A(a, 9-a)$

ចម្ងាយពីចំណុច M ទៅបន្ទាត់ AC គឺ $d = |AM| \times \sin \angle BAC$

$$d = \sqrt{(a-2)^2 + (9-a-2)^2} \times \sin 45^\circ$$

$$d = \sqrt{2a^2 - 18a + 53} \times \frac{\sqrt{2}}{2} \quad (1)$$

បន្ទាត់ AC ប្រសព្វជាមួយរង្វង់ M នោះ $d \leq R$ ដែល R ជាកាំនៃរង្វង់ (2)

$$\text{រង្វង់ } M: x^2 + y^2 - 4x - 4y - \frac{1}{2} = 0$$

$$\text{នោះ } M: (x-2)^2 + (y-2)^2 = \frac{17}{2}$$

$$\text{កាំរង្វង់ } R = \sqrt{\frac{17}{2}} \quad (3)$$

$$\text{តាម (1), (2) និង (3) គេបាន } \sqrt{2a^2 - 18a + 53} \times \frac{\sqrt{2}}{2} \leq \sqrt{\frac{17}{2}}$$

ដោះស្រាយវិសមីការនេះ គេបាន $3 \leq a \leq 6$

ដូចនេះ រង្វង់នៃអាប់ស៊ីស x របស់ចំណុច A គឺ $3 \leq a \leq 6$

០៨ វិសមភាព $f(n) = \frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+2} + \dots + \frac{1}{2n+1} < a - 2017 \frac{1}{3}$ ពិតចំពោះគ្រប់ចំនួនគត់វិជ្ជមាន n ។ តើតម្លៃតូចបំផុតនៃចំនួនគត់ a ស្មើនឹងប៉ុន្មាន ?

ដំណោះស្រាយ

$$\text{អនុគមន៍ } f(n) = \frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+2} + \dots + \frac{1}{2n+1} \text{ ម៉ូណូតូនចុះ}$$

នោះ $f(1)$ ជាតម្លៃធំបំផុតនៃ $f(n)$

$$\text{បើ } n=1 \text{ នោះ } f(1) = \frac{1}{2} + \frac{1}{3} < a - 2017 \frac{1}{3}$$

នាំអោយ $a > 2018$

ដូចនេះ $a = 2019$ ជាចំនួនគត់តូចបំផុត

០៩ P និង Q ជាចំណុចនៅលើអេលីប $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$, ($a > b > 0$) ផ្ទៀងផ្ទាត់ $OP \perp OQ$ ។ រកតម្លៃអតិបរមានៃផលគុណ $|OP| \times |OQ|$ ។

ដំណោះស្រាយ

យក $P(|OP|\cos\theta, |OP|\sin\theta)$ និង $Q(|OQ|\cos(\theta \pm \frac{\pi}{2}), |OQ|\sin(\theta \pm \frac{\pi}{2}))$

យើងមាន $\frac{1}{OP^2} = \frac{\cos^2\theta}{a^2} + \frac{\sin^2\theta}{b^2}$ និង $\frac{1}{OQ^2} = \frac{\sin^2\theta}{a^2} + \frac{\cos^2\theta}{b^2}$

នាំអោយ $\frac{1}{OP^2} + \frac{1}{OQ^2} = \frac{1}{a^2} + \frac{1}{b^2}$

នោះផលគុណ $|OP| \times |OQ|$ មានតម្លៃអតិបរមា $\frac{2a^2b^2}{a^2+b^2}$ ពេល $|OP| = |OQ| = \sqrt{\frac{2a^2b^2}{a^2+b^2}}$

១០ សមីការ $\lg kx = 2\lg(x+1)$ មានរឹសតែមួយគត់ជាចំនួនគត់ ។ រករង្វង់នៃតម្លៃ k ។

ដំណោះស្រាយ

យើងបាន $\begin{cases} kx > 0 & (1) \\ x+1 > 0 & (2) \\ kx = (x+1)^2 & (3) \end{cases}$

តាម (3) $x^2 + (2-k)x + 1 = 0$

រឹសទាំងពីរគឺ $x_1, x_2 = \frac{1}{2}[k-2 \pm \sqrt{k^2-4k}]$ ដែល $\Delta = k^2-4k \geq 0$

$k \leq 0$ រឺ $k \geq 4$

(i) បើ $k < 0$ នោះ $x_1+1 > 0, x_2+1 < 0$ ហើយ $kx_1 > 0$ ។ សមីការមានរឹសមួយ

$x_1 = \frac{1}{2}[k-2 + \sqrt{k^2-4k}]$

(ii) បើ $k = 4$ សមីការមានរឹសមួយ $x = 1$

(iii) បើ $k > 0$ សមីការមានរឹសពីរ x_1, x_2 វិជ្ជមាន និង $x_1 \neq x_2$ (មិនយក)

ដូចនេះ រង្វង់នៃតម្លៃ k គឺ $k < 0$ និង $k = 4$

១១ បន្ទាត់ $l: y = kx + m$ (k, m ជាចំនួនគត់) ប្រសព្វជាមួយអេលីប $\frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{12} = 1$

ត្រង់ពីរចំណុចផ្សេងគ្នា A និង B ប្រសព្វនឹងអ៊ីពែបូល $\frac{x^2}{4} - \frac{y^2}{12} = 1$ ត្រង់ពីរចំណុចផ្សេងគ្នា C

និង D ។ តើបន្ទាត់ l អាចផ្ទៀងផ្ទាត់ $\overrightarrow{AC} + \overrightarrow{BD} = 0$ ដែររឺទេ? បើអាច តើវាកើតឡើងបានប៉ុន្មាន យ៉ាង? បើមិនអាច ចូរបញ្ជាក់មូលហេតុ?

ដំណោះស្រាយ

$$\text{ចំពោះ } \begin{cases} y = kx + m \\ \frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{12} = 1 \end{cases}$$

$$\text{យើងបាន } \frac{x^2}{16} + \frac{(kx+m)^2}{12} = 1$$

$$\text{នាំអោយ } (3+4k^2)x^2 + 8kmx + 4m^2 - 48 = 0$$

$$\text{យក } A(x_1, y_1) \text{ និង } B(x_2, y_2) \text{ នោះ } x_1 + x_2 = -\frac{8km}{3+4k^2}$$

$$\Delta_1 = (8km)^2 - 4(3+4k^2)(4m^2-48) > 0 \quad (1)$$

$$\text{ចំពោះ } \begin{cases} y = kx + m \\ \frac{x^2}{4} - \frac{y^2}{12} = 1 \end{cases}$$

$$\text{យើងបាន } \frac{x^2}{4} - \frac{(kx+m)^2}{12} = 1$$

$$\text{នាំអោយ } (3-k^2)x^2 - 2kmx - m^2 - 12 = 0$$

$$\text{យក } C(x_3, y_3) \text{ និង } D(x_4, y_4) \text{ នោះ } x_3 + x_4 = \frac{2km}{3-k^2}$$

$$\Delta_2 = (-2km)^2 + 4(3-k^2)(m^2+12) > 0 \quad (2)$$

$$\text{បើ } \overrightarrow{AC} + \overrightarrow{BD} = 0 \text{ នោះ } (x_4 - x_2) + (x_3 - x_1) = 0$$

$$\text{នាំអោយ } x_1 + x_2 = x_3 + x_4$$

$$\text{នាំអោយ } km = 0 \text{ ឬ } -\frac{4}{3+4k^2} = \frac{1}{3-k^2}$$

$$\bullet \text{ បើ } km = 0 \text{ នោះ } k = 0 \text{ ឬ } m = 0$$

$$a) \text{ បើ } k = 0 \text{ នោះតាម (1) និង (2) យើងបាន } -2\sqrt{3} < m < 2\sqrt{3}$$

តែ m ជាចំនួនគត់ នោះ m អាចយកតម្លៃ $-3, -2, -1, 0, 1, 2, 3$

$$b) \text{ បើ } m = 0 \text{ នោះតាម (1) និង (3) យើងបាន } -\sqrt{3} < k < \sqrt{3}$$

តែ k ជាចំនួនគត់ នោះ k អាចយកតម្លៃ $-1, 0, 1$

ដូចនេះ មានបន្ទាត់ l ចំនួន 9 ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់លក្ខខណ្ឌ

១២) p និង $q (q \neq 0)$ ជាចំនួនពិត ។ សមីការ $x^2 - px + q = 0$ មានរឹសពីរ α និង β ។ ស្វ៊ីត $\{a_n\}$ ផ្ទៀងផ្ទាត់ $a_1 = p, a_2 = p^2 - q, a_n = pa_{n-1} - qa_{n-2} (n=3, 4, \dots)$ ។

ក) រកទម្រង់ទូទៅនៃ $\{a_n\}$ ជាអនុគមន៍នៃ α និង β ។

ខ) បើ $p=1, q=\frac{1}{4}$ រកផលបូក n តួដំបូងនៃស្វ៊ីត $\{a_n\}$ ។

ដំណោះស្រាយ

ក) រកទម្រង់ទូទៅនៃ $\{a_n\}$ ជាអនុគមន៍នៃ α និង β

តាមទ្រឹស្តីបទវ៉ែត $\alpha + \beta = p, \alpha\beta = q \neq 0$

គេបាន $a_n = pa_{n-1} - qa_{n-2}$

$$= (\alpha + \beta)a_{n-1} - \alpha\beta a_{n-2} \quad (n=3, 4, \dots)$$

គេអាចសរសេរ $a_n - \beta a_{n-1} = \alpha(a_{n-1} - \beta a_{n-2})$

តាង $b_n = a_{n+1} - \beta a_n$ នោះ $b_{n+1} = \alpha b_n (n=1, 2, \dots)$

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថា (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រដែលមានរឹស α និងតួទី 1 គឺ

$$b_1 = a_2 - \beta a_1 = p^2 - q - \beta p = (\alpha + \beta)^2 - \alpha\beta - \beta(\alpha + \beta) = \alpha^2$$

$$\text{នាំអោយ } b_n = \alpha^2 \times \alpha^{n-1} = \alpha^{n+1} \quad (1)$$

$$\text{នាំអោយ } a_{n+1} - \beta a_n = \alpha^{n+1} \text{ រឺ } a_{n+1} = \alpha^{n+1} + \beta a_n \quad (n=1, 2, \dots)$$

➤ បើ $\Delta = p^2 - 4q = 0$ យើងបាន $\alpha = \beta \neq 0, a_1 = p = 2\alpha$

$$\text{នោះតាម (1) } a_{n+1} = \alpha^{n+1} + \alpha a_n \text{ ឬ } \frac{a_{n+1}}{\alpha^{n+1}} - \frac{a_n}{\alpha^n} = 1$$

$$\text{នាំអោយ } \left\{ \frac{a_n}{\alpha^n} \right\} \text{ ជាស្វ៊ីតនិរន្តរ៍ដែលមានផលសង្ខេប 1 និងតួទី 1 គឺ } \frac{a_1}{\alpha} = \frac{2\alpha}{\alpha} = 2$$

$$\text{គេបាន } \frac{a_n}{\alpha^n} = 2 + 1(n-1) \text{ នោះ } a_n = n+1$$

$$\text{ដូចនេះ តួទូទៅនៃស្វ៊ីត } \{a_n\} \text{ គឺ } a_n = (n+1)\alpha^n \quad (2)$$

➤ បើ $\Delta > 0, \alpha \neq \beta$ យើងបាន $a_{n+1} = \alpha^{n+1} + \beta a_n$

$$= \beta a_n + \frac{\beta}{\beta - \alpha} \alpha^{n+1} - \frac{\alpha}{\beta - \alpha} \alpha^{n+1} \quad (n=1, 2, \dots)$$

$$\text{គេបាន } a_{n+1} + \frac{\alpha^{n+2}}{\beta - \alpha} = \beta \left(a_n + \frac{\alpha^{n+1}}{\beta - \alpha} \right)$$

នោះស្មើត្រូវ $\left\{ a_n + \frac{\alpha^{n+1}}{\beta - \alpha} \right\}$ ជាស្មើត្រូវឈរលើមាត្រដែលមានរង្វង់ β និងតួទី 1 គឺ

$$a_1 + \frac{\alpha^2}{\beta - \alpha} = \alpha + \beta + \frac{\alpha^2}{\beta - \alpha} = \frac{\beta^2}{\beta - \alpha}$$

$$\text{នាំអោយ } a_n + \frac{\alpha^{n+1}}{\beta - \alpha} = \frac{\beta^2}{\beta - \alpha} \cdot \beta^{n-1}$$

$$\text{ដូចនេះ តួទូទៅនៃស្មើត្រូវ } \{a_n\} \text{ គឺ } a_n = \frac{\beta^{n+1} - \alpha^{n+1}}{\beta - \alpha} \quad (n=1,2,\dots) \quad (3)$$

ខ) បើ $p=1, q=\frac{1}{4}$ រកផលបូក n តួដំបូងនៃស្មើត្រូវ $\{a_n\}$

$$\text{បើ } p=1, q=\frac{1}{4} \text{ នោះ } \Delta = p^2 - 4q = 0 \text{ និង } \alpha = \beta = \frac{1}{2}$$

$$\text{តាម (2) គេបាន } a_n = (n+1) \left(\frac{1}{2} \right)^n = \frac{n+1}{2^n}, \quad (n=1,2,3,\dots)$$

$$\text{ផលបូក } n \text{ តួដំបូងគឺ } S_n = \frac{2}{2} + \frac{3}{2^2} + \dots + \frac{n+1}{2^n}$$

$$\frac{1}{2} S_n = \frac{2}{2^2} + \frac{3}{2^3} + \dots + \frac{n+1}{2^{n+1}}$$

$$\text{គេបាន } \frac{1}{2} S_n = \frac{3}{2} - \frac{n+3}{2^{n+1}}$$

$$\text{ដូចនេះ } S_n = 3 - \frac{n+3}{2^n}$$

របៀបទី ០២ សម្រាប់សំនួរ ក)

$$\text{តាមទ្រឹស្តីបទវ៉ែត } \alpha \times \beta = q \neq 0, \alpha + \beta = p \text{ នោះ } a_1 = \alpha + \beta, a_2 = \alpha^2 + \alpha\beta + \beta^2 \quad (6)$$

សមីការសំគាល់នៃស្មើត្រូវ $\{a_n\}$ គឺ $\lambda^2 - p\lambda + q = 0$ ដែលមានរឹស α និង β

យើងអាចកំណត់តួទូទៅនៃ $\{a_n\}$ ដូចតទៅ ៖

$$(i) \text{ បើ } \alpha = \beta \neq 0, a_n = (A_1 + A_2 n) \alpha^n$$

តាម (6) យើងបាន

$$(A_1 + A_2) \alpha = 2\alpha$$

$$(A_1 + 2A_2) \alpha^2 = 3\alpha^2$$

$$\text{នាំអោយ } A_1 = A_2 = 1$$

$$\text{ដូចនេះ តួទូទៅ } a_n = (n+1) \alpha^n$$

$$(ii) \text{ បើ } \alpha \neq \beta \text{ នោះ } a_n = A_1 \alpha^n + A_2 \beta^n$$

$$\text{តាម (6) យើងបាន } A_1 \alpha + A_2 \beta = \alpha + \beta$$

$$A_1 \alpha^2 + A_2 \beta^2 = \alpha^2 + \alpha\beta + \beta^2$$

$$\text{នាំអោយ } A_1 = \frac{-\alpha}{\beta - \alpha} \text{ និង } A_2 = \frac{\beta}{\beta - \alpha}$$

$$\text{ដូចនេះ } a_n = \frac{-\alpha^{n+1}}{\beta - \alpha} + \frac{\beta^{n+1}}{\beta - \alpha} = \frac{\beta^{n+1} - \alpha^{n+1}}{\beta - \alpha}$$

១៣ រកតម្លៃអតិបរមា និង អប្បបរមានៃអនុគមន៍ $f(x) = \sqrt{x+27} + \sqrt{13-x} + \sqrt{x}$ ។
ដំណោះស្រាយ

ដែនកំណត់ $x \in [0;13]$

$$\begin{aligned} y &= \sqrt{x+27} + \sqrt{13-x} + \sqrt{x} \\ &= \sqrt{x+27} + \sqrt{13+2\sqrt{x}(13-x)} \\ &\geq \sqrt{27} + \sqrt{13} = 3\sqrt{3} + \sqrt{13} \end{aligned}$$

នាំអោយ $\min(y) = 3\sqrt{3} + \sqrt{13}$ ពេល $x = 0$

ម្យ៉ាងទៀត តាមវិសមភាព Cauchy យើងបាន

$$\begin{aligned} y^2 &= (\sqrt{x} + \sqrt{x+27} + \sqrt{13-x})^2 \\ &\leq \left(\frac{1}{2} + 1 + \frac{1}{3}\right)[2x + (x+27) + 3(13-x)] \\ &= 121 \end{aligned}$$

នាំអោយ $\max(y) = 121$ ពេល $4x = 9(13-x)$ ឬ $x = 9$

១៤ រករង្វង់នៃអនុគមន៍ $f(x) = \sqrt{x-5} - \sqrt{24-3x}$ ។
ដំណោះស្រាយ

អនុគមន៍ $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនលើដែនកំណត់ $[5;8]$

រង្វង់នៃអនុគមន៍ $f(x)$ គឺ $[-3; \sqrt{3}]$ ។

១៥ អនុគមន៍ $y = (a \cos^2 x - 3) \sin x$ មានអប្បបរមាស្មើ -3 ។ រករង្វង់នៃចំនួនពិត a ។
ដំណោះស្រាយ

តាង $\sin x = t$ នោះ $g(t) = (-at^2 + a - 3)t$

ឬ $g(t) = -at^3 + (a-3)t$

ដោយ $-at^3 + (a-3)t \geq -3$ (អនុគមន៍មានអប្បបរមាស្មើ -3)

យើងបាន $-at(t^2 - 1) - 3(t-1) \geq 0$

$$(t-1)(-at(t+1)-3) \geq 0$$

ដោយ $t-1 \leq 0$ នោះ $-at(t+1)-3 \leq 0$

$$\text{ឬ } a(t^2+t) \geq -3 \quad (1)$$

ក) បើ $t=0, -1$ នោះ (1) ពិតជានិច្ច

ខ) បើ $0 < t \leq 1$ នោះ $0 < t^2+t \leq 2$

គ) បើ $-1 < t < 0$ នោះ $-\frac{1}{4} \leq t^2+t < 0$

$$\text{ដូចនេះ: } -\frac{3}{2} \leq a \leq 12$$

១៦ រកចំនួនចំណុចគត់ (i.e. ចំណុចដែលមានអ័ក្សអាប់ស៊ីស x និង អ័ក្សអាប់ស៊ីស y ជាចំនួនគត់) ដែលមាននៅក្នុងតំបន់ហ៊ីព័រ៉ូប៉ូលដោយមែកស្តាំនៃអ័ក្សអាប់ស៊ីស $x^2 - y^2 = 1$ និង បន្ទាត់ $x=100$ (មិនរាប់បញ្ចូលចំណុចនៅលើព្រំដែនឡើយ) ។

ដំណោះស្រាយ

មែកស្តាំរបស់អ័ក្សអាប់ស៊ីសផ្ទុះគ្នាជ្រុលអ័ក្សអាប់ស៊ីស នោះយើងគិតទៅលើចំណុចគត់ផ្នែកខាងលើអ័ក្ស $x'ox$ យើងសន្មតថាបន្ទាត់ $y=k$ ប្រសព្វជាមួយមែកស្តាំអ័ក្សអាប់ស៊ីស និង បន្ទាត់ $x=100$ រៀងគ្នាត្រង់ចំណុច A_k និង B_k ($k=1, 2, 3, \dots, 99$) ។

ចំនួនចំណុចគត់នៅលើបណ្តាអង្កត់ $A_k B_k$ គឺ $99-k$

ដូច្នេះ ចំនួនចំណុចគត់នៅក្នុងផ្ទៃផ្នែកខាងលើអ័ក្សអាប់ស៊ីសមាន $\sum_{k=1}^{99} (99-k) = 99 \times 49 = 4851$

ដូចនេះ ចំនួនចំណុចគត់នៅក្នុងផ្ទៃសរុបមាន $2 \times 4851 + 98 = 9800$

១៧ $\{a_n\}$ ជាស្វ៊ីតពន្លឺដែលមានផលសងរួមមិនសូន្យ និង $\{b_n\}$ ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ។ ស្វ៊ីតទាំងពីរផ្ទៀងផ្ទាត់ $a_1=3, b_1=1, a_2=b_2, 3a_3=b_3$ ។ គេដឹងថាមានចំនួនថេរ α និង β ដែលចំពោះគ្រប់ចំនួនគត់វិជ្ជមាន n គេបាន $a_n = \log_{\alpha} b_n + \beta$ ។ ចូររក $\alpha + \beta$ ។

ដំណោះស្រាយ

តាង d ជាផលសងរួមនៃស្វ៊ីត $\{a_n\}$ និង q ជាអសុដនៃស្វ៊ីត $\{b_n\}$

$$\text{យើងបាន } \begin{cases} 3+d=q & (1) \\ 3(3+4d)=q^2 & (2) \end{cases}$$

$$\text{យក (1) ជំនួសចូល (2) យើងបាន } 9+12d=d^2+6d+9$$

$$\text{នាំអោយ } d=6 \text{ និង } q=9$$

$$\text{នោះ } a_n = a_1 + (n-1)d = 3 + (n-1) \times 6 = 6n-3$$

$$\text{នោះ } b_n = b_1 \cdot q^{n-1} = 1 \cdot 9^{n-1}$$

$$\text{តែ } a_n = \log_{\alpha} b_n + \beta$$

$$\text{តែ } a_n = \log_{\alpha} b_n + \beta$$

នោះ $6n-3=\log_a 9^{n-1}+\beta$ ឬ $6n-3=(n-1)\log_a 9+\beta$ ពិតចំពោះគ្រប់ចំនួនគត់វិជ្ជមាន n
យក $n=1$ និង $n=2$ យើងបាន $\alpha=\sqrt[3]{3}$, $\beta=3$
ដូចនេះ $\alpha+\beta=\sqrt[3]{3}+3$

១៨ អនុគមន៍ $f(x)=a^{2x}+3a^x-2$ ($a>0$, $a\neq 1$) មានតម្លៃអតិបរមាទៅដល់ ៨ នៅក្នុងចន្លោះ $[-1,1]$ ។ រកតម្លៃអប្បបរមារបស់ f នៅក្នុងចន្លោះ $[-1,1]$ ។

ដំណោះស្រាយ

តាង $a^x=y$ នោះអនុគមន៍ដើមក្លាយជា $g(y)=y^2+3y-2$

$g(y)$ ជាអនុគមន៍កើនលើ $\left(-\frac{3}{2};+\infty\right)$

បើ $0<a<1$ នោះ $y\in[a,a^{-1}]$ ហើយ $g(y)_{\max}=a^{-2}+3a^{-1}-2=8$

នាំអោយ $a^{-1}=2$ ឬ $a=\frac{1}{2}$

គេបាន $g(y)_{\min}=\left(\frac{1}{2}\right)^2+3\times\frac{1}{2}-2=-\frac{1}{4}$

បើ $a>1$ នោះ $y\in[a,a^{-1}]$ ហើយ $g(y)_{\max}=a^2+3a-2=2$

នាំអោយ $a=2$

គេបាន $g(y)_{\min}=2^{-2}+3\times 2^{-1}-2=-\frac{1}{4}$

សរុបមក តម្លៃអប្បបរមានៃ f ក្នុងចន្លោះ $[-1,1]$ គឺ $-\frac{1}{4}$

១៩ មនុស្សពីរនាក់បោះគ្រាប់ឡកឡាក់ម្តងពីរគ្រាប់តាមលំដាប់ ។ អ្នកដែលបោះបានផលបូកលេខច្រើនជាង ៦ មុនគេជាអ្នកឈ្នះ ។ រកប្រូបាបដែលអ្នកបោះដំបូងជាអ្នកឈ្នះ ។

ដំណោះស្រាយ

ប្រូបាបដែលបោះបានផលបូកលេខច្រើនជាង ៦ គឺ $\frac{21}{36}=\frac{7}{12}$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែលអ្នកដំបូងឈ្នះគឺ $\frac{7}{12}+\left(\frac{5}{12}\right)^2\times\frac{7}{12}+\left(\frac{5}{12}\right)^4\times\frac{7}{12}+\dots=\frac{7}{12}\times\frac{1}{1-\frac{25}{144}}=\frac{12}{17}$

២០ ប្រវែងទ្រនុងទាំង ៩ នៃព្រីសត្រីមុខនិយ័ត $ABC-A_1B_1C_1$ ស្មើគ្នា ។ P ជាចំណុចកណ្តាលនៃ CC_1 ហើយមុំទ្វេមុខ $B-A_1P-B_1=\alpha$ ។ រក $\sin \alpha$ ។

ដំណោះស្រាយ

យកអ័ក្សអាប់ស៊ីស (x) ជាបន្ទាត់កាត់តាមអង្កត់ AB ដែល O ជាចំណុចកណ្តាល AB

យកអ័ក្សអរដោនេ (y) ជាបន្ទាត់កាត់តាមអង្កត់ OC ដើម្បីបង្កើតបានជាប្រព័ន្ធលំហក្ខណៈអរដោនេ ចតុកោណ (ដូចរូប) ។

តាងប្រវែងទ្រនុងស្មើ 2 យើងបាន

$$B(1,0,0), B_1(1,0,2)$$

$$A_1(-1,0,2), P(0,\sqrt{3},1)$$

$$\text{គេបាន } \overrightarrow{BA_1} = (-2,0,2), \overrightarrow{BP} = (-1,\sqrt{3},$$

$$\overrightarrow{B_1A_1} = (-2,0,0), \overrightarrow{B_1P} = (-1,\sqrt{3},-1)$$

តាងវ៉ិចទ័រ $\vec{m} = (x_1, y_1, z_1)$ និង $\vec{n} = (x_2, y_2, z_2)$ កែងទៅនឹង BA_1P និង B_1A_1P រៀងគ្នា

$$\text{គេបាន } \begin{cases} \vec{m} \cdot \overrightarrow{BA_1} = -2x_1 + 2z_1 = 0, \\ \vec{m} \cdot \overrightarrow{BP} = -x_1 + \sqrt{3}y_1 + z_1 = 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} \vec{n} \cdot \overrightarrow{B_1A_1} = -2x_2 = 0, \\ \vec{n} \cdot \overrightarrow{B_1P} = -x_2 + \sqrt{3}y_2 - z_2 = 0 \end{cases}$$

យើងទាញបាន $\vec{m} = (1,0,1)$ និង $\vec{n} = (0,1,3)$

$$\text{ដោយ } |\vec{m} \cdot \vec{n}| = |\vec{m}| \cdot |\vec{n}| \cdot |\cos \alpha| \text{ នោះ } \sqrt{3} = \sqrt{2} \cdot 2 \cdot |\cos \alpha|$$

$$\text{នាំអោយ } |\cos \alpha| = \frac{\sqrt{6}}{4}$$

$$\text{ដូចនេះ } \sin \alpha = \frac{\sqrt{10}}{4}$$

របៀបទី ២

យើងមាន $PC = PC_1, PA_1 = PB$

តាង O ជាប្រសព្វរវាង A_1B និង AB_1

យើងបាន $OA_1 = OB, OA = OB_1, A_1B \perp AB_1$

ដោយ $PA = PB_1$ នោះ $PO \perp AB_1$

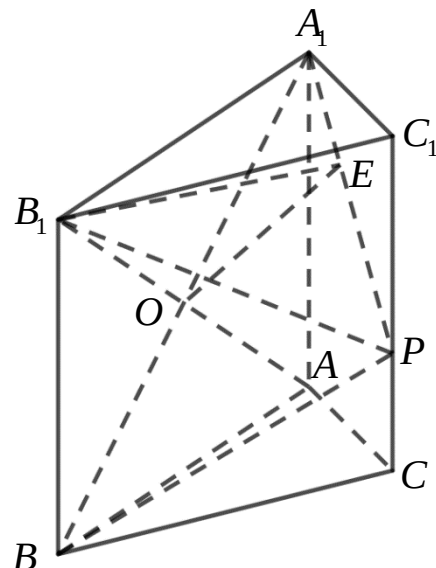
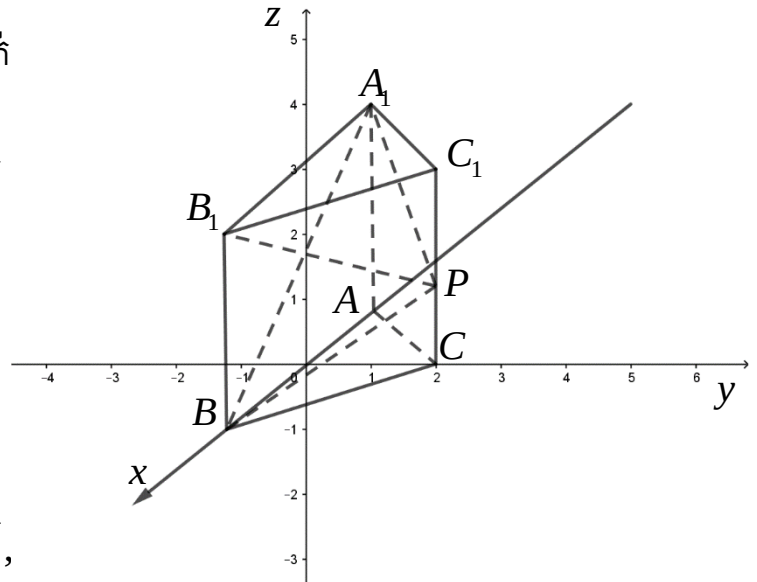
នាំអោយ $AB_1 \perp (PA_1B)$

នៅក្នុងប្លង់ (PA_1B) សង់បន្ទាត់ $OE \perp A_1P$

ភ្ជាប់ B_1E នោះ $\angle B_1EO$ ជាប្លង់មុំនៃមុំទ្វេមុខ $B - A_1P - B_1$

សន្មតយក $AA_1 = 2$ គេបាន $PB = PA_1 = \sqrt{5}$

$$, A_1O = B_1O = \sqrt{2}, PO = \sqrt{3}$$

នៅក្នុងត្រីកោណ PAO មាន $AO \cdot PO = AP \cdot OE$ ឬ $\sqrt{2} \cdot \sqrt{3} = \sqrt{5} \cdot OE$

$$\text{នោះ } OE = \frac{\sqrt{6}}{\sqrt{5}}$$

$$\text{ដោយ } B_1O = \sqrt{2} \text{ នោះ } B_1E = \sqrt{B_1O^2 + OE^2} = \sqrt{2 + \frac{6}{5}} = \frac{4\sqrt{5}}{5}$$

$$\sin \alpha = \sin \angle B_1EO = \frac{B_1O}{B_1E} = \frac{\sqrt{2}}{\frac{4\sqrt{5}}{5}} = \frac{\sqrt{10}}{4}$$

(២១) គេមាន $f(x) = ax^3 + bx^2 + cx + d$ ($a \neq 0$) ហើយ $|f'(x)| \leq 1$ ។ រកតម្លៃអតិបរមានៃ a ។
ដំណោះស្រាយ

$$\text{យើងបាន } f'(x) = 3ax^2 + 2bx + c$$

$$\text{នោះ } \begin{cases} f'(0) = c \\ f'\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{3}{4}a + b + c \\ f'(1) = 3a + 2b + c \end{cases}$$

$$\text{នាំអោយ } 3a = 2f'(0) + 2f'(1) - 4f'\left(\frac{1}{2}\right)$$

$$\begin{aligned} \text{នោះ } 3|a| &= \left| 2f'(0) + 2f'(1) - 4f'\left(\frac{1}{2}\right) \right| \\ &\leq 2|f'(0)| + 2|f'(1)| + 4\left|f'\left(\frac{1}{2}\right)\right| \leq 8 \end{aligned}$$

$$\text{នោះ } a \leq \frac{8}{3}$$

ម្យ៉ាងទៀត $f(x) = \frac{8}{3}x^3 - 4x^2 + x + m$ (m ជាចំនួនថេរ) ផ្ទៀងផ្ទាត់លក្ខខណ្ឌដែលអោយមក

ដូចនេះ តម្លៃអតិបរមានៃ a គឺ $\frac{8}{3}$

របៀបទី ២

តាង $g(x) = f'(x) + 1$ នោះ $0 \leq g(x) \leq 2$ ចំពោះ $0 \leq x \leq 1$

យក $z = 2x - 1$ នោះ $x = \frac{z+1}{2}$ ហើយ $-1 \leq z \leq 1$

$$\text{តាង } h(z) = g\left(\frac{z+1}{2}\right) = \frac{3a}{4}z^2 + \frac{3a+2b}{2}z + \frac{3a}{4} + b + c + 1$$

គេសង្កេតឃើញថា $0 \leq h(z) \leq 2$ និង $0 \leq h(-z) \leq 2$ ចំពោះ $-1 \leq z \leq 1$

នាំអោយ $0 \leq \frac{h(z) + h(-z)}{2} \leq 2$ ចំពោះ $-1 \leq z \leq 1$

នោះ $0 \leq \frac{3a}{4}z^2 + \frac{3a}{4} + b + c + 1 \leq 2$

យើងទាញបាន $\frac{3a}{4} + b + c + 1 \geq 0$ និង $\frac{3a}{4}z^2 \leq 2$

ដោយ $0 \leq z^2 \leq 1$ យើងបាន $a \leq \frac{8}{3}$

ម្យ៉ាងទៀត $f(x) = \frac{8}{3}x^3 - 4x^2 + x + m$ (m ជាចំនួនថេរ) ផ្ទៀងផ្ទាត់លក្ខខណ្ឌដែលអោយមក

ដូចនេះ តម្លៃអតិបរមានៃ a គឺ $\frac{8}{3}$

(២២) គេអោយចំណុចចល័តពីរ $A(x_1, y_1)$ និង $B(x_2, y_2)$ នៅលើខ្សែកោងប៉ារ៉ាបូល $y^2 = 6x$ ដែល $x_1 + x_2 = 4$ ហើយ $x_1 \neq x_2$ ។ មេដ្យាទ័រនៃអង្កត់ AB កាត់អ័ក្សអាប់ស៊ីសត្រង់ចំណុច C ។ រកក្រឡាផ្ទៃធំបំផុតនៃ $\triangle ABC$ ។

ដំណោះស្រាយ

តាង M ជាចំណុចកណ្តាលនៃ AB ដែល $M(x_0, y_0)$ នោះ $x_0 = \frac{x_1 + x_2}{2} = 2$ និង $y_0 = \frac{y_1 + y_2}{2}$

យើងបាន $k_{AB} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{y_2 - y_1}{\frac{y_2^2}{6} - \frac{y_1^2}{6}} = \frac{6}{y_1 + y_2} = \frac{3}{y_0}$

សមីការមេដ្យាទ័រនៃអង្កត់ AB គឺ $y - y_0 = -\frac{y_0}{3}(x - 2)$ (1)

ដោយមេដ្យាទ័រកាត់អ័ក្សអាប់ស៊ីសត្រង់ C នោះ $y = 0, x = 5$

នាំអោយ $C(5, 0)$

តាម (1) គេទាញបានសមីការបន្ទាត់ AB គឺ $y - y_0 = \frac{3}{y_0}(x - 2)$ ឬ $x = \frac{y_0}{3}(y - y_0) + 2$ (2)

យក (2) ជំនួសចូល $y^2 = 6x$ គេបាន $y^2 = 2y_0(y - y_0) + 12$

$y^2 - 2yy_0 + 2y_0^2 - 12 = 0$ (3)

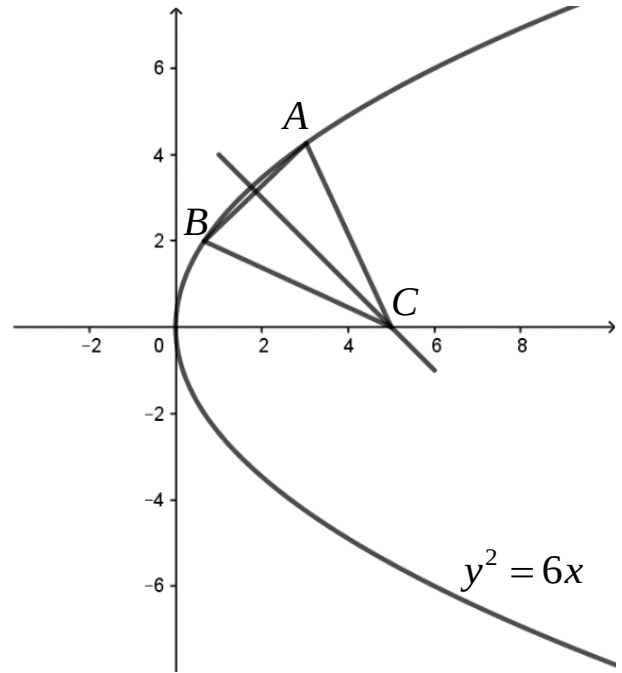
ដោយ y_1, y_2 ជាឆន្ទៈនៃសមីការ (3) ហើយ $y_1 \neq y_2$ យើងបាន

$\Delta = 4y_0^2 - 4(2y_0^2 - 12) = -4y_0^2 + 48 > 0$

នោះ $-2\sqrt{3} < y_0 < 2\sqrt{3}$

យើងបាន

$$\begin{aligned}
 |AB| &= \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2} \\
 &= \sqrt{\left(1 + \left(\frac{y_0}{3}\right)^2\right)(y_1 - y_2)^2} \\
 &= \sqrt{\left(1 + \frac{y_0^2}{9}\right)[(y_1 + y_2)^2 - 4y_1y_2]} \\
 &= \sqrt{\left(1 + \frac{y_0^2}{9}\right)(4y_0^2 - 4(2y_0^2 - 12))} \\
 &= \frac{2}{3}\sqrt{(9 + y_0^2)(12 - y_0^2)}
 \end{aligned}$$

ចម្ងាយពីចំណុច $C(5,0)$ ទៅអង្កត់ AB គឺ

$$h = |CM| = \sqrt{(5-2)^2 + (0-y_0)^2} = \sqrt{9+y_0^2}$$

$$\text{នាំអោយ } S_{\triangle ABC} = \frac{1}{2}|AB| \cdot h = \frac{1}{3}\sqrt{(9+y_0^2)(12-y_0^2)} \cdot \sqrt{9+y_0^2}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{1}{3}\sqrt{\frac{1}{2}(9+y_0^2)(24-2y_0^2)(9+y_0^2)} \\
 &\leq \frac{1}{3}\sqrt{\frac{1}{2}\left(\frac{9+y_0^2+24-2y_0^2+9+y_0^2}{3}\right)^3} \\
 &= \frac{14}{3}\sqrt{7}
 \end{aligned}$$

សមភាពកើតមានកាលណា $9+y_0^2 = 24-2y_0^2$ i.e. $y_0 = \pm\sqrt{5}$

យើងបាន $A\left(\frac{6+\sqrt{35}}{3}, \sqrt{5}+\sqrt{7}\right)$, $B\left(\frac{6-\sqrt{35}}{3}, \sqrt{5}-\sqrt{7}\right)$ និង

$$A\left(\frac{6+\sqrt{35}}{3}, -(\sqrt{5}+\sqrt{7})\right), B\left(\frac{6-\sqrt{35}}{3}, -\sqrt{5}+\sqrt{7}\right)$$

ដូចនេះ តម្លៃអតិបរមានៃក្រឡាផ្ទៃត្រីកោណ ABC គឺ $\frac{14}{3}\sqrt{7}$

របៀបទី ០២

មេដ្យាទ័រនៃអង្កត់ AB កាត់អ័ក្សអាប់ស៊ីសត្រង់ចំណុច $C(5;0)$

តាង $x_1 = t_1^2, x_2 = t_2^2, t_1 > t_2, t_1^2 + t_2^2 = 4$

$$\text{ក្រឡាផ្ទៃត្រីកោណ } ABC \text{ គឺ } S_{\triangle ABC} = \frac{1}{2} \begin{vmatrix} 5 & 0 & 1 \\ t_1^2 & \sqrt{6}t_1 & 1 \\ t_2^2 & \sqrt{6}t_2 & 1 \end{vmatrix}$$

$$\begin{aligned} \text{នោះ } S_{\triangle ABC}^2 &= \left(\frac{1}{2} (5\sqrt{6}t_1 + \sqrt{6}t_1^2t_2 - \sqrt{6}t_1t_2^2 - 5\sqrt{6}t_2) \right)^2 \\ &= \frac{3}{2} (t_1 - t_2)^2 (t_1t_2 + 5)^2 \\ &= \frac{3}{2} (4 - 2t_1t_2)^2 (t_1t_2 + 5)(t_1t_2 + 5) \\ &\leq \frac{3}{2} \left(\frac{14}{3} \right)^3 \end{aligned}$$

$$\text{នាំអោយ } S_{\triangle ABC} \leq \frac{14}{3} \sqrt{7}$$

$$\text{សមភាពកើតមានកាលណា } (t_1 - t_2)^2 = t_1t_2 + 5 \text{ និង } t_1^2 + t_2^2 = 4$$

$$\text{គេបាន } t_1 = \frac{\sqrt{7} + \sqrt{5}}{\sqrt{6}} \text{ និង } t_2 = -\frac{\sqrt{7} - \sqrt{5}}{\sqrt{6}}$$

$$\text{នាំអោយ } A\left(\frac{6 + \sqrt{35}}{3}, \sqrt{5} + \sqrt{7}\right), B\left(\frac{6 - \sqrt{35}}{3}, \sqrt{5} - \sqrt{7}\right) \text{ និង}$$

$$A\left(\frac{6 + \sqrt{35}}{3}, -(\sqrt{5} + \sqrt{7})\right), B\left(\frac{6 - \sqrt{35}}{3}, -\sqrt{5} + \sqrt{7}\right)$$

$$\text{ដូចនេះ តម្លៃអតិបរមានៃក្រឡាផ្ទៃត្រីកោណ } ABC \text{ គឺ } \frac{14}{3} \sqrt{7}$$

(២៣) ស្រាយបញ្ជាក់ថាសមីការ $2x^3 + 5x - 2 = 0$ មានរឹសតែមួយគត់តាងដោយ r ហើយមានស្វ៊ីតកើន
ដាច់ខាតតែមួយគត់ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់ $\frac{2}{5} = r^{a_1} + r^{a_2} + r^{a_3} + \dots$ ។

ដំណោះស្រាយ

$$\text{តាង } f(x) = 2x^3 + 5x - 2 \text{ នោះ } f'(x) = 6x^2 + 5 > 0$$

មានន័យថា $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនដាច់ខាត

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត } f(0) = -2 < 0 \text{ និង } f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{3}{4} > 0$$

$$\text{នេះបញ្ជាក់ថាសមីការ } 2x^3 + 5x - 2 = 0 \text{ មានរឹសតែមួយគត់ } r \in \left(0, \frac{1}{2}\right)$$

ដោយ r ជាស្រទាប់នៃសមីការ $2x^3 + 5x - 2 = 0$ នោះ $2r^3 + 5r - 2 = 0$

$$\text{យើងបាន } \frac{2}{5} = \frac{r}{1-r^3} = r + r^4 + r^7 + r^{10} + \dots$$

នោះស្រទាប់ $a_n = 3n - 2$ ($n = 1, 2, \dots$) ផ្ទៀងផ្ទាត់លក្ខខណ្ឌដែលស្រទាប់

ឧបមាថាមានស្រទាប់ចំនួនគត់វិជ្ជមានពីរ $a_1 < a_2 < \dots < a_n < \dots$ និង $b_1 < b_2 < \dots < b_n < \dots$ ដែលផ្ទៀង

$$\text{ផ្ទៀង } r^{a_1} + r^{a_2} + r^{a_3} + \dots = r^{b_1} + r^{b_2} + r^{b_3} + \dots = \frac{2}{5}$$

សម្រួលតួណាដែលកើតមាននៅអង្គទាំងពីរនៃកន្សោមខាងលើ គេបាន

$$r^{s_1} + r^{s_2} + r^{s_3} + \dots = r^{t_1} + r^{t_2} + r^{t_3} + \dots \text{ ដែល } s_i \text{ និង } t_i \text{ ខុសពីគ្នា}$$

យើងឧបមាដែរថា $s_1 < t_1$ នោះ $r^{s_1} < r^{s_1} + r^{s_2} + \dots = r^{t_1} + r^{t_2} + \dots$

$$1 < r^{t_1-s_1} + r^{t_2-s_1} + \dots \leq r + r^2 + \dots$$

$$= \frac{1}{1-r} - 1 < \frac{1}{1-\frac{1}{2}} - 1$$

នាំអោយ $1 < 1$ ផ្ទុយពីការពិត

ដូចនេះ $\{a_n\}$ ជាស្រទាប់កើនដាច់ខាតតែមួយគត់

(២៤) តាងសំណុំ $A = \{a_1, a_2, a_3, a_4\}$ ។ គេដឹងថា សំណុំនៃផលបូកធាតុនៃសំណុំរងដែលមានបីធាតុ (ternary subsets) កើតចេញពីសំណុំ A គឺ $B = \{-1, 3, 5, 8\}$ ។ ចូររកសំណុំ A ។

ដំណោះស្រាយ

សំណុំរងមានបីធាតុ នោះមានធាតុបីនៃសំណុំ A កើតឡើងនៅក្នុងសំណុំរងទាំងនោះ

$$\text{គេបាន } 3(a_1 + a_2 + a_3 + a_4) = (-1) + 3 + 5 + 8 = 15$$

$$\text{ឬ } a_1 + a_2 + a_3 + a_4 = 5$$

$$\text{ធាតុទាំងបួននៃសំណុំ } A \text{ មាន } 5 - (-1) = 6, 5 - 3 = 2, 5 - 5 = 0 \text{ និង } 5 - 8 = -3$$

$$\text{ដូចនេះ សំណុំ } A = \{-3, 0, 2, 6\}$$

(២៥) a និង b ជាចំនួនពិតដែល $\frac{1}{a} + \frac{1}{b} \leq 2\sqrt{2}$ និង $(a-b)^2 = 4(ab)^3$ ។

កំណត់ $\log_a b$ ។

ដំណោះស្រាយ

$$\text{ដោយ } \frac{1}{a} + \frac{1}{b} \leq 2\sqrt{2} \text{ នោះ } a + b \leq 2\sqrt{2}ab$$

$$\begin{aligned} \text{តែ } (a+b)^2 &= 4ab + (a-b)^2 = 4ab + 4(ab)^3 \\ &\geq 4 \cdot 2\sqrt{ab} \cdot (ab)^3 = 8(ab)^2 \end{aligned}$$

នាំអោយ $a + b \geq 2\sqrt{2}ab$ (1)

គេបាន $a + b = 2\sqrt{2}ab$ (2)

តាម (1) សមភាពកើតមានកាលណា $ab = 1$ ហើយតាម (2) យើងអាចរកបាន

$$\begin{cases} a = \sqrt{2} - 1 \\ b = \sqrt{2} + 1 \end{cases} \text{ និង } \begin{cases} a = \sqrt{2} + 1 \\ b = \sqrt{2} - 1 \end{cases}$$

ដូចនេះ $\log_a b = -1$

(២៦) គេមានវិសមភាព $\cos^5 \theta - \sin^5 \theta < 7(\sin^3 \theta - \cos^3 \theta)$, $\theta \in [0; 2\pi)$ ។

រករង្វង់នៃ θ ។

ដំណោះស្រាយ

តាមវិសមភាព $\cos^5 \theta - \sin^5 \theta < 7(\sin^3 \theta - \cos^3 \theta)$

យើងបាន $\sin^3 \theta + \frac{1}{7}\sin^5 \theta > \cos^3 \theta + \frac{1}{7}\cos^5 \theta$

ដោយ $f(x) = x^3 + \frac{1}{7}x^5$ កើនលើ $(-\infty; +\infty)$

នោះ $\sin \theta > \cos \theta$ ឬ $2k\pi + \frac{\pi}{4} < \theta < 2k\pi + \frac{5\pi}{4}$ ($k \in \mathbb{Z}$)

តែ $\theta \in [0; 2\pi)$ នោះរង្វង់នៃ θ គឺ

(២៧) សិស្ស 7 នាក់នឹងត្រូវបានគណៈកម្មការកីឡារៀបចំអោយចូលរួមកម្មវិធីប្រកួត 5 ប្រភេទ ។ គេតម្រូវថា សិស្ស A និង B មិនអាចចូលរួមកម្មវិធីតែមួយទេ ។ គ្រប់កម្មវិធីប្រកួតត្រូវតែមានសិស្សយ៉ាងតិចម្នាក់ចូលរួម ។ សិស្សនិមួយៗត្រូវតែចូលរួមប្រកួតអោយបានមួយកម្មវិធី ហើយតែមួយកម្មវិធីគត់ ។ តើមានប៉ុន្មានរបៀបដើម្បីរៀបចំគម្រោងអោយត្រូវនឹងលក្ខខណ្ឌខាងលើនេះ ?

ដំណោះស្រាយ

មានពីរករណីដែលអាចរៀបចំបាន ដើម្បីអោយត្រូវលក្ខខណ្ឌខាងលើ

(i). មានកម្មវិធីប្រកួតមួយ ដែលចូលរួមប្រកួតដោយសិស្សបីនាក់

ក្នុងករណីនេះគេបាន $C_7^3 \cdot 5! - C_5^1 \cdot 5! = 3600$

(ii). មានកម្មវិធីប្រកួតពីរ ដែលកម្មវិធីនិមួយៗចូលរួមដោយសិស្សពីររូប

ក្នុងករណីនេះ គេបាន $\frac{1}{2}(C_7^2 \cdot C_5^2) \cdot 5! - C_5^2 \cdot 5! = 11400$

ដូចនេះ គម្រោងសរុបដែលអាចរៀបបានគឺ $3600 + 11400 = 15000$ របៀប

(២៨) គេមានតេត្រាអែត ABCD ។ គេដឹងថា $\angle ADB = \angle BDC = \angle CDA = 60^\circ$, $AD = BD = 3$ និង $CD = 2$ ។ រករង្វាស់កាំនៃស្វ៊ែរចារឹកក្រៅ ABCD ។

ជំនួយស្រាយ

តាង O ជាផ្ចិតកណ្តាលនៃប្លង់ $ABCD$

នោះ O ស្ថិតនៅលើបន្ទាត់កណ្តាលនៃប្លង់ ABD កាត់តាម

N ជាផ្ចិតកណ្តាលនៃ $\triangle ABD$

គេដឹងថា ត្រីកោណ ABD សម័ង្ស នោះ N ជាផ្ចិត

តាង P និង N ជាចំណុចកណ្តាលនៃ AB និង CD រៀងគ្នា

នោះ N នៅលើ DP ដែល $ON \perp DP$ និង $OM \perp CD$

តាង θ ជាមុំកណ្តាលដោយបន្ទាត់ CD និងប្លង់ (ABD)

គេមាន $\angle CDA = \angle CDB = \angle ADB = 60^\circ$

$$\text{គេបាន } \cos \theta = \frac{1}{\sqrt{3}}, \sin \theta = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}}$$

$$\text{ដោយ } DM = \frac{1}{2}CD = 1, DN = \frac{2}{3} \cdot DP = \frac{2}{3} \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot 3 = \sqrt{3}$$

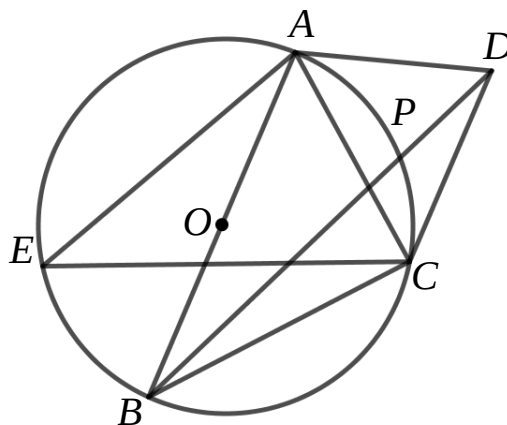
អនុវត្តទ្រឹស្តីបទកូស៊ីនុស ក្នុងត្រីកោណ DMN យើងបាន

$$\begin{aligned} MN^2 &= DM^2 + DN^2 - 2 \cdot DM \cdot DN \cdot \cos \theta \\ &= 1^2 + (\sqrt{3})^2 - 2 \cdot 1 \cdot \sqrt{3} \cdot \frac{1}{\sqrt{3}} = 2 \end{aligned}$$

$$MN = \sqrt{2} \text{ នោះកាំស្វ៊ែរចារឹកក្រៅ } ABCD \text{ គឺ } OD = \frac{MN}{\sin \theta} = \frac{\sqrt{2}}{\frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}}} = \sqrt{3}$$

$$\text{ដូចនេះ } R = \sqrt{3}$$

(២៩) $ABCD$ ជាចតុកោណប៉ោងដែលមាន $\angle B + \angle D < 180^\circ$ (ដូចរូប) ។ P ជាចំណុចមួយចល័តនៅក្នុងប្លង់ ។ តាង $f(P) = PA \times BC + PD \times CA + PC \times AB$ ។

ក) ស្រាយបញ្ជាក់ថា P, A, B, C នៅលើផ្ទៃកោងតែមួយកាលណា $f(P)$ ខិតទៅរកតម្លៃអប្បបរមា ។

ខ) E ជាចំណុចមួយនៅលើផ្ទៃ AB នៃរង្វង់ផ្ចិត O ដែលចារិកក្រៅត្រីកោណ ABC ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់

$$\frac{AE}{AB} = \frac{\sqrt{3}}{2}, \frac{BC}{EC} = \sqrt{3}-1, \angle ECB = \frac{1}{2} \angle ECA \text{ ហើយ } DA, DC \text{ ប៉ះនឹងរង្វង់ផ្ចិត } O \text{ ប្រវែង } AC = \sqrt{2} \text{ ។ រកតម្លៃអប្បបរមានៃ } f(P) \text{ ។}$$

ដំណោះស្រាយ

ក) ស្រាយបញ្ជាក់ថា P, A, B, C នៅលើរង្វង់តែមួយកាលណា $f(P)$ ខិតទៅរកតម្លៃអប្បបរមា តាមរូប យើងប្រើវិសមភាព Ptolemy គឺ $PA \times BC + PC \times AB \geq PB \times AC$

$$\begin{aligned} \text{នោះ: } f(P) &= PA \times BC + PC \times AB + PD \times AC \\ &\geq PB \times CA + PD \times CA \\ &= (PB + PD) \times CA \end{aligned}$$

សមភាពកើតមានកាលណាចំណុច P, A, B, C នៅលើរង្វង់ផ្ចិត O ហើយ P នៅលើផ្ទៃ AC (1)

ម្យ៉ាងទៀត $PB + PD \geq BD$ សមភាពកើតមានកាលណា P នៅលើបន្ទាត់ BD (2)

តាម (1) និង (2) យើងបាន $f(P)_{\min} = BD \times CA$

ដូចនេះ P, A, B, C នៅលើរង្វង់តែមួយកាលណា $f(P)$ ខិតទៅរកតម្លៃអប្បបរមា

ខ) រកតម្លៃអប្បបរមានៃ $f(P)$

តាង $\angle ECB = \alpha$ នោះ $\angle ECA = 2\alpha$

$$\text{តាមទ្រឹស្តីបទស៊ីនុស យើងបាន } \frac{AE}{AB} = \frac{\sin 2\alpha}{\sin 3\alpha} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\text{នោះ: } \sqrt{3} \sin 3\alpha = 2 \sin 2\alpha$$

$$\sqrt{3}(3 \sin \alpha - 4 \sin^3 \alpha) = 4 \sin \alpha \cos \alpha$$

$$\text{សម្រួលរួចយើងបាន } 3\sqrt{3} - 4\sqrt{3}(1 - \cos^2 \alpha) - 4 \cos \alpha = 0$$

$$\text{ឬ } 4\sqrt{3} \cos^2 \alpha - 4 \cos \alpha - \sqrt{3} = 0$$

$$\text{គេបាន } \cos \alpha = \frac{\sqrt{3}}{2} \text{ និង } \cos \alpha = -\frac{1}{2\sqrt{3}} \text{ (មិនយក)}$$

$$\text{នាំអោយ } \alpha = 30^\circ \text{ និង } \angle ECA = 60^\circ$$

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត } \frac{BC}{EC} = \sqrt{3} - 1 = \frac{\sin(\angle EAC - 30^\circ)}{\sin \angle EAC}$$

$$\text{នោះ: } \frac{\sqrt{3}}{2} \sin \angle EAC - \frac{1}{2} \cos \angle EAC = (\sqrt{3} - 1) \sin \angle EAC$$

$$\frac{2 - \sqrt{3}}{2} \sin \angle EAC = \frac{1}{2} \cos \angle EAC$$

$$\text{នាំអោយ } \tan \angle EAC = \frac{1}{2-\sqrt{3}} = 2 + \sqrt{3}$$

$$\text{យើងបាន } \angle EAC = 75^\circ \text{ និង } \angle AEC = 45^\circ$$

ដោយត្រីកោណ ADC សមបាត និង $AC = \sqrt{2}$ យើងបានត្រីកោណសមបាត ABC ដែលមាន $BC = \sqrt{2}$ និង $AB = 2$

$$\text{គេមាន } BD^2 = AB^2 + AD^2 = 4 + 1 = 5$$

$$BD = \sqrt{5}$$

$$\text{នាំអោយ } f(P)_{\min} = BD \times CA = \sqrt{5} \times \sqrt{2} = \sqrt{10}$$

(៣០) $f(x)$ ជាអនុគមន៍ខ្ទប់ដែលមានខ្ទប់ T និង 1 ហើយ $0 < T < 1$ ។

ស្រាយបញ្ជាក់ថា ៖

ក) បើ T ជាចំនួនសនិទាន នោះមានចំនួនបឋម p មួយដែល $\frac{1}{p}$ ជាខ្ទប់នៃ $f(x)$ ។

ខ) បើ T ជាចំនួនអសនិទាន នោះមានស្លឹកនៃចំនួនអសនិទាន $\{a_n\}$ មួយផ្ទៀងផ្ទាត់ $1 > a_n > a_{n+1} > 0$ ($n=1, 2, \dots$) ហើយ a_n និមួយៗជាខ្ទប់នៃ $f(x)$ ។

ដំណោះស្រាយ

ក) បើ T ជាចំនួនសនិទាន នោះមានចំនួនបឋម p មួយដែល $\frac{1}{p}$ ជាខ្ទប់នៃ $f(x)$

T ជាចំនួនសនិទាន នោះ $T = \frac{m}{n}$ ដែល m, n ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន និង $(m, n) = 1$

មានពីរចំនួនគត់ a និង b ដែល $ma + nb = 1$

$$\text{គេបាន } \frac{1}{m} = \frac{ma + nb}{m} = a \times 1 + b \times T \text{ ក៏ជាខ្ទប់នៃ } f(x)$$

ម្យ៉ាងទៀត $m \geq 2$ ព្រោះ $0 < T < 1$

នោះ $m = pm'$ ដែល p ជាចំនួនបឋម

$$\text{នាំអោយ } \frac{1}{p} = m' \times \frac{1}{m} \text{ ជាខ្ទប់នៃអនុគមន៍ } f(x)$$

ខ) បើ T ជាចំនួនអសនិទាន នោះមានស្លឹកនៃចំនួនអសនិទាន $\{a_n\}$ មួយផ្ទៀងផ្ទាត់ $1 > a_n > a_{n+1} > 0$ ($n=1, 2, \dots$) ហើយ a_n និមួយៗជាខ្ទប់នៃ $f(x)$

$$\text{បើ } T \text{ អសនិទាន គេតាង } a_1 = 1 - \left[\frac{1}{T} \right] \times T$$

នោះ $0 < a_1 < 1$ និង a_1 អសនិទាន

$$\text{យើងកំណត់ទំនាក់ទំនងកំណើន } a_{n+1} = 1 - \left[\frac{1}{a_n} \right] \times a_n$$

តាមកំណើន a_n និមួយៗអសនិទាន និង $0 < a_n < 1$

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត } \frac{1}{a_n} - \left\lfloor \frac{1}{a_n} \right\rfloor < 1$$

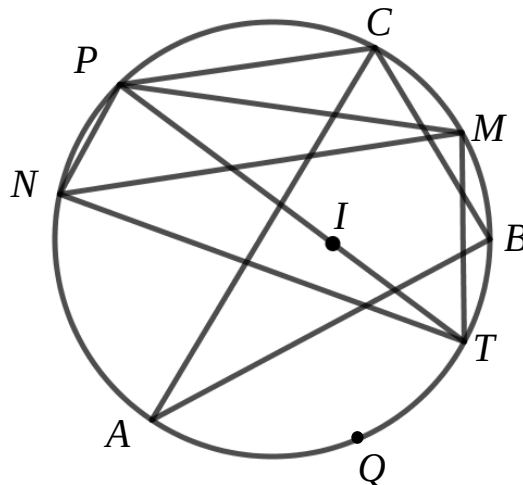
$$\text{គេបាន } 1 < a_n + \left\lfloor \frac{1}{a_n} \right\rfloor \times a_n$$

$$\text{នោះ } a_{n+1} = 1 - \left\lfloor \frac{1}{a_n} \right\rfloor \times a_n < a_n$$

ស្តីត $\{a_n\}$ ជាស្តីតចុះ

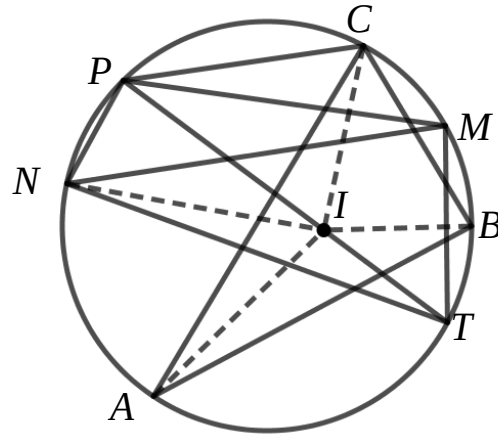
យើងអាចស្រាយតាមនិយមន័យនៃ $\{a_n\}$ និងតាមវិធានកំណើន a_n និមួយៗជាខួបនៃ $f(x)$

៣១) M, N ជាចំណុចកណ្តាលនៃជួរ BC, AC រៀងគ្នា (មើលរូប) ដែលនៅលើរង្វង់ចារិកក្រៅត្រីកោណ មានមុំស្រួច ABC ($\angle A < \angle B$) ។ តាមចំណុច C គូស $PC \parallel MN$ ប្រសព្វជាមួយរង្វង់ Γ ត្រង់ ចំណុច P ។ I ជាផ្ចិតរង្វង់ចារិកក្នុងត្រីកោណ ABC ។ បន្លាយ PI អោយជួប Γ ត្រង់ចំណុច T ។

ក) ស្រាយបញ្ជាក់ថា $MP \times MT = NP \times NT$ ។

ខ) Q ជាចំណុចសេរី ($\neq A, T, B$) នៅលើជួរ AB (មិនមានចំណុច C) តាងផ្ចិតរង្វង់ចារិកក្នុងត្រីកោណ $\Delta AQC, \Delta QCB$ ដោយ I_1, I_2 រៀងគ្នា ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា Q, I_1, I_2, T ស្ថិតនៅលើរង្វង់តែមួយ ។ ដំណោះស្រាយ

ក្លាស់ NI និង MI

ដោយ $PC \parallel MN$ ហើយ P, C, M, N នៅលើរង្វង់តែមួយ នោះ $PCMN$ ជាចតុកោណញាសមបាត
នាំអោយ $NP = MC, PM = NC$

ក្លាស់ AM, CI នោះ AM ប្រសព្វ CI ត្រង់ I

$$\begin{aligned}\text{យើងបាន } \angle MIC &= \angle MAC + \angle ACI \\ &= \angle MCB + \angle BCI \\ &= \angle MCI\end{aligned}$$

នាំអោយ $MC = MI$

ដូចគ្នាដែរ $NC = NI$

គេបាន $NP = MI, PM = NI$ នោះ $MPNI$ ជាប្រលេឡូក្រាម

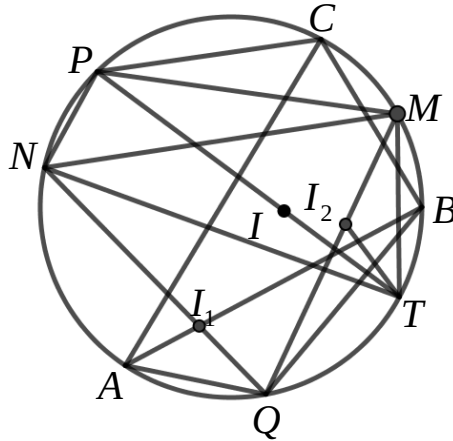
$$S_{\triangle PMT} = S_{\triangle PNT} \text{ (បាតនិងកម្ពស់រួម)}$$

ម្យ៉ាងទៀត $\angle TNP + \angle PMT = 180^\circ$ នោះ P, N, T, M នៅលើរង្វង់តែមួយ

$$\begin{aligned}\text{យើងបាន } S_{\triangle PMT} &= \frac{1}{2} PM \times MT \sin \angle PMT \\ &= S_{\triangle PNT} = \frac{1}{2} PN \times NT \sin \angle PNT \\ &= \frac{1}{2} PN \times NT \sin \angle PMT\end{aligned}$$

ដូចនេះ $MP \times MT = NP \times NT$

ខ) ស្រាយបញ្ជាក់ថា Q, I_1, I_2, P នៅលើរង្វង់តែមួយ

$$\begin{aligned}\text{យើងមាន } \angle NCI_1 &= \angle NCA + \angle ACI_1 \\ &= \angle NQC + \angle QCI_1 = \angle CI_1N\end{aligned}$$

$$\text{នាំអោយ } NC = NI_1$$

$$\text{ដូចគ្នាដែរ } MC = MI_2$$

$$\text{តាមសំនួរ ក) យើងដឹងថា } MP = NC, NP = MC \text{ នោះ } \frac{NT}{NI_1} = \frac{MT}{MI_2}$$

$$\text{នាំអោយ } \angle I_1NT = \angle QNT = \angle QMT = \angle I_1MT$$

$$\text{គេបាន } \Delta I_1NT \sim \Delta I_2MT$$

$$\text{វិបាក } \angle NTI_1 = \angle MTI_2$$

$$\text{យើងបាន } \angle I_1QI_2 = \angle NQM = \angle NTM = \angle I_1TI_2$$

ដូចនេះ ចំណុច Q, I_1, I_2, T នៅលើរង្វង់តែមួយ

(៣២) បន្ទាត់ $x - 2y - 1 = 0$ និងប៉ារ៉ាបូល $y^2 = 4x$ កាត់គ្នាត្រង់ពីរចំណុច A និង B ។ ចំណុច C នៅលើប៉ារ៉ាបូល ហើយ $\angle ACB = 90^\circ$ ។ រកកូអរដោនេនៃចំណុច C ។

ដំណោះស្រាយ

$$\text{តាង } A(x_1, y_1), B(x_2, y_2) \text{ និង } C(t^2, 2t)$$

សមីការអាប៉ូស៊ីសចំណុចប្រសព្វរវាងបន្ទាត់ និង ប៉ារ៉ាបូលគឺ

$$y^2 - 8y - 4 = 0$$

$$\text{នោះ } y_1 + y_2 = 8, y_1 y_2 = -4$$

$$\text{ដោយ } x_1 = 2y_1 + 1, x_2 = 2y_2 + 1$$

$$x_1 + x_2 = 2(y_1 + y_2) + 2 = 18$$

$$x_1 x_2 = 4y_1 y_2 + 2(y_1 + y_2) + 1 = 1$$

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត } \angle ACB = 90^\circ \text{ នោះ } \overrightarrow{CA} \cdot \overrightarrow{CB} = 0$$

$$\text{នាំអោយ } (t^2 - x_1)(t^2 - x_2) + (2t - y_1)(2t - y_2) = 0$$

$$t^4 - (x_1 + x_2)t^2 + x_1 \cdot x_2 + 4t^2 - 2(y_1 + y_2)t + y_1 \cdot y_2 = 0$$

$$t^4 - 14t^2 - 16t - 3 = 0$$

$$(t^2 + 4t + 3)(t^2 - 4t - 1) = 0$$

តែ $t^2 - 4t - 1 \neq 0$ ហើយបើ $t^2 - 2 \cdot 2t - 1 = 0$ នោះចំណុច C នៅលើបន្ទាត់ $x - 2y - 1 = 0$ ហើយអាចត្រួតស៊ីគ្នាជាមួយនឹង A ឬ B ដែលជាករណីមិនអាច

$$\text{គេបាន } t^2 + 4t + 3 = 0$$

$$t_1 = -1, t_2 = -3$$

ដូចនេះ កូអរដោនេចំណុច $C(1, -2)$ ឬ $C(9, -6)$

(៣៣) គេអោយ a, b, c, x, y, z ជាចំនួនពិតវិជ្ជមានដែល $a + b + c = x + y + z$ និង $abc = xyz$ ។ ឧបមាថា $a \leq x < y < z \leq c$ និង $a < b < c$ ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $a = x, b = y$ និង $c = z$ ។

ដំណោះស្រាយ

$$\text{តាង } f(t) = (t - x)(t - y)(t - z) - (t - a)(t - b)(t - c)$$

នោះ $f(t) = kt$ ដែល k ជាចំនួនថេរ

$$\text{គេមាន } ka = f(a) = (a - x)(a - y)(a - z) \leq 0$$

$$kc = f(c) = (c - x)(c - y)(c - z) \geq 0$$

នាំអោយ $k = 0$ ហើយ $f(a) = f(c) = 0$

គេទាញបាន $a = x, c = z$ និង $b = y$

(៣៤) គេមាន $f(x) = |\lg(x+1)|$ ហើយចំនួនពិត a និង b ($a < b$) ផ្ទៀងផ្ទាត់

$$f(a) = f\left(-\frac{b+1}{b+2}\right), f(10a+6b+21) = 4\lg 2 \text{ ។ ចូររកតម្លៃ } a \text{ និង } b \text{ ។}$$

ដំណោះស្រាយ

$$\text{គេមាន } f(a) = f\left(-\frac{b+1}{b+2}\right)$$

$$\text{នោះ } |\lg(a+1)| = \left| \lg\left(-\frac{b+1}{b+2} + 1\right) \right| = \left| \lg\left(\frac{1}{b+2}\right) \right| = |\lg(b+2)|$$

$$\text{គេទាញបាន } a+1 = b+2 \text{ រឺ } (a+1)(b+2) = 1$$

តែ $a < b$ នោះ $a+1 \neq b+2$

$$\text{នាំអោយ } (a+1)(b+2) = 1$$

$$\text{ដោយ } 0 < a+1 \text{ ព្រោះ } f(a) = |\lg(a+1)|$$

$$\text{នោះ } 0 < a+1 < b+1 < b+2$$

$$\text{នាំអោយ } 0 < a+1 < a < b+2$$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } (10a+6b+21)+1 &= 10(a+1)+6(b+2) \\ &= 6(b+2)+\frac{10}{b+2} > 1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{នោះ } f(10a+6b+21) &= \left\lfloor \log \left[6(b+2)+\frac{10}{b+2} \right] \right\rfloor \\ &= \lg \left[6(b+2)+\frac{10}{b+2} \right] \end{aligned}$$

$$\text{តែ } \lg \left[6(b+2)+\frac{10}{b+2} \right] = 4 \lg 2$$

$$\text{យើងបាន } 6(b+2)+\frac{10}{b+2} = 16 \text{ នោះ } b = -\frac{1}{3} \text{ និង } b = -1 \text{ (មិនយក)}$$

$$\text{ចំពោះ } b = -\frac{1}{3} \text{ នោះ } a = -\frac{2}{5}$$

$$\text{ដូចនេះ } a = -\frac{2}{5}, b = -\frac{1}{3}$$

៣៥ ស្វ៊ីត $\{a_n\}$ ផ្ទៀងផ្ទាត់ $a_1 = 2t-3$ ($t \in \mathbb{R}, t \neq 1$) ដែល

$$a_{n+1} = \frac{(2t^{n+1}-3)a_n + 2(t-1)t^n - 1}{a_n + 2t^n - 1} \quad (n \in \mathbb{N}^*)$$

ក) រករូបមន្តតួទី n នៃ $\{a_n\}$ ។

ខ) បើ $t > 0$ តើមួយណាជាដាច់ខាត a_{n+1} និង a_n ។

ដំណោះស្រាយ

ក) រករូបមន្តតួទី n នៃ $\{a_n\}$

$$\text{គេអាចសរសេរ } a_{n+1} = \frac{2(t^{n+1}-1)(a_n-1)}{a_n + 2t^n - 1} - 1$$

$$\text{នោះ } \frac{a_{n+1}+1}{t^{n+1}-1} = \frac{2(a_n+1)}{a_n + 2t^n - 1} = \frac{2(a_n+1)}{\frac{a_n+1}{t^n-1} + 2}$$

$$\text{តាង } \frac{a_n+1}{t^n-1} = b_n \text{ នោះ } b_{n+1} = \frac{2b_n}{b_n+2} \text{ ដែល } b_1 = \frac{a_1+1}{t-1} = \frac{2t-2}{t-1} = 2$$

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត } \frac{1}{b_{n+1}} = \frac{1}{b_n} + \frac{1}{2}, \quad \frac{1}{b_1} = \frac{1}{2}$$

$$\frac{1}{b_n} = \frac{1}{b_1} + (n-1) \cdot \frac{1}{2} = \frac{n}{2}$$

នាំអោយ $\frac{a_n + 1}{t^n - 1} = \frac{n}{2}$

ដូចនេះ $a_n = \frac{2(t^n - 1)}{n} - 1$

ខ) ប្រៀបធៀប a_{n+1} និង a_n

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } a_{n+1} - a_n &= \frac{2(t^{n+1} - 1)}{n+1} - \frac{2(t^n - 1)}{n} \\ &= \frac{2(t-1)}{n(n+1)} \left[n(1+t+\dots+t^{n-1}+t^n) - (n+1)(1+t+\dots+t^{n-1}) \right] \\ &= \frac{2(t-1)}{n(n+1)} \left[nt^n - (1+t+\dots+t^{n-1}) \right] \\ &= \frac{2(t-1)}{n(n+1)} \left[(t^n - 1) + (t^n - t) + \dots + (t^n - t^{n-1}) \right] \\ &= \frac{2(t-1)^2}{n(n+1)} \left[(t^{n-1} + \dots + t + 1) + t(t^{n-2} + \dots + t + 1) + \dots + t^{n-1} \right] \end{aligned}$$

ចំពោះ $t > 0$ និង $t \neq 1$ គេបាន $a_{n+1} - a_n > 0$

ដូចនេះ a_{n+1} ធំជាង a_n

(៣៦) បន្ទាត់ l មួយមានមេគុណប្រាប់ទិសស្មើ $\frac{1}{3}$ ប្រសព្វ

អេលីប $C: \frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{4} = 1$ ត្រង់

ពីរចំណុច A និង B ។

ចំណុច $P(3\sqrt{2}, \sqrt{2})$ នៅខាង

លើផ្នែកខាងឆ្វេងនៃបន្ទាត់ l

(ដូចមានក្នុងរូប) ។

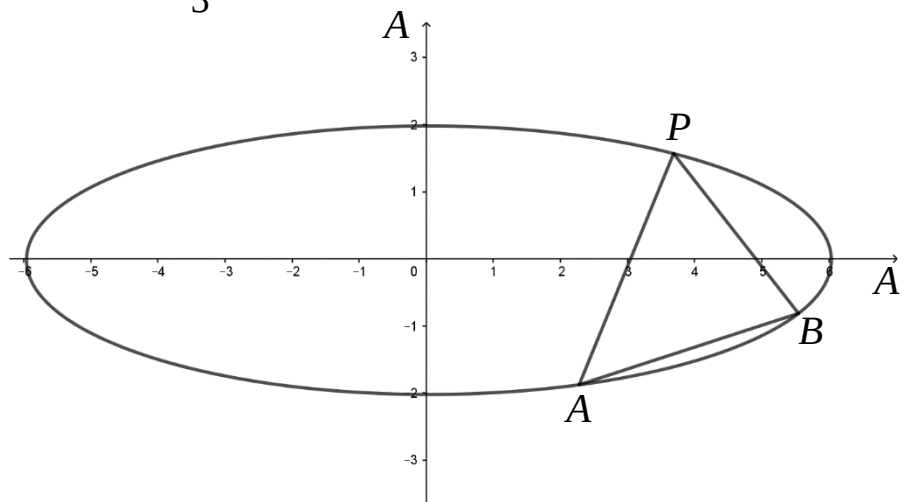
ក) ស្រាយបញ្ជាក់ថាផ្ចិត

រង្វង់ចារិកក្នុងត្រីកោណ $\triangle PAB$

ស្ថិតនៅលើបន្ទាត់មួយ ។

ខ) បើ $\angle APB = 60^\circ$ ចូររកក្រឡាផ្ទៃ $\triangle APB$ ។

ដំណោះស្រាយ

ក) ស្រាយបញ្ជាក់ថាផ្ចិតរង្វង់ចារិកក្នុងត្រីកោណ ΔPAB ស្ថិតនៅលើបន្ទាត់មួយ

តាងបន្ទាត់ $(l): y = \frac{1}{3}x + m$ និងចំណុច $A(x_1, y_1), B(x_2, y_2)$

សមីការអាប៉ូស៊ីសចំណុចប្រសព្វរវាង (l) និង អេលីប C គឺ

$$2x^2 + 6mx + 9m^2 - 36 = 0$$

$$\text{នោះ } x_1 + x_2 = -3m, x_1 x_2 = \frac{9m^2 - 36}{2}, k_{PA} = \frac{y_1 - \sqrt{2}}{x_1 - 3\sqrt{2}} \text{ និង } k_{PB} = \frac{y_2 - \sqrt{2}}{x_2 - 3\sqrt{2}}$$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } k_{PA} + k_{PB} &= \frac{y_1 - \sqrt{2}}{x_1 - 3\sqrt{2}} + \frac{y_2 - \sqrt{2}}{x_2 - 3\sqrt{2}} \\ &= \frac{(y_1 - \sqrt{2})(x_2 - 3\sqrt{2}) + (y_2 - \sqrt{2})(x_1 - 3\sqrt{2})}{(x_1 - 3\sqrt{2})(x_2 - 3\sqrt{2})} \end{aligned}$$

នៅក្នុងកន្សោមខាងលើ កាត់យកគឺ

$$\left(\frac{1}{3}x_1 + m - \sqrt{2}\right)(x_2 - 3\sqrt{2}) + \left(\frac{1}{3}x_2 + m - \sqrt{2}\right)(x_1 - 3\sqrt{2})$$

$$= \frac{2}{3}x_1 x_2 + (m - 2\sqrt{2})(x_1 + x_2) - 6\sqrt{2}(m - \sqrt{2})$$

$$= \frac{2}{3} \cdot \frac{9m^2 - 36}{2} + (m - 2\sqrt{2})(-3m) - 6\sqrt{2}(m - \sqrt{2})$$

$$= 3m^2 - 12 - 3m^2 + 6\sqrt{2}m - 6\sqrt{2}m + 12 = 0$$

នាំអោយ $k_{PA} + k_{PB} = 0$

ដោយចំណុច P ស្ថិតនៅផ្នែកខាងលើធ្វើបន្ទាត់ l នោះកន្លះបន្ទាត់ពុះមុំ $\angle APB$ ស្របនឹងអ័ក្ស $y'oy$

ដូចនេះ ផ្ចិតរង្វង់ចារិកក្នុងត្រីកោណ APB នៅលើបន្ទាត់ $x = 3\sqrt{2}$

ខ) បើ $\angle APB = 60^\circ$ រកក្រឡាផ្ទៃ ΔAPB

បើ $\angle APB = 60^\circ$ តាមសំនួរ ក) យើងបាន $k_{PA} = \sqrt{3}, k_{PB} = -\sqrt{3}$

សមីការបន្ទាត់ $(PA): y - \sqrt{2} = \sqrt{3}(x - 3\sqrt{2})$

យកជំនួសចូល $\frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{4} = 1$ រួចបំបាត់ y គេបាន

$$14x^2 + 9\sqrt{6}(1 - 3\sqrt{3})x + 18(13 - 3\sqrt{3}) = 0$$

ដែលមានរឹស x_1 និង $3\sqrt{2}$

$$\text{ដោយ } x_1 \cdot 3\sqrt{2} = \frac{18(13 - 3\sqrt{3})}{14} \text{ នោះ } x_1 = \frac{3\sqrt{2}(13 - 3\sqrt{3})}{14}$$

$$\text{យើងបាន } |PA| = \sqrt{1 + (\sqrt{3})^2} \cdot |x_1 - 3\sqrt{2}| = \frac{3\sqrt{2}(3\sqrt{3} + 1)}{7}$$

$$\text{ដូចគ្នាដែរ } |PB| = \frac{3\sqrt{2}(3\sqrt{3} - 1)}{7}$$

$$\begin{aligned} S_{\triangle APB} &= \frac{1}{2} \cdot |PA| \cdot |PB| \cdot \sin 60^\circ \\ &= \frac{1}{2} \cdot \frac{3\sqrt{2}(3\sqrt{3} + 1)}{7} \cdot \frac{3\sqrt{2}(3\sqrt{3} - 1)}{7} \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} \\ &= \frac{117\sqrt{3}}{49} \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ } S_{\triangle APB} = \frac{117\sqrt{3}}{49}$$

(៣៧) P ជាចំណុចមួយនៅលើរូបភាពនៃ $y = x + \frac{2}{x} (x > 0)$ ។ តាមចំណុច P គូសបន្ទាត់មួយកែងនឹង $y = x$ និងអ័ក្ស y ដោយមាន A និង B ជាជើងនៃចំណោលកែងរៀងគ្នា ។ កំណត់តម្លៃ $\overrightarrow{PA} \cdot \overrightarrow{PB}$ ។ ដំណោះស្រាយ

$$\text{តាង } P \left(x_0, x_0 + \frac{2}{x_0} \right)$$

$$\text{សមីការបន្ទាត់ (PA): } y - y_0 = m(x - x_0)$$

$$\text{ដោយបន្ទាត់ (PA) កែងនឹង } y = x \text{ នោះ: } m \cdot 1 = -1 \text{ ឬ } m = -1$$

$$\text{គេបាន (PA): } y - \left(x_0 + \frac{2}{x_0} \right) = -(x - x_0)$$

$$y = -x + 2x_0 + \frac{2}{x_0}$$

$$\text{បន្ទាត់ (PA): } y = -x + 2x_0 + \frac{2}{x_0} \text{ កែង } y = x \text{ ត្រង់ } A$$

$$\text{នោះកូអរដោនេចំណុច } A \text{ ជាចម្លើយនៃសមីការ } -x + 2x_0 + \frac{2}{x_0} = x$$

$$\text{នាំអោយ } x = x_0 + \frac{1}{x_0}$$

$$\text{នោះចំណុច } A \left(x_0 + \frac{1}{x_0}, x_0 + \frac{1}{x_0} \right)$$

ចំណុច $B\left(0, x_0 + \frac{2}{x_0}\right)$

$\overrightarrow{PA} = \left(\frac{1}{x_0}, -\frac{1}{x_0}\right)$ និង $\overrightarrow{PB} = (-x_0, 0)$

$\overrightarrow{PA} \cdot \overrightarrow{PB} = \left(\frac{1}{x_0}\right)(-x_0) + \left(-\frac{1}{x_0}\right)(0) = -1$

ដូចនេះ $\overrightarrow{PA} \cdot \overrightarrow{PB} = -1$

របៀបទី ២

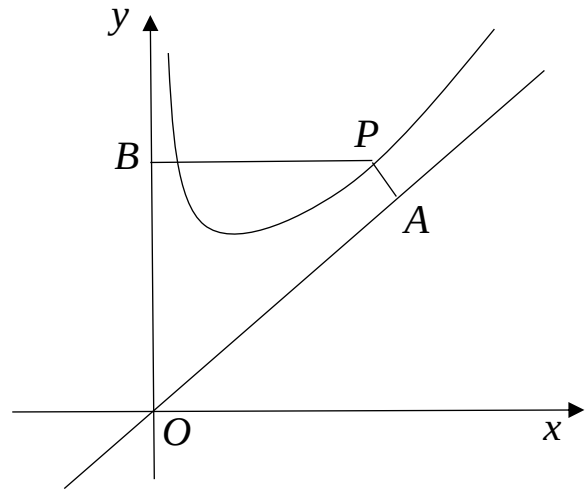
ចម្ងាយពីចំណុច $P\left(x_0, x_0 + \frac{2}{x_0}\right)$ ទៅបន្ទាត់ $y = x$

និងអ័ក្ស y គឺ $|PA| = \frac{\left|x_0 - \left(x_0 + \frac{2}{x_0}\right)\right|}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{x_0}$

ហើយ $|PB| = x_0$

ដោយ O, A, P និង B ជាចំណុចនៅលើរង្វង់ នោះ $\angle APB = \pi - \angle AOB = \frac{3\pi}{4}$

$\overrightarrow{PA} \cdot \overrightarrow{PB} = |\overrightarrow{PA}| \cdot |\overrightarrow{PB}| \cdot \cos \frac{3\pi}{4} = -1$

(៣៨) A, B, C ជាមុំនៃ $\triangle ABC$ ដែលត្រូវនឹងជ្រុង a, b, c ហើយផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ

$a \cos B - b \cos A = \frac{3}{5}c$ ។ កំណត់តម្លៃ $\frac{\tan A}{\tan B}$ ។

ដំណោះស្រាយ

របៀបទី ១

គេមានសមីការ $a \cos B - b \cos A = \frac{3}{5}c$

$a \cdot \frac{c^2 + a^2 - b^2}{2ca} - b \cdot \frac{b^2 + c^2 - a^2}{2bc} = \frac{3}{5}c$

ឬ $a^2 - b^2 = \frac{3}{5}c^2$

នាំអោយ $\frac{\tan A}{\tan B} = \frac{\sin A \cos B}{\sin B \cos A} = \frac{a \cdot \frac{c^2 + a^2 - b^2}{2ca}}{b \cdot \frac{b^2 + c^2 - a^2}{2bc}}$

$$= \frac{c^2 + a^2 - b^2}{b^2 + c^2 - a^2} = \frac{\frac{8}{5}c^2}{\frac{2}{5}c^2} = 4$$

របៀបទី ២

តាម C គូស $CD \perp AB$ ដែលមានជើងចំណោល D

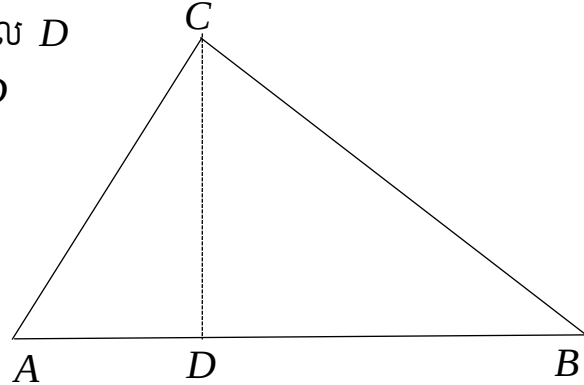
យើងបាន $a \cos B = DB$ និង $b \cos A = AD$

តាមសម្មតិកម្ម $DB - AD = \frac{3}{5}c$

ហើយ $DB + AD = c$

នាំអោយ $AD = \frac{1}{5}c$ និង $DB = \frac{4}{5}c$

$$\text{គេបាន } \frac{\tan A}{\tan B} = \frac{\frac{CD}{AD}}{\frac{CD}{BD}} = \frac{BD}{AD} = 4$$

របៀបទី ៣

តាមទ្រឹស្តីបទចំណោលកែង $a \cos B + b \cos A = c$

តែ $a \cos B - b \cos A = \frac{3}{5}c$

នោះ $a \cos B = \frac{4}{5}c$ និង $b \cos A = \frac{1}{5}c$

$$\text{គេបាន } \frac{\tan A}{\tan B} = \frac{\sin A \cos B}{\sin B \cos A} = \frac{a \cos B}{b \cos A} = \frac{\frac{4}{5}c}{\frac{1}{5}c} = 4$$

(៣៩) គេអោយ $x, y, z \in [0, 1]$ ។ រកតម្លៃអតិបរមានៃ $M = \sqrt{y-x} + \sqrt{z-y} + \sqrt{z-x}$ ។
ដំណោះស្រាយ

យើងសន្មតថា $0 \leq x \leq y \leq z \leq 1$

$$\text{ដោយ } \sqrt{y-x} + \sqrt{z-y} \leq \sqrt{2[(y-x) + (z-y)]} = \sqrt{2(z-x)}$$

$$\text{យើងបាន } M \leq \sqrt{2(z-x)} + \sqrt{z-x} = (\sqrt{2} + 1)\sqrt{z-x} \leq \sqrt{2} + 1$$

សមភាពកើតមានកាលណា $y-x = z-y, x=0, z=1$ (i.e. $x=0, y=\frac{1}{2}, z=1$)

$$\text{ដូចនេះ } M_{\max} = \sqrt{2} + 1$$

៤០ $f(x)$ ជាអនុគមន៍សេសនៅលើ R ហើយ $f(x) = x^2$ ចំពោះ $x \geq 0$ ។ ឧបមាថាចំពោះ $x \in [a, a+2]$, $f(x+a) \geq 2f(x)$ ។ រករង្វង់នៃចំនួនពិត a ។

ដំណោះស្រាយ

តាមលក្ខខណ្ឌដែលអោយមក យើងអាចយក $f(x)$ ដូចខាងក្រោម

$$f(x) = \begin{cases} x^2 & (x \geq 0) \\ -x^2 & (x < 0) \end{cases}$$

$$\text{នោះ } 2f(x) = f(\sqrt{2}x)$$

$$\text{វិសមីការដើមក្លាយជា } f(x+a) \geq f(\sqrt{2}x)$$

$$\text{ដោយ } f(x) \text{ កើនលើ } R \text{ នោះ } x+a \geq \sqrt{2}x$$

$$\text{i.e. } a \geq (\sqrt{2}-1)x$$

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត } x \in [a, a+2] \text{ នោះ } (\sqrt{2}-1)x \text{ មានតម្លៃអតិបរមាដល់ } (\sqrt{2}-1)(a+2) \text{ កាលណា}$$

$$x = a+2$$

$$\text{នាំអោយ } a \geq (\sqrt{2}-1)(a+2)$$

$$a \geq \sqrt{2}$$

$$\text{ដូចនេះ } a \in [\sqrt{2}, +\infty]$$

៤១ រកផលបូកនៃគ្រប់ចំនួនពិតវិជ្ជមាន n ផ្ទៀងផ្ទាត់ $\frac{1}{4} < \sin \frac{\pi}{n} < \frac{1}{3}$ ។

ដំណោះស្រាយ

$$\text{គេមាន } \sin x \text{ ជាអនុគមន៍ផុតចំពោះ } x \in \left(0, \frac{\pi}{6}\right)$$

$$\text{យើងបាន } \frac{3}{\pi}x < \sin x < x$$

$$\sin \frac{\pi}{13} < \frac{\pi}{13} < \frac{1}{4}, \sin \frac{\pi}{12} > \frac{3}{\pi} \times \frac{\pi}{12} = \frac{1}{4}$$

$$\sin \frac{\pi}{10} < \frac{\pi}{10} < \frac{1}{3}, \sin \frac{\pi}{9} > \frac{3}{\pi} \times \frac{\pi}{9} = \frac{1}{3}$$

$$\text{នោះ } \sin \frac{\pi}{13} < \frac{1}{4} < \sin \frac{\pi}{12} < \sin \frac{\pi}{11} < \sin \frac{\pi}{10} < \frac{1}{3} < \sin \frac{\pi}{9}$$

ចំនួនគត់ n ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់មាន 10, 11, 12

ដូចនេះ ផលបូកគឺ 33

៤២) ក) គណនា $I = \int_0^{\frac{1}{2}} \frac{x^4}{x^2-1} dx$ ។

ខ) តាង $I(t) = \int_0^t \frac{\tan^4 x}{\cos 2x} dx \quad \left(0 < t < \frac{\pi}{4}\right)$ ។

ទាញរក $I(t)$ រួចស្រាយបញ្ជាក់វិសមភាព $\tan\left(t + \frac{\pi}{4}\right) > e^{\frac{2}{3}(\tan^3 t + 3 \tan t)}$ ចំពោះ $0 < t < \frac{\pi}{4}$ ។

ដំណោះស្រាយ

ក) គណនា $I = \int_0^{\frac{1}{2}} \frac{x^4}{x^2-1} dx$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } I &= \int_0^{\frac{1}{2}} \left(\frac{x^4-1}{x^2-1} + \frac{1}{x^2-1} \right) dx \\ &= \int_0^{\frac{1}{2}} (x^2+1) dx + \frac{1}{2} \int_0^{\frac{1}{2}} \left(\frac{1}{x-1} - \frac{1}{x+1} \right) dx \\ &= \frac{1}{3} \left[x^3 \right]_0^{\frac{1}{2}} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \left[\ln \left| \frac{x-1}{x+1} \right| \right]_0^{\frac{1}{2}} \\ &= \frac{1}{3} \left(\frac{1}{8} - 0 \right) + \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \left(\ln \frac{1}{3} - 0 \right) \\ &= \frac{13}{24} - \frac{1}{2} \ln 3 \end{aligned}$$

ដូចនេះ $I = \frac{13}{24} - \frac{1}{2} \ln 3$

ខ) ទាញរក $I(t)$ រួចស្រាយបញ្ជាក់វិសមភាព $\tan\left(t + \frac{\pi}{4}\right) > e^{\frac{2}{3}(\tan^3 t + 3 \tan t)}$ ចំពោះ $0 < t < \frac{\pi}{4}$

តាង $u = \tan x$ នោះ $du = (1 + \tan^2 x) dx$

$x = 0 \Rightarrow u = 0$

$x = t \Rightarrow u = \tan t$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } I(t) &= \int_0^t \frac{\tan^4 x}{1 - \tan^2 x} \cdot \frac{1}{1 + \tan^2 x} (1 + \tan^2 x) dx \\ &= \int_0^t \frac{\tan^4 x}{1 - \tan^2 x} \cdot (1 + \tan^2 x) dx \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{នោះ } I(t) &= \int_0^{\tan t} \frac{u^4}{1-u^2} du = - \int_0^{\tan t} \frac{u^4}{u^2-1} du \\
 &= - \int_0^{\tan t} \left(u^2 + 1 + \frac{1}{u^2-1} \right) du \\
 &= - \int_0^{\tan t} (u^2 + 1) du - \frac{1}{2} \int_0^{\tan t} \left(\frac{1}{u-1} - \frac{1}{u+1} \right) du \\
 &= - \frac{1}{3} [u^3]_0^{\tan t} - \tan t - \frac{1}{2} \left[\ln \left| \frac{u-1}{u+1} \right| \right]_0^{\tan t} \\
 &= - \frac{1}{3} \tan^3 t - \tan t - \frac{1}{2} \ln \left| \frac{\tan t - 1}{\tan t + 1} \right|
 \end{aligned}$$

$$\text{គេបាន } I(t) = - \left(\frac{1}{3} \tan^3 t + \tan t \right) + \frac{1}{2} \ln \left| \frac{1 + \tan t}{1 - \tan t} \right|$$

$$\text{ដូចនេះ } I(t) = - \left(\frac{1}{3} \tan^3 t + \tan t \right) + \frac{1}{2} \ln \left| \tan \left(t + \frac{\pi}{4} \right) \right|$$

$$\text{ចំពោះ } 0 < t < \frac{\pi}{4} \text{ នោះ } 0 \leq x \leq t$$

$$\Rightarrow 0 \leq 2x \leq \frac{\pi}{2}$$

$$\Rightarrow \cos 2x > 0$$

$$\text{នាំអោយ } \frac{\tan^4 x}{\cos 2x} \geq 0 \text{ (ស្មើ ០ កាលណា } x=0 \text{)}$$

$$\text{គេទាញបាន } I(t) = \int_0^t \frac{\tan^4 x}{\cos 2x} dx > 0$$

$$\text{ឬ } - \frac{1}{3} (\tan^3 t + 3 \tan t) + \frac{1}{2} \ln \left| \tan \left(t + \frac{\pi}{4} \right) \right| > 0$$

$$\ln \left| \tan \left(t + \frac{\pi}{4} \right) \right| > \frac{2}{3} (\tan^3 t + 2 \tan t)$$

$$\left| \tan \left(t + \frac{\pi}{4} \right) \right| > e^{\frac{2}{3} (\tan^3 t + 2 \tan t)}$$

$$\text{ដោយ } 0 < t < \frac{\pi}{4} \text{ នោះ } 0 < t + \frac{\pi}{4} < \frac{\pi}{2}$$

$$\text{នាំអោយ } \tan \left(t + \frac{\pi}{4} \right) > 0$$

ដូចនេះ $\tan\left(t + \frac{\pi}{4}\right) > e^{\frac{2}{3}(\tan^3 t + 3 \tan t)}$ ចំពោះ $0 < t < \frac{\pi}{4}$

៤៣ រកគ្រប់ចម្លើយជាចំនួនពិតនៃសមីការ $(a^2 + 1)(b^2 + 1) = (ab + 1)(a + b)$ ។

ដំណោះស្រាយ

$$\begin{aligned} & \text{យើងមាន } 2(a^2 + 1)(b^2 + 1) - 2(ab + 1)(a + b) \\ &= 2(a^2b^2 + a^2 + b^2 + 1 - a^2b - ab^2 - a - b) \\ &= (a^2b^2 - 2a^2b + a^2) + (a^2b^2 - 2ab^2 + b^2) + (a^2 - 2a + 1) + (b^2 - 2b + 1) \\ &= a^2(b-1)^2 + b^2(a-1)^2 + (a-1)^2 + (b-1)^2 \end{aligned}$$

ជាចំនួនវិជ្ជមាន ។

សមីការពិតកាលណា $a = b = 1$

ដូចនេះ សមីការមានចម្លើយ $a = 1, b = 1$

៤៤ រកគូលំដាប់ (x, y) ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានដែល $2^x = 3^y + 7$ ។

ដំណោះស្រាយ

គេមាន $(-1)^x \equiv 1 \pmod{3}$ បើ x គូ

$0 \equiv (-1)^y - 1 \pmod{4}$ បើ y គូ

តាង $x = 2a$ និង $y = 2b$ នោះ $2^{2a} - 3^{2b} = 7$

នាំអោយ $(2^a + 3^b)(2^a - 3^b) = 7$

ដោយ $2^a + 3^b > 0$, $2^a + 3^b > 2^a - 3^b$ ហើយ 7 ជាចំនួនបឋម

$$\begin{aligned} & \text{គេទាញបាន } \begin{cases} 2^a + 3^b = 7 \\ 2^a - 3^b = 1 \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} 2^a = 4 \\ 3^b = 3 \end{cases} \\ & \begin{cases} a = 2 \\ b = 1 \end{cases} \end{aligned}$$

ដូចនេះ $(x, y) = (4, 2)$

៤៥ គេអោយ n ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន ។ ឧបមាថា $\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_n$ ជាមុំដែល $0 < \theta_i < \frac{\pi}{2}$ ចំពោះ i និមួយៗ

យើងដឹង $\cos^2 \theta_1 + \cos^2 \theta_2 + \dots + \cos^2 \theta_n = 1$ ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា

$\tan \theta_1 + \tan \theta_2 + \dots + \tan \theta_n \geq (n-1)(\cot \theta_1 + \cot \theta_2 + \dots + \cot \theta_n)$ ។

ដំណោះស្រាយ

តាង $a_i = \cos \theta_i$ យើងបាន

$$\begin{aligned}\tan \theta_i &= \frac{\sin \theta_i}{\cos \theta_i} = \frac{\sqrt{1 - \cos^2 \theta_i}}{\cos \theta_i} = \frac{\sqrt{a_1^2 + a_2^2 + \cdots + a_{i-1}^2 + a_{i+1}^2 + \cdots + a_n^2}}{a_i} \\ &\geq \frac{a_1 + a_2 + \cdots + a_{i-1} + a_{i+1} + \cdots + a_n}{a_i \sqrt{n-1}}\end{aligned}$$

តាម Power-Mean inequality បូកវិសមភាពខាងលើដោយយក $i=1, 2, \dots, n$ យើងបាន

$$\sum_{i=1}^n \tan \theta_i \geq \frac{1}{\sqrt{n-1}} \sum_{i=1}^n \sum_{j \neq i} \frac{a_j}{a_i} = \sqrt{n-1} \sum_{j \neq i} \frac{a_j}{a_i}$$

ដែលផលធៀប $\frac{a_i}{a_j}$ កើតឡើង $n-1$ ដង

$$\begin{aligned}\cot \theta_i &= \frac{\cos \theta_i}{\sin \theta_i} = \frac{\cos \theta_i}{\sqrt{1 - \cos^2 \theta_i}} = \frac{a_i}{\sqrt{a_1^2 + a_2^2 + \cdots + a_{i-1}^2 + a_{i+1}^2 + \cdots + a_n^2}} \\ &\leq \frac{1}{(n-1)^{\frac{3}{2}}} a_i \left(\frac{1}{a_i} + \frac{1}{a_2} + \cdots + \frac{1}{a_{i-1}} + \frac{1}{a_{i+1}} + \cdots + \frac{1}{a_n} \right)\end{aligned}$$

តាម Power-Mean inequality បូកវិសមភាពខាងលើដោយយក $i=1, 2, \dots, n$ យើងបាន

$$\sum_{i=1}^n \cot \theta_i \leq \frac{1}{(n-1)^{\frac{3}{2}}} \sum_{i=1}^n \sum_{j \neq i} \frac{a_j}{a_i} = \sqrt{n-1} \sum_{j \neq i} \frac{a_j}{a_i}$$

នាំអោយ $\sum_{i=1}^n \tan \theta_i \geq \sqrt{n-1} \sum_{i \neq j} \frac{a_j}{a_i} \geq (n-1) \sum_{i=1}^n \cot \theta_i$ ពិត

៤៦ ស្រាយបញ្ជាក់ថា ចំពោះគ្រប់ចំនួនគត់វិជ្ជមាន k និង n គេបាន

$$\gcd(2^k - 1, 2^n - 1) = 2^{\gcd(k, n)} - 1$$

ដំណោះស្រាយ

សម្រាយបញ្ជាក់ទី ១

$$\text{គេមាន } \gcd(a, b) = \gcd(a - b, b)$$

ចំពោះ $k \geq n$ យើងបាន

$$\begin{aligned}\gcd(2^k - 1, 2^n - 1) &= \gcd(2^k - 2^n, 2^n - 1) \\ &= \gcd(2^n(2^{k-n} - 1), 2^n - 1) \\ &= \gcd(2^{k-n} - 1, 2^n - 1) = 2^{\gcd(k-n, n)} - 1 = 2^{\gcd(k, n)} - 1\end{aligned}$$

សម្រាយបញ្ជាក់ទី ២

តាង $d = \gcd(k, n)$ និង $e = \gcd(2^k - 1, 2^n - 1)$

នោះ $d | k, d | n$ និង $e | 2^k - 1, e | 2^n - 1$

តាង $d = km - nt$ $k \geq 1, n \geq 1$

គេបាន $2^d - 1 | 2^k - 1, 2^d - 1 | 2^n - 1$

$$\Rightarrow 2^d - 1 | e \quad (1)$$

ម្យ៉ាងទៀត $2^k \equiv 1 \pmod{e}$

$$2^{km} \equiv 1 \pmod{e}$$

$$2^n \equiv 1 \pmod{e}$$

$$2^{nt} \equiv 1 \pmod{e}$$

គេបាន $2^{km} \equiv 2^{nt} \pmod{e}$

នោះ $2^{km-nt} \times 2^{nt} \equiv 2^{nt} \pmod{e}$

តែ $2^{nt} \equiv 1 \pmod{e}$

នាំអោយ $2^{km-nt} \equiv 1 \pmod{e}$

នាំអោយ $2^d \equiv 1 \pmod{e}$

នាំអោយ $e | 2^d - 1$ (2)

តាម (1) និង (2) យើងបាន

$$\begin{cases} e | 2^d - 1 \\ 2^d - 1 | e \end{cases} \text{ នោះ } e = 2^d - 1$$

ឬ $\gcd(2^k - 1, 2^n - 1) = 2^{\gcd(k, n)} - 1$ ពិត

ទូទៅ៖ បើ $a > 1$ និង $m, n > 0$ យើង a, m, n នាចំនួនគត់ គេបាន

$$\gcd(a^m - 1, a^n - 1) = a^{\gcd(m, n)} - 1$$

៤៧ គេអោយ a និង b ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានដែល $2a+1$ និង $2b+1$ ជាចំនួនបឋមរាងគ្នា ។ រកតម្លៃ

ដែលអាចមាននៃក្នុងក្រុមបំបំផុតរាង $2^{2a+1} + 2^{a+1} + 1$ និង $2^{2b+1} + 2^{b+1} + 1$ ។

ដំណោះស្រាយ

ចំពោះគ្រប់ចំនួនគត់វិជ្ជមាន k និង n គេបាន $\gcd(2^k - 1, 2^n - 1) = 2^{\gcd(k, n)} - 1$ (1)

$$\text{គេមាន } 4x^4 + 1 = (2x^2 + 1)^2 - 4x^2 = (2x^2 + 2x + 1)(2x^2 - 2x + 1)$$

យក $x = 2^a$ គេបាន

$$2^{4a+2} + 1 = (2^{2a+1} + 2^{a+1} + 1)(2^{2a+1} - 2^{a+1} + 1)$$

គេទាញបាន តួចែករួមធំបំផុត d នៃ $2^{2a+1} + 2^{a+1} + 1$ និង $2^{2b+1} + 2^{b+1} + 1$ ចែកដាច់តួចែករួមធំបំផុត នៃ $2^{4a+2} + 1$ និង $2^{4b+2} + 1$

នោះ d ចែកដាច់តួចែករួមធំបំផុតនៃ $2^{8a+4} - 1$ និង $2^{8b+4} - 1$

តែតាម (1) យើងបាន $\gcd(2^{8a+4} - 1, 2^{8b+4} - 1) = 2^{\gcd(8a+4, 8b+4)} - 1 = 2^4 - 1 = 15$

យើងដឹងថា $2a+1, 2b+1$ ជាចំនួនបឋមរវាងគ្នានោះ $d \mid 15$

ដោយ $2^{2a+1} + 2^{a+1} + 1 \equiv 2^{a+1} \not\equiv 0 \pmod{3}$ (3 មិនចែកដាច់ d ទេ)

នោះ $d = 1$ ឬ $d = 5$

បើ $a = 4, b = 8$ នោះ $d = 5$

បើ $a = 2, b = 3$ នោះ $d = 1$

៤៨ តាង λ ជាវិស័យមាននៃសមីការ $t^2 - 2018t - 1 = 0$ ។ តាងស្តីត $x_0, x_1, \dots$ កំណត់ដោយ $x_0 = 1$ និង $x_{n+1} = \lfloor \lambda x_n \rfloor$ ចំពោះ $n \geq 0$ ។ រកសំណល់ពេល x_{2018} ចែកនឹង 2018 ។

ដំណោះស្រាយ

λ ជាវិស័យនៃសមីការ $t^2 - 2018t - 1 = 0$ នោះ $\lambda^2 - 2018\lambda - 1 = 0$

គេបាន $\lambda = 2018 + \frac{1}{\lambda}$

ដោយ x_n ជាចំនួនគត់ នោះ $x_{n+1} = \lfloor \lambda x_n \rfloor = \left\lfloor 2018x_n + \frac{x_n}{\lambda} \right\rfloor = 2018x_n + \left\lfloor \frac{x_n}{\lambda} \right\rfloor$
 $\equiv \left\lfloor \frac{x_n}{\lambda} \right\rfloor \pmod{2018}$

ដោយ $x_n = \lfloor x_{n-1}\lambda \rfloor$ ដែល x_{n-1} ជាចំនួនគត់ ហើយ λ ជាចំនួនសនិទាន នោះ $x_n = x_{n-1}\lambda - \varepsilon$ ដែល $0 < \varepsilon < 1$ ជាផ្នែកទសភាគនៃ $x_{n-1}\lambda$

ដោយ $\lambda > 1$ នោះ $0 \leq \frac{\varepsilon}{\lambda} < 1$ ហើយ $\left\lfloor \frac{x_n}{\lambda} \right\rfloor = \left\lfloor x_{n-1} - \frac{\varepsilon}{\lambda} \right\rfloor = x_{n-1} - 1$

គេទាញបាន $x_{n+1} \equiv x_{n-1} - 1 \pmod{2018}$

តាមកំណើន គេបាន $x_{2018} \equiv x_0 - 1014 \equiv 1015 \pmod{2018}$

ដូចនេះ សំណល់ពេល x_{2018} ចែកនឹង 2018 គឺ 1015

៤៩ រកគ្រប់ $a \in R$ ដើម្បីអោយមានអនុគមន៍ $f : R \rightarrow R$ ផ្ទៀងផ្ទាត់

(i) $f(f(x)) = f(x) + x$ ចំពោះគ្រប់ $x \in R$

(ii) $f(f(x) - x) = f(x) + ax$ ចំពោះគ្រប់ $x \in R$

ដំណោះស្រាយ

តាម (i) យើងបាន $f(f(f(x)) - f(x)) = f(x)$

តែតាម (ii) យើងបាន $f(f(f(x)) - f(x)) = f(f(x)) + af(x)$

នោះ $(1-a)f(x) = f(f(x))$

$(1-a)f(x) = f(x) + x$ (តាម (i))

$$f(x) = -\frac{1}{a}x$$

បើ $a=0$ នោះគ្មានចម្លើយ

យើងមាន $f(f(x)) = -\frac{1}{a}f(x) = \frac{1}{a^2}x$ និង $f(x) + x = -\frac{1}{a}x + x = \frac{a-1}{a}x$

នោះ (i) ពិតចំពោះគ្រប់ x កាលណា $\frac{1}{a^2} = \frac{a-1}{a}$ ឬ $a = \frac{1 \pm \sqrt{5}}{2}$

ចំពោះតម្លៃ a ទាំងនេះ យើងបាន

$$f(f(x) - x) = -\frac{1}{a}(f(x) - x) = -\frac{1}{a}\left(-\frac{1}{a}x - x\right) = \left(\frac{1}{a^2} + \frac{1}{a}\right)x = \frac{a+1}{a^2}x = x$$

$$\text{និង } f(x) + ax = -\frac{1}{a}x + ax = \frac{a^2-1}{a}x = x$$

គេឃើញថា ចំពោះតម្លៃ a នេះ (i) និង (ii) ពិតចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$

$$\text{ដូចនេះ } a = \frac{1 \pm \sqrt{5}}{2}$$

៥០ រកគ្រប់ចំនួនបឋម p ដើម្បីអោយ $16p+1$ ជាគូប។

ដំណោះស្រាយ

តាង $16p+1 = n^3$ ដែល n ជាចំនួនគត់

$$16p = n^3 - 1$$

$$16p = (n-1)(n^2 + n + 1)$$

ដោយ $n^2 + n + 1$ ជាចំនួនសេសចំពោះគ្រប់ចំនួនគត់ n នោះ $16 \mid n-1$ ហើយ $p \mid n^2 + n + 1$

$$n^2 + n + 1 > 1 \text{ នោះ } 16 = n-1 \text{ និង } p = n^2 + n + 1$$

គេបាន $n=17$ និង $p=17^2+17+1=307$ ជាចំនួនបឋម

$$\text{ដូចនេះ } p=307$$

៥១ គេអោយ a, b, c, d, e ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានខុសគ្នា ហើយដែល $a^4 + b^4 = c^4 + d^4 = e^5$ ។

បង្ហាញថា $ac+bd$ មិនមែនជាចំនួនបឋម ។

ដំណោះស្រាយ

ឧបមាថា $ac+bd = p$ ជាចំនួនបឋម

យើងសន្មតថា $\max\{a,b,c,d\}=a$ ហើយដោយ $a^4+b^4=c^4+d^4$ នោះ $\min\{a,b,c,d\}=b$
 គេមាន $ac \equiv -bd \pmod{p}$

$$a^4c^4 \equiv b^4d^4 \pmod{p}$$

ដោយ $b^4d^4 + b^4c^4 \equiv a^4c^4 + b^4c^4 = c^4(a^4+b^4) = c^4(c^4+d^4) = c^8 + c^4d^4 \pmod{p}$

នោះ $(c^4+d^4)(c^4-b^4) \equiv 0 \pmod{p}$

p ត្រូវចែកដាច់មួយក្នុងចំណោម $c-b, c+b, c^2+b^2$ និង c^4+d^4

ដោយ b និង c ជាចំនួនគត់ផ្សេងគ្នា នោះ $0 < c-b < c+b < c^2+b^2 < ac+bd = p$

p ចែកដាច់នឹង $c^4+d^4 = e^5$

នាំអោយ $p^5 = (ac+bd)^5$ ចែកដាច់ c^4+d^4 ជាករណីមិនអាច ព្រោះ $(ac+bd)^5 > c^4+d^4$

ដូចនេះ $ac+bd$ មិនមែនជាចំនួនបឋម

៥២ រកគ្រប់តម្លៃដែលអាចកើតមាននៃ a, b, c ជាចំនួនគត់ផ្ទៀងផ្ទាត់

(a). $a+b+c=51$

(b). $abc=4000$

(c). $0 < a \leq 10$ និង $c \geq 25$

ដំណោះស្រាយ

តាងពហុធា $p(x) = (x-a)(x-b)(x-c) = x^3 - 51x^2 + kx - 4000$

$$q(x) = (x-10)(x-16)(x-25) = x^3 - 51x^2 + 810x - 4000$$

ដែល $k = ab + bc + ca$

អនុគមន៍ $f(x) = p(x) - q(x) = (k-810)x$ ជាអនុគមន៍លីនេអ៊ែរ

$$f(c) = (k-810)c = p(c) - q(c) = 0 - (c-10)(c-16)(c-25) \leq 0 \text{ ព្រោះ } c \geq 25$$

$$f(a) = (k-810)a = p(a) - q(a) = 0 - (a-10)(a-16)(a-25) \geq 0 \text{ ព្រោះ } a \leq 10$$

នាំអោយ $k=810$

ពហុធា $p(x) = q(x)$

a, b, c អាចយកតម្លៃ 10, 16, 25

តែ $0 < a \leq 10$ និង $c \geq 25$ នោះ $a=10, b=16$ និង $c=25$

ដូចនេះ $a=10, b=16$ និង $c=25$

៥៤ វិញ្ញាសាប្រលងសិស្សព្រឹត្តិការណ៍គណិតវិទ្យាមានលំហាត់ងាយចំនួន 9 និងលំហាត់ពិបាកចំនួន 6 ។

បេក្ខជននីមួយៗនៅក្នុងការប្រលងបានដោះស្រាយលំហាត់ 14 ក្នុងចំណោមលំហាត់ 15 ។ ចំពោះគូលំហាត់
 នីមួយៗ (ពិបាកមួយ ងាយមួយ) ចំនួនបេក្ខជនដែលបានដោះស្រាយលំហាត់ទាំងពីរ ត្រូវបានគេកត់ត្រាទុក។
 ផលបូកនៃចំនួនការកត់ត្រាទុកគឺ 459 ។ តើមានបេក្ខជនប៉ុន្មាននាក់ចូលរួមប្រលង ?

ដំណោះស្រាយ

តាង $x + y$ ជាចំនួនបេក្ខជនប្រលង ដែល x ជាចំនួនបេក្ខជនដោះស្រាយលំហាត់ងាយទាំងអស់ ហើយ y ជាចំនួនបេក្ខជនដោះស្រាយលំហាត់ពិបាកទាំងអស់

តាងគូលំហាត់នីមួយៗដោយ m ហៅថាគូរាប់បាន

ចំនួនគូរាប់បានសរុបមាន $6 \times 9 = 54$ គូ

បេក្ខជន x នាក់ ដោះស្រាយបាន $9 \times 5 = 45$ គូរាប់បាន

បេក្ខជន y នាក់ដោះស្រាយបាន $8 \times 6 = 48$ គូរាប់បាន

គេបាន $45x + 48y = 459$

ដោយ $x \geq 0$ នោះ $y \leq 9$

$$3y \equiv 9 \pmod{45}$$

$$y \equiv 3 \pmod{15}$$

នោះ $y = 3$ ហើយ $x = 7$

ដូចនេះ បេក្ខជនចូលរួមប្រលងមាន $x + y = 10$ នាក់

៥៥ រកគ្រប់គូជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន (x, y) ដើម្បីអោយ $(x + y)(x^2 + 9y)$ ជាគូបនៃចំនួនបឋម ។

ដំណោះស្រាយ

តាង $(x + y)(x^2 + 9y) = p^3$ ដែល p ជាចំនួនបឋម

ដោយ $x + y < x^2 + 9y$ នោះ $x + y = p$ និង $x^2 + 9y = p^2$

នាំអោយ $x^2 + 9y = (x + y)^2$

$$x^2 + 9y = x^2 + 2xy + y^2$$

$$(2x + y)y = 9y$$

$$2x + y = 9$$

គេត្រូវរកអោយបាន $x + y$ បឋម និង $2x + y = 9$

ដូចនេះ $(2, 5)$ និង $(4, 1)$ ជាគូចម្លើយ (x, y)

៥៦ កំណត់គ្រប់គូនៃចំនួនពិត (k, d) ដើម្បីអោយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} x^3 + y^3 = 2 \\ kx + d = y \end{cases}$ គ្មានចម្លើយ (x, y)

ដែល x, y ជាចំនួនពិត ។

ដំណោះស្រាយ

$$\text{គេមានប្រព័ន្ធ} \begin{cases} x^3 + y^3 = 2 & (1) \\ kx + d = y & (2) \end{cases}$$

យក (2) ជំនួសចូល (1) យើងបាន

$$(k^3 + 1)x^3 + 3dk^2x^2 + 3d^2kx + d^3 - 2 = 0 \quad (3)$$

▪ បើ $k^3 \neq -1$ នោះ (3) ជាសមីការដឺក្រេទីបីដែលមានរឹសពិតមួយ x មួយយ៉ាងតិច នោះ $y = kx + d$ ក៏ជាចំនួនពិតដែរ

▪ បើ $k = -1$ សមីការក្លាយជា $3dx^2 - 3d^2x + d^3 - 2 = 0$

យើងនឹងបង្ហាញថាសមីការនេះគ្មានរឹសទេ

ចំពោះ $d = 0$ ពិត

ចំពោះ $d \neq 0$ គេបាន

$$\Delta = (-3d^2)^2 - 4 \cdot 3d \cdot (d^3 - 2) = 3d(3d^3 - 4d^3 + 8) = 3d(8 - d^3) < 0 \text{ ក្នុងករណីដែល } d < 0 \text{ និង } d > 2$$

ដូចនេះ ប្រព័ន្ធសមីការគ្មានចម្លើយ (x, y) កាលណា $(k, d) = (-1, d)$ ដែល $d \leq 0$ ឬ $d > 2$

៥៧ ក្នុងប្រព័ន្ធគោល 10 ចូរកំណត់លេខ x និង y បើ $\overline{2x9y} = 2^x \cdot 9^y$ ។
ដំណោះស្រាយ

គេមាន $9^4 = 6561$ នោះ $1 \leq y \leq 3$

ដោយ $2^x \cdot 9^y$ ជាចំនួនគត់គូ នោះ $\overline{2x9y}$ ជាចំនួនគត់គូដែរ

គេទាញបាន $y = 2$

គេបាន $\overline{2x92} = 81 \cdot 2^x$

ដោយ $\overline{2x92}$ មានលេខខាងចុង 2 នោះ 2^x មានលេខខាងចុង 2 ដែរ

ដោយ $0 \leq x \leq 9 \Rightarrow x \in \{1, 5, 9\}$

បើ $x = 1 \Rightarrow 2192 = 81 \times 2$ មិនពិត

បើ $x = 5 \Rightarrow 2592 = 81 \times 2^5$ ពិត

បើ $x = 9 \Rightarrow 2992 = 81 \times 2^9$ មិនពិត

ដូចនេះ $x = 5, y = 2$

៥៨ ក្នុងប្រព័ន្ធគោល ចូរកំណត់ចំនួនគត់ធម្មជាតិ x ដែលផលគុណគ្រប់ខ្ទង់ទាំងអស់របស់វា ស្មើនឹង $x^2 - 10x - 22$ ។

ដំណោះស្រាយ

តាង $x = \overline{a_n a_{n-1} \dots a_0} = a_n \times 10^n + a_{n-1} \times 10^{n-1} + \dots + a_0, x > 0, x \in \mathbb{N}$

តាមសម្មតិកម្ម $a_n \times a_{n-1} \times \dots \times a_0 = x^2 - 10x - 22$

គេមាន $a_i \leq 9 (i = 0, 1, 2, \dots, n)$

នោះ $\prod_{i=0}^n a_i \leq 9^n < 10^n a_n < x$

$$\Leftrightarrow x^2 - 10x - 22 < x$$

$$\Leftrightarrow x^2 - 11x - 22 < 0$$

តាង $f(x) = x^2 - 11x - 22$ ដែល $f(x) < 0$

គេបានតារាង

x	0	$\frac{11 + \sqrt{209}}{2}$	$+\infty$
$f(x) < 0$	-	+	

តាមតារាង $x \in \left(0, \frac{11 + \sqrt{209}}{2}\right)$

ម្យ៉ាងទៀត $a_n \times a_{n-1} \times \dots \times a_0 > 0$

$$g(x) = x^2 - 10x - 22 > 0$$

គេបានតារាង

x	0	$5 + \sqrt{47}$	$+\infty$
$g(x) > 0$		+	

តាមតារាងគេបាន $x \in (5 + \sqrt{47}, +\infty)$

នាំអោយ $5 + \sqrt{47} < x < \frac{11 + \sqrt{209}}{2}$

តែ x ជាចំនួនគត់ នោះ $x = 12$

ដូចនេះ $x = 12$

៥៩ ក) ដោះស្រាយសមីការ $\sin x + \cos x = \sqrt{2 + \sin^{2018}\left(x - \frac{\pi}{4}\right)}$ ។

ខ) ដោះស្រាយសមីការ $8\sqrt{\sin x} + 27\sqrt{\cos x} = 97^{\frac{3}{4}}$, $x \in \left(0; \frac{\pi}{2}\right)$ ។

ដំណោះស្រាយ

ក) ដោះស្រាយសមីការ $\sin x + \cos x = \sqrt{2 + \sin^{2018}\left(x - \frac{\pi}{4}\right)}$

គេមាន $\sin x + \cos x = \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) \leq \sqrt{2}$ និង $\sqrt{2 + \sin^{2018}\left(x - \frac{\pi}{4}\right)} \geq \sqrt{2}$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \sqrt{2} \\ \sqrt{2 + \sin^{2018}\left(x - \frac{\pi}{4}\right)} = \sqrt{2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = 1 \\ \sin^{2018}\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = \frac{\pi}{4} + 2k\pi \\ \sin^{2018}(k2\pi) = 0 \end{cases}$$

ដូចនេះ សមីការមានរឹស $x = \frac{\pi}{4} + 2k\pi, k \in \mathbb{Z}$

ខ) ដោះស្រាយសមីការ $8\sqrt{\sin x} + 27\sqrt{\cos x} = 97^{\frac{3}{4}}, x \in \left(0; \frac{\pi}{2}\right)$

$$\text{គេមាន } \begin{cases} \sin x > 0 \\ \cos x > 0 \end{cases}, \forall x \in \left(0; \frac{\pi}{2}\right)$$

តាង $y = 8\sqrt{\sin x} + 27\sqrt{\cos x}$ ដែល $x \in \left(0; \frac{\pi}{2}\right)$

$$\begin{aligned} y^2 &= 64\sin x + 729\cos x + 432\sqrt{\sin x \cos x} \\ &= (388\sin x + 873\cos x) - (18\sqrt{\sin x} - 12\sqrt{\cos x})^2 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow y^2 \leq 388\sin x + 873\cos x \leq \sqrt{388^2 + 873^2} \cdot \sqrt{\sin^2 x + \cos^2 x} = \sqrt{97^3}$$

$$\Rightarrow y \leq 97^{\frac{3}{4}}$$

$$\text{សមភាពកើតមានកាលណា } \begin{cases} 18\sqrt{\sin x} = 12\sqrt{\cos x} \\ \frac{\sin x}{388} = \frac{\cos x}{873} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \frac{\sqrt{\sin x}}{\sqrt{\cos x}} = \frac{12}{18} = \frac{2}{3} \\ \frac{\sin x}{\cos x} = \frac{388}{873} = \frac{4}{9} \end{cases}$$

$$\text{នាំអោយ } x = \arctan\left(\frac{4}{9}\right)$$

$$\text{ដូចនេះសមីការមានចម្លើយ } x = \arctan\left(\frac{4}{9}\right)$$

៦០ ដោះស្រាយសមីការ $\sqrt{x-1+\sqrt[3]{(x^2-1)(x+1)}} + \sqrt{x+1+\sqrt[3]{(x^2-1)(x+1)}} = \sqrt{2x^3}$

។

ដំណោះស្រាយ

សមីការមានន័យកាលណា $x \geq 0$

តាង $x-1=a$ និង $x+1=b$

សមីការអាចសរសេរជា $\sqrt{a+\sqrt[3]{a^2b}}+\sqrt{b+\sqrt[3]{ab^2}}=\sqrt{2x^3}$ (1)

$$\begin{aligned} \text{ចំពោះ: } & \sqrt{a+\sqrt[3]{a^2b}}+\sqrt{b+\sqrt[3]{ab^2}} \\ &= \sqrt{a+\sqrt[3]{a^2b}+b+\sqrt[3]{ab^2}+2\sqrt{(a+\sqrt[3]{a^2b})(b+\sqrt[3]{ab^2})}} \\ &= \sqrt{a+\sqrt[3]{a^2b}+b+\sqrt[3]{ab^2}+2\sqrt{ab+a\sqrt[3]{ab^2}+b\sqrt[3]{b^2a}+ab}} \\ &= \sqrt{a+\sqrt[3]{a^2b}+b+\sqrt[3]{ab^2}+2(\sqrt[3]{a^2b}+\sqrt[3]{ab^2})} \\ &= \sqrt{(\sqrt[3]{a}+\sqrt[3]{b})^3} \quad (2) \end{aligned}$$

តាម (1) និង (2) យើងបាន

$$\begin{aligned} \sqrt{(\sqrt[3]{a}+\sqrt[3]{b})^3} &= \sqrt{2x^3} \\ \sqrt{(\sqrt[3]{x-1}+\sqrt[3]{x+1})^3} &= \sqrt{2x^3} \end{aligned}$$

$$(\sqrt[3]{x-1}+\sqrt[3]{x+1})^3 = 2x^3$$

$$\Leftrightarrow 2x+3\sqrt[3]{(x-1)^2(x+1)}+\sqrt[3]{(x-1)(x+1)^2}=2x^3$$

$$\Leftrightarrow 2x+3\sqrt[3]{(x-1)(x+1)}[\sqrt[3]{x-1}+\sqrt[3]{x+1}]=2x^3$$

$$\text{តែ } \sqrt[3]{x-1}+\sqrt[3]{x+1}=\sqrt[3]{2}\cdot x$$

$$\text{នាំអោយ } 2x+3\sqrt[3]{(x^2-1)}\cdot\sqrt[3]{2}\cdot x=2x^3$$

$$x\left[3\cdot\sqrt[3]{2}\cdot\sqrt[3]{x^2-1}-2(x^2-1)\right]=0$$

$$x\cdot\sqrt[3]{x^2-1}\left[3\cdot\sqrt[3]{2}-2\sqrt[3]{(x^2-1)^2}\right]=0$$

យើងទាញបាន

$$(i) x=0$$

$$(ii) \sqrt[3]{(x^2-1)}=0 \text{ នោះ } x=1 \text{ (} x=-1 \text{ មិនយកព្រោះ } x\geq 0 \text{)}$$

$$(iii) 3\cdot\sqrt[3]{2}-2\sqrt[3]{(x^2-1)^2}=0$$

$$27.2 = 8(x^2 - 1)^2$$

$$(x^2 - 1)^2 = \frac{27}{4}$$

$$x^2 - 1 = \frac{3\sqrt{3}}{2}$$

$$\text{នាំអោយ } x^2 = \frac{2 + 3\sqrt{3}}{2}$$

$$\text{ដូចនេះសមីការមានចម្លើយ } x=0, x=1 \text{ និង } x = \sqrt{\frac{2+3\sqrt{3}}{2}}$$

៦១ គេអោយ $f(x) = a \sin x - \frac{1}{2} \cos 2x + a - \frac{3}{a} + \frac{1}{2}$, $a \in R$, $a \neq 0$ ។

ក) បើ $f(x) \geq 0$ ចំពោះគ្រប់ $x \in R$ ចូររករង្វង់នៃ a ។

ខ) បើ $a \geq 2$ ហើយមាន $x \in R$ ដែល $f(x) \leq 0$ ។ រករង្វង់នៃ a ។

ដំណោះស្រាយ

ក) បើ $f(x) \geq 0$ ចំពោះគ្រប់ $x \in R$ ចូររករង្វង់នៃ a

$$\text{យើងមាន } f(x) = \sin^2 x + a \sin x + a - \frac{3}{a}$$

$$\text{តាង } t = \sin x \text{ } (-1 \leq t \leq 1) \text{ នោះ } g(t) = t^2 + at + a - \frac{3}{a}$$

លក្ខខណ្ឌចាំបាច់ និង គ្រប់គ្រាន់ដើម្បីអោយ $f(x) \leq 0$ ចំពោះគ្រប់ $x \in R$ គឺ

$$\begin{cases} g(-1) = 1 - \frac{3}{a} \leq 0 \\ g(1) = 1 + 2a - \frac{3}{a} \leq 0 \end{cases}$$

ដូចនេះ រង្វង់នៃ a គឺ $(0, 1]$

ខ) រករង្វង់នៃ a

$$\text{ដោយ } a \geq 2 \text{ នោះ } -\frac{a}{2} \leq -1$$

$$\text{យើងបាន } g(t)_{\min} = 1 - \frac{3}{a}$$

$$\text{លក្ខខណ្ឌចាំបាច់ និង គ្រប់គ្រាន់ដើម្បីអោយ } f(x) \leq 0, \exists x \in R \text{ គឺ } 1 - \frac{3}{a} \leq 0 \text{ ឬ } 0 < a \leq 3$$

ដូចនេះ រង្វង់នៃ a គឺ $[2, 3]$

៦២ គេអោយ a, b ជាចំនួនពិត និង $f(x) = ax + b$ ផ្ទៀងផ្ទាត់ $|f(x)| \leq 1$ ចំពោះគ្រប់ $x \in [0, 1]$ ។ រកតម្លៃអតិបរមានៃ ab ។

ដំណោះស្រាយ

គេមាន $a = f(1) - f(0)$ និង $b = f(0)$

$$\begin{aligned} ab &= f(0)(f(1) - f(0)) = -\left(f(0) - \frac{1}{2}f(1)\right)^2 + \frac{1}{4}(f(1))^2 \\ &\leq \frac{1}{4}(f(1))^2 \leq \frac{1}{4} \end{aligned}$$

បើ $2f(0) = f(1) = \pm 1$ គេបាន $a = b = \pm \frac{1}{2}$ និង $ab = \frac{1}{4}$

ដូចនេះ តម្លៃអតិបរមានៃ ab គឺ $\frac{1}{4}$

៦៣ បង្ហាញថា $\log_5 2$ ជាចំនួនអសនិទាន ។

ដំណោះស្រាយ

តាង $p : \log_5 2$ ជាចំនួនអសនិទាន

$\bar{P} : \log_5 2$ ជាចំនួនសនិទាន

ឧបមាថា $\bar{P}$ ពិត នោះ $\log_5 2 = \frac{m}{n}$ ដែល m និង n ជាចំនួនបឋមរវាងគ្នា

$\Rightarrow 2 = 5^{\frac{m}{n}}$ ឬ $2^n = 5^m$ (ផ្ទុយពីការពិតព្រោះអង្គទី១ ជាចំនួនគូ និង អង្គទី២ ជាចំនួនសេស)

$\Rightarrow \bar{P}$ ជាសំណើរមិនពិត មានន័យថា P ជាសំណើរពិត

ដូចនេះ $\log_5 2$ ជាចំនួនអសនិទាន

៦៤ រកចំនួនគត់វិជ្ជមានតូចបំផុត n ដែលជាពហុគុណនៃ 15 ហើយខ្ទង់នីមួយៗរបស់វាមានតែលេខ 0 ឬលេខ 8 ។

ដំណោះស្រាយ

n ជាពហុគុណនៃ 15 នោះ n ជាពហុគុណនៃ 3 និង 5

n ជាពហុគុណនៃ 5 នោះ n បញ្ចប់ដោយលេខ 0 ខាងចុងព្រោះខ្ទង់របស់វាគ្មានលេខ 5

ឧបមាថា n មាន k ខ្ទង់លេខ 8 នោះផលបូកខ្ទង់របស់វាគឺ $8k$ ចំនួននេះជាពហុគុណនៃ 3

គេបាន k ជាពហុគុណនៃ 3 ហើយ $k=3$ ព្រោះ n ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានតូចបំផុត

ដូចនេះ $n = 8880$

៦៥ គេឲ្យពីរចំនួនវិជ្ជមាន a និង b ផ្ទៀងផ្ទាត់ $ab > 2017a + 2019b$ ។

ស្រាយបញ្ជាក់ថា $a + b > (\sqrt{2017} + \sqrt{2019})^2$ ។

ដំណោះស្រាយ

យើងមាន :

$$ab > 2017a + 2019b \text{ នោះ: } \begin{cases} a > 2017 \cdot \frac{a}{b} + 2019 \\ b > 2017 + 2019 \cdot \frac{b}{a} \end{cases}$$

$$a + b > 2017 + 2017 \cdot \frac{a}{b} + 2019 + 2019 \cdot \frac{b}{a} \quad (1)$$

តាមវិសមភាពកូស៊ីចំពោះពីរចំនួនវិជ្ជមាន គេបាន :

$$\begin{aligned} 2017 \cdot \frac{a}{b} + 2019 \cdot \frac{b}{a} &\geq 2\sqrt{2017 \cdot \frac{a}{b} \cdot 2019 \cdot \frac{b}{a}} \\ &\geq 2\sqrt{2017 \cdot 2019} \quad (2) \end{aligned}$$

តាម (1) និង (2):

$$\begin{aligned} a + b &> 2017 + 2\sqrt{2017 \cdot 2019} + 2019 \\ &> (\sqrt{2017} + \sqrt{2019})^2 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } a + b > (\sqrt{2017} + \sqrt{2019})^2$$

៦៦ គេឲ្យស្វ៊ីត (a_n) កំណត់ដោយ $a_0 = 1, a_1 = 1$ និង $a_n = a_{n-1} + \frac{a_{n-1}^2}{a_{n-2}}$, $n \geq 2$ ហើយ

ស្វ៊ីត (b_n) កំណត់ដោយ $b_0 = 1, b_1 = 3$ និង $b_n = b_{n-1} + \frac{b_{n-1}^2}{b_{n-2}}$, $n \geq 2$ ។ គណនា $\frac{b_n}{a_n}$ ។

ដំណោះស្រាយ

យើងមាន :

$$a_n = a_{n-1} + \frac{a_{n-1}^2}{a_{n-2}} \text{ នោះ: } \frac{a_n}{a_{n-1}} = 1 + \frac{a_{n-1}}{a_{n-2}}$$

$$u_n = u_{n-1} + 1 \quad (\text{តាង } u_n = \frac{a_n}{a_{n-1}})$$

$$\Rightarrow (u_n) \text{ ជាស្វ៊ីតនិរន្តរ៍ដែលមានតួទី ១ } u_1 = \frac{a_1}{a_0} = 1 \text{ និង ផលសង្កេត } d = 1$$

$$u_n = u_1 + (n-1)d = 1 + n - 1$$

$$\frac{a_n}{a_{n-1}} = n \text{ ឬ } a_n = na_{n-1} = n(n-1)a_{n-2} = \dots = n!$$

$$b_n = b_{n-1} + \frac{b_{n-1}^2}{b_{n-2}} \text{ នោះ } \frac{b_n}{b_{n-1}} = 1 + \frac{b_{n-1}}{b_{n-2}}$$

$$v_n = 1 + v_{n-1} \text{ (តាង } v_n = \frac{b_n}{b_{n-1}} \text{)}$$

$$\Rightarrow (v_n) \text{ ជាស្រ្តីតន្ត្រីដែលមានតួទី១ } v_1 = \frac{b_1}{b_0} = 3 \text{ និង ផលសង្កេត } r = 1$$

$$v_n = v_1 + (n-1)r = 3 + n - 1 = n + 2$$

$$\frac{b_n}{b_{n-1}} = n + 2 \text{ ឬ } b_n = (n+2)b_{n-1} = (n+2)(n+1)b_{n-2} = \dots = \frac{(n+2)!}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{b_n}{a_n} = \frac{(n+2)!}{2n!} = \frac{(n+2)(n+1)}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ } \frac{b_n}{a_n} = \frac{(n+2)(n+1)}{2}$$

៦៧ $\triangle ABC$ ជាត្រីកោណសមបាតដែលមានមុំកំពូល $\angle ACB = 106^\circ$ ។ M ជាចំណុចមួយនៅក្នុងត្រីកោណដែល $\angle MAC = 7^\circ$ និង $\angle MCA = 23^\circ$ ។ គណនា $\angle MBC$ ។

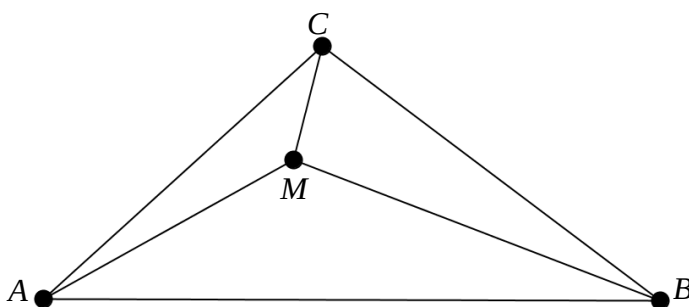
ដំណោះស្រាយ

រូប១

តាមទ្រឹស្តីបទស៊ីនុសចំពោះ $\triangle AMC$

$$\frac{AC}{\sin M} = \frac{MC}{\sin A} \text{ ឬ } \frac{AC}{\sin(180^\circ - 7^\circ - 23^\circ)} = \frac{MC}{\sin 7^\circ}$$

$$\frac{AC}{\sin 150^\circ} = \frac{MC}{\sin 7^\circ} \Rightarrow \frac{AC}{MC} = \frac{\sin 150^\circ}{\sin 7^\circ}$$

តាមទ្រឹស្តីបទស៊ីនុសចំពោះ $\triangle BMC$

$$\frac{BC}{\sin M} = \frac{MC}{\sin B} \text{ ឬ } \frac{AC}{\sin M} = \frac{MC}{\sin(180^\circ - 83^\circ - M)}$$

$$\frac{AC}{\sin M} = \frac{MC}{\sin(97^\circ - M)} \Rightarrow \frac{AC}{MC} = \frac{\sin M}{\sin(97^\circ - M)}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2 \sin 7^\circ} = \frac{\sin M}{\sin(97^\circ - M)}$$

$$\sin(97^\circ - M) = 2 \sin 7^\circ \sin M$$

$$\sin(90^\circ + 7^\circ - M) = 2 \sin 7^\circ \sin M$$

$$\cos(7^\circ - M) = 2 \sin 7^\circ \sin M$$

$$\cos 7^\circ \cos M + \sin 7^\circ \sin M = 2 \sin 7^\circ \sin M$$

$$\cos 7^\circ \cos M - \sin 7^\circ \sin M = 0$$

$$\cos(7^\circ + M) = 0$$

$$\Rightarrow 7^\circ + M = 90^\circ \text{ ឬ } M = 83^\circ \text{ (ព្រោះ } M \text{ ជាមុំក្នុងត្រីកោណ)}$$

ដូចនេះ $M = 83^\circ$

របៀបទី ២

តាង $CA = CB = 1$ (រូបដូចរបៀបទី ១)

តាមទ្រឹស្តីបទស៊ីនុសក្នុង $\triangle AMC$

$$\frac{1}{\sin M} = \frac{MC}{\sin A} \text{ ឬ } \frac{1}{\sin(180^\circ - 7^\circ - 23^\circ)} = \frac{MC}{\sin 7^\circ}$$

$$\frac{1}{\sin 150^\circ} = \frac{MC}{\sin 7^\circ}$$

តាមទ្រឹស្តីបទកូស៊ីនុសចំពោះ $\triangle BMC$

$$MB^2 = MC^2 + BC^2 - 2 \cdot MC \cdot BC \cdot \cos C$$

$$= 4 \sin^2 7^\circ + 1 - 4 \sin 7^\circ \cos(106^\circ - 23^\circ)$$

$$= 4 \sin^2 7^\circ + 1 - 4 \cos(90^\circ - 7^\circ)$$

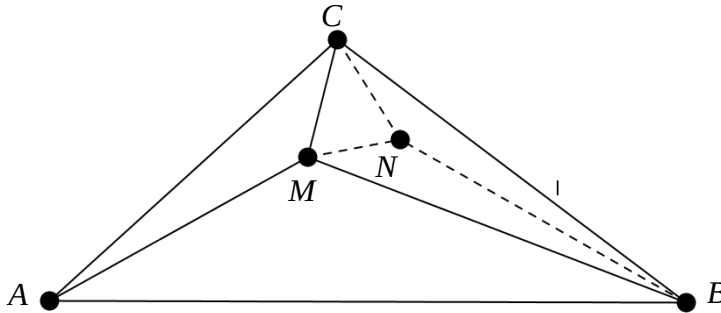
$$= 4 \sin^2 7^\circ + 1 - 4 \sin^2 7^\circ = 1$$

$$\Rightarrow MB = 1$$

គេបាន $\triangle BMC$ ជាត្រីកោណសមបាតកំពូល B

វិបាក $\angle BMC = \angle MCB = 83^\circ$

របៀបទី ៣

តាង N ជាចំណុចមួយនៅក្នុង $\triangle ABC$ ដែល $\angle NBC = 7^\circ, \angle NCB = 23^\circ$ យើងបាន :

$\triangle AMC \cong \triangle BNC$ (ព្រោះត្រីកោណទាំងពីរមាន $\angle MAC = \angle NBC$
 $, \angle MCA = \angle NCB, CA = CB$)

វិបាក $CM = CN$

តែ $\angle MCN = 106^\circ - 2 \cdot 23^\circ = 60^\circ$

នោះ $\triangle MCN$ ជាត្រីកោណសម័ង្ស

វិបាក $NC = NM, \angle CNM = 60^\circ$

$\angle BNC = 108^\circ - 7^\circ - 23^\circ = 150^\circ$

$\angle BNM = 360^\circ - 60^\circ - 150^\circ = 150^\circ$

នាំឲ្យ $\angle BNC = \angle BNM$

ត្រីកោណ BNC និង BNM មាន :

BN ជាជ្រុងរួម

$NC = NM$ (សម្រាយខាងលើ)

នាំឲ្យ $\triangle BNC \cong \triangle BNM$

វិបាក $\angle BMN = 23^\circ$

$\angle BMC = 60^\circ + 23^\circ = 83^\circ$

ដូចនេះ $\angle BMC = 83^\circ$

៦៨ គណនា
$$M = \frac{(10^4 + 324)(22^4 + 324)(34^4 + 324) \cdots (94^4 + 324)}{(4^4 + 324)(16^4 + 324)(28^4 + 324) \cdots (88^4 + 324)}$$
 ។

ដំណោះស្រាយ

យើងមាន :

$$\begin{aligned}
 x^4 + 324 &= x^4 + 4 \cdot 3^4 \\
 &= x^4 + 2 \cdot x^2 \cdot (2 \cdot 3^2) + (2 \cdot 3^2)^2 - 2 \cdot x^2 \cdot (2 \cdot 3^2) \\
 &= (x^2 + 2 \cdot 3^2)^2 - (2 \cdot 3 \cdot x)^2 \\
 &= (x^2 + 2 \cdot 3^2 - 2 \cdot 3 \cdot x)(x^2 + 2 \cdot 3^2 + 2 \cdot 3 \cdot x) \\
 &= (x^2 - 6x + 18)(x^2 + 6x + 18) \\
 &= [x(x - 6) + 18][x(x + 6) + 18] \\
 \Rightarrow M &= \frac{(10 \cdot 4 + 18)(10 \cdot 16 + 18)(22 \cdot 16 + 18)(22 \cdot 28 + 18) \cdots (94 \cdot 88 + 18)(94 \cdot 100 + 18)}{(4 \cdot (-2) + 18)(4 \cdot 10 + 18)(16 \cdot 10 + 18)(16 \cdot 22 + 18) \cdots (88 \cdot 82 + 18)(88 \cdot 94 + 18)} \\
 &= \frac{94 \cdot 100 + 18}{4 \cdot (-2) + 18} = \frac{9,418}{10} = 941.8
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ $M = 941.8$

៦៩ ត្រីកោណ ABC មាន $\angle C$ ជាមុំទាល ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\frac{\tan A + \tan B}{2} \geq \tan \frac{A+B}{2}$ ។

ដំណោះស្រាយ

យើងមាន :

$$\begin{aligned}
 \tan A + \tan B &= \frac{\sin(A+B)}{\cos A \cos B} = \frac{\sin(A+B)}{\frac{1}{2}[\cos(A-B) + \cos(A+B)]} \\
 &= \frac{2 \sin(A+B)}{\cos(A-B) + \cos(A+B)} \quad (1)
 \end{aligned}$$

ដោយ $\angle C$ ជាមុំទាល នោះ $0 < A-B < A+B < 90^\circ$

$0 < \cos(A-B) + \cos(A+B) \leq 1 + \cos(A+B)$ ព្រោះ $\cos(A-B) \leq 1$

$$\begin{aligned}
 \Rightarrow \frac{2 \sin(A+B)}{\cos(A-B) + \cos(A+B)} &\geq \frac{2 \sin(A+B)}{1 + \cos(A+B)} \\
 &\geq \frac{4 \sin \frac{A+B}{2} \cos \frac{A+B}{2}}{2 \cos^2 \frac{A+B}{2}} = 2 \tan \frac{A+B}{2} \quad (2)
 \end{aligned}$$

តាម (1) និង (2) :

$$\tan A + \tan B \geq 2 \tan \frac{A+B}{2} \quad \text{ឬ} \quad \frac{\tan A + \tan B}{2} \geq \tan \frac{A+B}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \frac{\tan A + \tan B}{2} \geq \tan \frac{A+B}{2}$$

(៧០) គេឲ្យអនុគមន៍ f កំណត់ដោយ $f(1) = 211, f(2) = 375, f(3) = 420$

, $f(4) = 523$ និង $f(n) = f(n-1) - f(n-2) + f(n-3) - f(n-4)$ ចំពោះ

គ្រប់ $n \geq 5$ ។ រក $f(2017)$ ។

ដំណោះស្រាយ

យើងមាន :

$$f(n) = f(n-1) + f(n-2) + f(n-3) - f(n-4)$$

$$f(n-1) = f(n-2) - f(n-3) + f(n-4) - f(n-5)$$

បូកអង្គ និង អង្គ:

$$f(n) = -f(n-5) \Rightarrow f(n) = (-1)^k f(n-5k)$$

ដោយ $2017 = 5 \times 403 + 2$

$$\Rightarrow f(2017) = (-1)^{403} f(2017 - 5 \times 403) = -f(2) = -375$$

ដូចនេះ: $f(2017) = -375$

(៧១) គេឲ្យ a, b និង C ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានផ្ទៀងផ្ទាត់ $c = (a+bi)^3 - 47i$ ដែល $i^2 = -1$ ។

គណនា C ។

ដំណោះស្រាយ

$$c = (a+bi)^3 - 47i \quad \text{នោះ: } c + 47i = a^3 + 3a^2bi + 3ab^2i^2 + b^3i^3$$

$$c + 47i = (a^3 - 3ab^2) + (3a^2b - b^3)i$$

គេទាញបាន :

$$\begin{cases} c = a^3 - 3ab^2 & (1) \\ 3a^2b - b^3 = 47 & (2) \end{cases}$$

$$\begin{cases} 3a^2b - b^3 = 47 & (2) \end{cases}$$

$$(2): (3a^2 - b^2)b = 47$$

ដោយ a និង b ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន នោះ 47 ចែកដាច់នឹង b

គេបាន $b=1, b=47$ ព្រោះ 47 ជាចំនួនបឋម

ចំពោះ $b=1$ នោះ $(2):3a^2-1=47$ ឬ $3a^2=48$

$$a^2=16$$

$$a=4$$

$$(1):c=4^3-3(4)(1)^2=52$$

ចំពោះ $b=47$ នោះ $(2):3a^2(47)-47^3=47$

ឬ $3a^2=2210$ មិនអាចព្រោះ 2210 ចែកមិនជាចំនួន 3

ដូចនេះ $c=52$

(៧២) រកចំនួនគត់ដែលធំជាងគេ ហើយតូចជា $\frac{m}{100}$ ដោយដឹងថា

$$\frac{1}{2!17!} + \frac{1}{3!16!} + \frac{1}{4!15!} + \dots + \frac{1}{9!10!} = \frac{m}{2!17!} \text{ ។}$$

ដំណោះស្រាយ

$$\frac{1}{2!17!} + \frac{1}{3!16!} + \dots + \frac{1}{9!10!} = \frac{m}{1!18!}$$

$$\text{នោះ } \frac{19!}{2!17!} + \frac{19!}{3!16!} + \dots + \frac{19!}{9!10!} = \frac{19!m}{1!18!}$$

$$c(19,2) + c(19,3) + \dots + c(19,9) = 19m \quad (1)$$

តែ $c(19,0) + c(19,1) + \dots + c(19,19) = (1+1)^{19} = 2^{19}$ (ទ្រឹស្តីប្រូមីន)

$$1 + 19 + c(19,2) + c(19,3) + \dots + c(19,17) + 19 + 1 = 2^{19}$$

$$c(19,2) + c(19,3) + \dots + c(19,17) = 2^{19} - 40 \quad (2)$$

តាម (1) និង (2) យើងបាន :

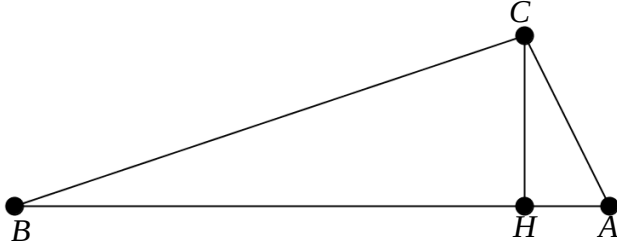
$$38m = 2^{19} - 40 \text{ ឬ } m = \frac{2^{19} - 40}{38} = \frac{262,164}{38} = 13,796$$

$$\frac{m}{100} = 137.96$$

ដូចនេះ ចំនួនគត់ដែលធំជាងគេ ហើយតូចជាង $\frac{m}{100}$ គឺ 137

- (៧៤) ត្រីកោណ ABC កែងត្រង់ C និងមានកម្ពស់ CH ។ កេប្រវែងជ្រុងនៃត្រីកោណ ABC សុទ្ធតែជា
ចំនួនគត់ និង $BH = 29^3$ ។ គណនា $\cos B$ ។
ដំណោះស្រាយ
គណនា $\cos B$

$$\cos B = \frac{BC}{AB} = \frac{a}{c} \quad (\text{ត្រីកោណ } ABC \text{ កែងត្រង់ } C)$$

$$\cos B = \frac{BH}{BC} = \frac{29^3}{a} \quad (\text{ត្រីកោណ } BCH \text{ កែងត្រង់ } H)$$

$$\text{គេបាន } \frac{a}{c} = \frac{29^3}{a} \text{ ឬ } a^2 = 29^3 c \quad (\text{ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថា } a \text{ ចែកដាច់នឹង } 29^2)$$

$$\Rightarrow \frac{a}{29^2} = \frac{29c}{a} = k \quad (k \text{ ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន})$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = 29^2 k \\ 29c = ak = 29^2 k^2 \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} a = 29^2 k \\ c = 29k^2 \end{cases}$$

$$\text{តែត្រីកោណ } ABC \text{ កែងត្រង់ } C \text{ នោះ } BC^2 + AC^2 = AB^2$$

$$a^2 + b^2 = c^2$$

$$29^4 k^2 + b^2 = 29^2 k^4$$

$$\Rightarrow b^2 \text{ ចែកដាច់នឹង } 29^2 k^2 \text{ គឺ } b^2 = 29^2 k^2 l^2 \quad (l \text{ ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន})$$

$$\Rightarrow 29^4 k^2 + 29^2 k^2 l^2 = 29^2 k^4 \text{ ឬ } 29^2 + l^2 = k^2$$

$$k^2 - l^2 = 29^2$$

$$(k-l)(k+l) = 1 \times 29^2$$

$$\begin{cases} k-l=1 \\ k+l=29^2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 2k = 29^2 + 1 = 481 + 1 = 482 \text{ ឬ } k = 241$$

$$\Rightarrow a = 29^2 \times 241$$

$$\Rightarrow \cos B = \frac{29^3}{29^2 \times 241} = \frac{29}{241}$$

$$\Rightarrow \cos B = \frac{29^3}{29^2 \times 241} = \frac{29}{241}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \cos B = \frac{29}{421}$$

(៧៥) ស្រាយបញ្ជាក់ថា $-1 < \left(\sum_{k=1}^n \frac{k}{k^2+1} \right) - \ln n \leq \frac{1}{2}, n=1, 2, \dots$ ។

ដំណោះស្រាយ

យើងនឹងស្រាយថា $\frac{x}{x+1} < \ln(x+1) < x, x > 0$ (1)

តាង $h(x) = x - \ln(1+x)$

$$g(x) = \ln(1+x) - \frac{x}{1+x}$$

នោះចំពោះ $x > 0$ គេបាន $h'(x) = 1 - \frac{1}{1+x} > 0$

$$g'(x) = \frac{1}{1+x} - \frac{1}{(1+x)^2} = \frac{x}{(1+x)^2} > 0$$

នាំអោយ $h(x) > h(0) = 0, g(x) > g(0) = 0$

គេបាន $\frac{x}{x+1} < \ln(x+1) < x, x > 0$ ពិត

តាង $x = \frac{1}{n}$ រួចជំនួសចូល (1) យើងបាន

$$\frac{1}{n+1} < \ln\left(1 + \frac{1}{n}\right) < \frac{1}{n}$$

តាង $x_n = \sum_{k=1}^n \frac{k}{k^2+1} - \ln n$

នោះ $x_n - x_{n-1} = \frac{n}{n^2+1} - \ln\left(1 + \frac{1}{n-1}\right)$

$$< \frac{n}{n^2+1} - \frac{1}{n}$$

$$= -\frac{1}{n(n^2+1)} < 0$$

នាំអោយ $x_n < x_{n-1} < \dots < x_1 = \frac{1}{2}$

ដោយ $\ln n = (\ln n - \ln(n-1)) + (\ln(n-1) - \ln(n-2)) + \dots + (\ln 2 - \ln 1) + \ln 1$

$$= \sum_{k=1}^{n-1} \ln\left(1 + \frac{1}{k}\right)$$

$$\begin{aligned}
 \text{យើងបាន } x_n &= \sum_{k=1}^n \frac{k}{k^2+1} - \sum_{k=1}^{n-1} \ln\left(1+\frac{1}{k}\right) \\
 &= \sum_{k=1}^{n-1} \left(\frac{k}{k^2+1} - \ln\left(1+\frac{1}{k}\right) \right) + \frac{n}{n^2+1} \\
 &> \sum_{k=1}^{n-1} \left(\frac{k}{k^2+1} - \frac{1}{k} \right) \\
 &= -\sum_{k=1}^{n-1} \frac{1}{(k^2+1)k} \\
 &\geq -\sum_{k=1}^{n-1} \frac{1}{(k+1)k} \\
 &= -1 + \frac{1}{n} > -1
 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ } -1 < \left(\sum_{k=1}^n \frac{k}{k^2+1} \right) - \ln n \leq \frac{1}{2}, n=1,2,\dots$$

៧៦ រកគ្រប់គូ (p, q) ជាចំនួនបឋមផ្ទៀងផ្ទាត់ $pq \mid 5^p + 5^q$ ។

ដំណោះស្រាយ

- បើ $2 \mid pq$ នោះយើងឧបមាថា $p=2$

$$\text{គេបាន } q \mid 5^q + 25$$

$$\text{តាមទ្រឹស្តីបទ ហ្វែរម៉ាត ៖ } q \mid 5^q - 5 \text{ នោះ } q \mid 30$$

ចម្លើយគឺ $(2,3)$ និង $(2,5)$ ព្រោះ $(2,2)$ មិនផ្ទៀងផ្ទាត់

- បើ $5 \mid pq$ នោះយើងឧបមាថា $p=5$

$$\text{គេបាន } 5q \mid 5^q + 5^5$$

$$\text{តាមទ្រឹស្តីបទហ្វែរម៉ាត ៖ } q \mid 5^{q-1} - 1 \text{ នោះ } q \mid 313$$

ចម្លើយគឺ $(5,5)$ និង $(5,313)$

$$\text{តែយើងមាន } pq \mid 5^{p-1} + 5^{q-1} \text{ ហើយ } 5^{p-1} + 5^{q-1} \equiv 0 \pmod{p} \quad (1)$$

$$\text{តាមទ្រឹស្តីបទហ្វែរម៉ាត ៖ } 5^{p-1} \equiv 1 \pmod{p} \quad (2)$$

$$\text{នោះតាម (1) និង (2) } \quad 5^{q-1} \equiv -1 \pmod{p} \quad (3)$$

$$\text{យើងកំណត់ } p-1=2^k(2r-1), q-1=2^l(2s-1) \text{ ដែល } k, l, r, s \text{ ជាចំនួនគត់}$$

បើ $k \leq l$ នោះតាម (2) និង (3) យើងបាន

$$\begin{aligned} 1 &= 1^{2^{l-k}(2s-1)} \equiv (5^{p-1})^{2^{l-k}(2s-1)} \\ &= 5^{2^l(2r-1)(2s-1)} = (5^{q-1})^{2r-1} \equiv (-1)^{2r-1} \\ &\equiv -1 \pmod{p} \end{aligned}$$

ផ្ទុយពីការពិតដែល $p \neq 2$ នោះ $k > l$

ស្រាយដូចគ្នាដែរ គេបាន $k < l$ ផ្ទុយពីការពិត

ដូចនេះ គូនៃចំនួនបឋមដែលអាចមានគឺ $(2,3), (3,2), (2,5), (5,2), (5,5), (5,313)$ និង $(313,5)$

(៧៧) ពហុធាតុចំនួនពិត $\varphi(x) = ax^3 + bx^2 + cx + d$ មានរឹសបីវិជ្ជមាន និង $\varphi(0) < 0$ ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $2b^3 + 9a^2d - 7abc \leq 0$ ។

ដំណោះស្រាយ

តាង x_1, x_2, x_3 ជារឹសវិជ្ជមានទាំងបីនោះ

$$\text{តាមទ្រឹស្តីបទវ៉ិញស្តុន យើងបាន} \begin{cases} x_1 + x_2 + x_3 = -\frac{b}{a} \\ x_1x_2 + x_2x_3 + x_3x_1 = \frac{c}{a} \\ x_1x_2x_3 = -\frac{d}{a} \end{cases}$$

ដោយ $\varphi(0) < 0$ នោះគេបាន $d < 0$ ហើយ $a > 0$

យើងចង់ស្រាយថា $2b^3 + 9a^2d - 7abc \leq 0$ (1)

ចែកអង្គទាំងពីរដោយ a^3 យើងបាន

$$7\left(-\frac{b}{a}\right)\frac{c}{a} \leq 2\left(-\frac{b}{a}\right)^3 + 9\left(-\frac{d}{a}\right)$$

$$\Leftrightarrow 7(x_1 + x_2 + x_3)(x_1x_2 + x_2x_3 + x_3x_1) \leq 2(x_1 + x_2 + x_3)^3 + 9x_1x_2x_3$$

$$\Leftrightarrow x_1^2x_2 + x_1^2x_3 + x_2^2x_1 + x_2^2x_3 + x_3^2x_1 + x_3^2x_2 \leq 2(x_1^3 + x_2^3 + x_3^3) \quad \text{ជាអ្វីដែលត្រូវស្រាយ}$$

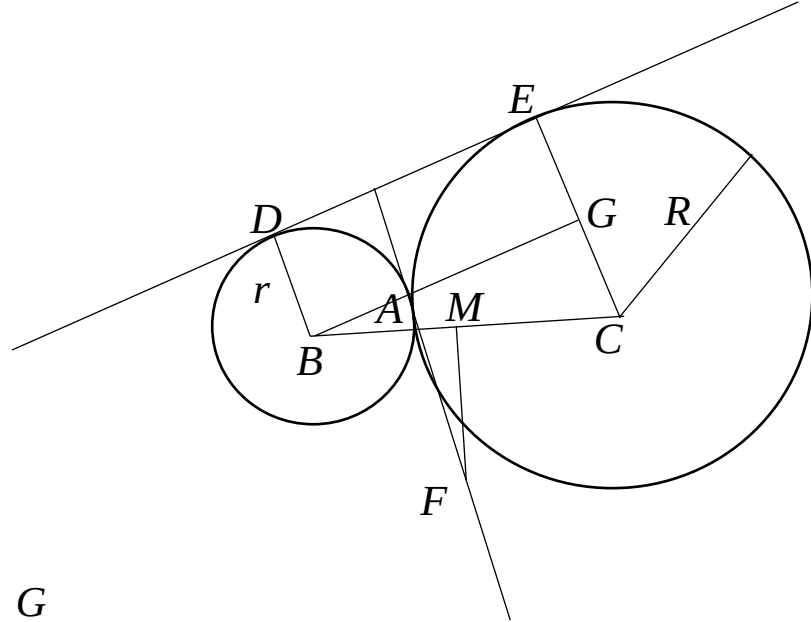
ដោយ x_1, x_2, x_3 សុទ្ធតែវិជ្ជមាន នោះ $(x_1 - x_2)(x_1^2 - x_2^2) \geq 0$

$$\text{នោះ } x_1^2x_2 + x_2^2x_1 \leq x_1^3 + x_2^3$$

$$\text{ដូចគ្នាដែរ } x_2^2x_3 + x_3^2x_2 \leq x_2^3 + x_3^3 \text{ និង } x_3^2x_1 + x_1^2x_3 \leq x_1^3 + x_3^3$$

$$\text{បូកបញ្ចូលគ្នា គេបាន } x_1^2x_2 + x_1^2x_3 + x_2^2x_1 + x_2^2x_3 + x_3^2x_1 + x_3^2x_2 \leq 2(x_1^3 + x_2^3 + x_3^3) \quad \text{ពិត}$$

(៧៨) រង្វង់ពីរមានកាំ ($R > r$) មានផ្ចិត C និង B រៀងគ្នា ប៉ះគ្នាខាងក្រៅត្រង់ចំណុច A ។ បន្ទាត់ប៉ះ រួមមួយមិនកាត់តាម A ប៉ះរង្វង់ផ្ចិត C ត្រង់ E និង រង្វង់ផ្ចិត B ត្រង់ D ។ បន្ទាត់មួយកាត់តាម A ហើយ កែងបន្ទាត់ DE រួចទៅជួបមេដ្យាទ័រនៃ BC ត្រង់ F ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $BC = 2AF$ ។
ដំណោះស្រាយ

សង់ $GB \perp CE$ ត្រង់ G

ត្រីកោណ GBC និងត្រីកោណ MFA មាន

$\angle GBC = \angle MFA$ (មុំមានជ្រុងត្រូវគ្នាកែងរៀងគ្នា)

$\Rightarrow \triangle GBC \sim \triangle MFA$ (ករណីជំនួច ម.ម)

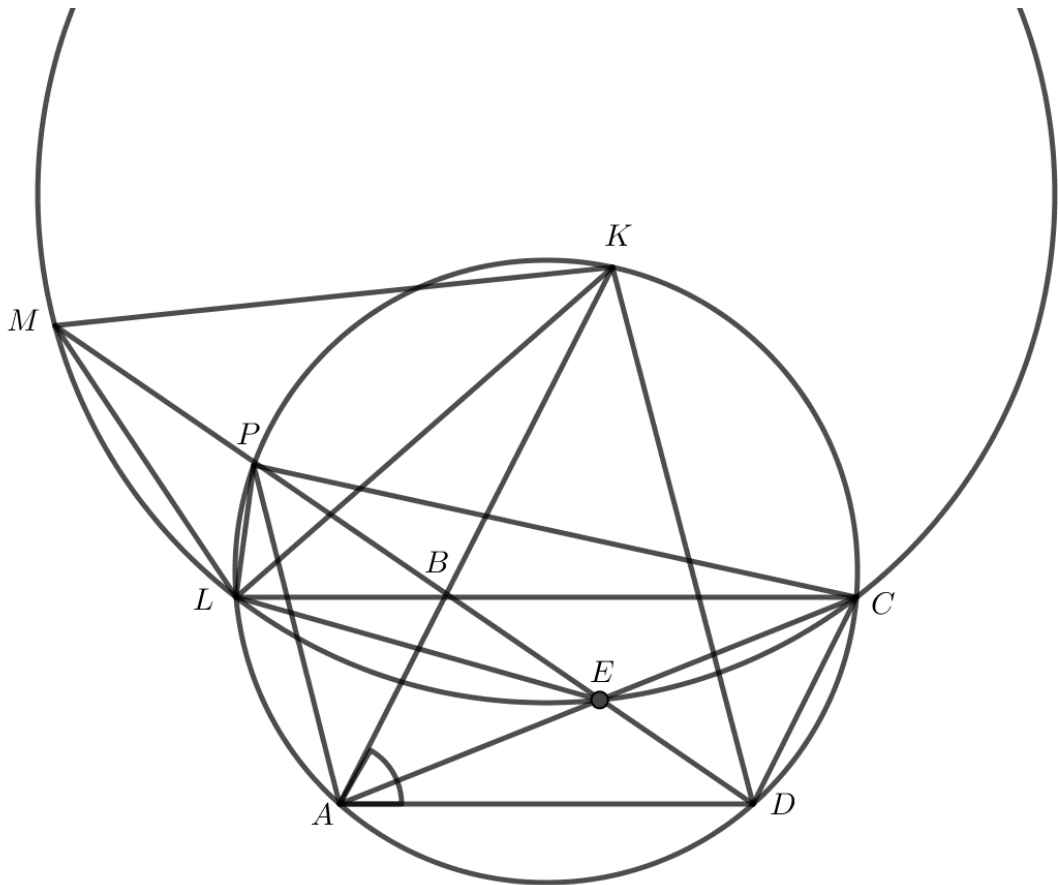
$$\text{ផលធៀបជំនួច} \quad \frac{BC}{AF} = \frac{GC}{MA} = \frac{R-r}{MA}$$

$$\text{តែ } AM + r = R - AM \text{ នោះ } AM = \frac{R-r}{2}$$

$$\text{នាំអោយ } \frac{BC}{FA} = 2 \times \frac{R-r}{R-r} = 2$$

$$\text{ដូចនេះ } BC = 2AF$$

(៧៩) $ABCD$ ជាប្រលេឡូក្រាមដែលមាន $\angle BAD = 60^\circ$ និង E ជាចំណុចប្រសព្វរវាងអង្កត់ទ្រូង របស់វា ។ រង្វង់ចារិកក្រៅត្រីកោណ ACD ជួបបន្ទាត់ BA ត្រង់ $K \neq A$ និងជួបបន្ទាត់ BD ត្រង់ $P \neq D$ ហើយជួបបន្ទាត់ BC ត្រង់ $L \neq C$ ។ បន្ទាត់ EP ប្រសព្វជាមួយរង្វង់ចារិកក្រៅត្រីកោណ CEL ត្រង់ E និង M ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា ត្រីកោណ KLM និង ត្រីកោណ CAP ប៉ុនគ្នា ។
ដំណោះស្រាយ

គេមាន $\triangle KBL \sim \triangle CBA$, $\triangle MBL \sim \triangle CBE$ និង $\triangle APE \sim \triangle DEC$

$$\text{ផលធៀបដំនូច} \quad \frac{KL}{AC} = \frac{BL}{AB}, \frac{ML}{EC} = \frac{BL}{BE}, \frac{AP}{CD} = \frac{AE}{DE}$$

$$\text{នាំអោយ} \quad \frac{ML}{AP} = \frac{EC \times BL \times DE}{BE \times AE \times CD}$$

តែ E ជាចំណុចប្រសព្វនៃអង្កត់ទ្រូងប្រលេឡូក្រាម $ABCD$ នោះ $BE = DE, AE = EC$

$$\text{គេទាញបាន} \quad \frac{ML}{AP} = \frac{BL}{CD} = \frac{BL}{AB} = \frac{KL}{AC} \quad (1)$$

$$\text{យើងមាន} \quad \angle LPD = \angle LCD = \angle BAD = 60^\circ$$

$$\begin{aligned} \text{យើងរក} \quad \angle KLM &= \angle KLP + \angle MLP = \angle KLP + 60^\circ - \angle LMP \\ &= \angle KLP + 60^\circ - \angle LME \\ &= \angle KLP + 60^\circ - \angle LCE \\ &= \angle KLP + \angle ACD \\ &= \angle KLP + \angle KLC \quad (\text{ព្រោះ } AB \parallel CD \text{ និង } KC = AD) \\ &= \angle CLP = \angle CAP \quad (\text{មុំចារឹកស្តាត់ឆ្លង } CP) \quad (2) \end{aligned}$$

តាម (1) និង (2) គេបាន $\triangle KLM \sim \triangle CAP$

តែ $DL = AC$ (អង្កត់ទ្រូងចតុកោណព្នាយសមបាត $ADCL$)

$$DK = AC \text{ (អង្កត់ទ្រូងចតុកោណកែវសមបាត } ADCK \text{)}$$

នោះ $DL = AC = DK$ ហើយមុំ $\angle BAD = 60^\circ$ ត្រូវស្អាតដោយធ្នូ DK

នាំអោយ $\triangle KDL$ ជាត្រីកោណសម័ង្ស ដែលមាន $KL = DK = AC$

ដូចនេះ $\triangle KLM$ ប៉ុន $\triangle CAP$

៨០ គេអោយ x_0 ជាឆែននៃសមីការ $ax^3 + bx^2 + cx + d = 0$ ($ad \neq 0$) ។ តាង

$$\alpha = \max \left\{ \left| \frac{b}{a} \right|; \left| \frac{c}{a} \right|; \left| \frac{d}{a} \right| \right\} \text{ និង } \beta = \max \left\{ \left| \frac{a}{d} \right|; \left| \frac{b}{d} \right|; \left| \frac{c}{d} \right| \right\} \text{ ។}$$

ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\frac{1}{1+\beta} < |x_0| < 1+\alpha$ ។

ដំណោះស្រាយ

ក) យើងស្រាយថា $1+\alpha > |x_0|$

គេមាន x_0 ជាឆែននៃសមីការ $ax^3 + bx^2 + cx + d = 0$

$$\text{នោះ } ax_0^3 + bx_0^2 + cx_0 + d = 0 \quad (1)$$

ដោយ $ad \neq 0$ នោះ $a \neq 0$ និង $d \neq 0$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_0^3 + \frac{b}{a}x_0^2 + \frac{c}{a}x_0 + \frac{d}{a} = 0 \\ \frac{a}{d}x_0^3 + \frac{b}{d}x_0^2 + \frac{c}{d}x_0 + 1 = 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} -x_0^3 = \frac{b}{a}x_0^2 + \frac{c}{a}x_0 + \frac{d}{a} \\ -1 = \frac{a}{d}x_0^3 + \frac{b}{d}x_0^2 + \frac{c}{d}x_0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} |x_0|^3 = \left| \frac{b}{a}x_0^2 + \frac{c}{a}x_0 + \frac{d}{a} \right| \quad (2) \\ 1 = \left| \frac{a}{d}x_0^3 + \frac{b}{d}x_0^2 + \frac{c}{d}x_0 \right| \quad (3) \end{cases}$$

$$\text{តាម (2)} \Rightarrow |x_0|^3 \leq \left| \frac{b}{a} \right| x_0^2 + \left| \frac{c}{a} \right| |x_0| + \left| \frac{d}{a} \right| \leq \alpha (x_0^2 + |x_0| + 1)$$

$$\Rightarrow |x_0|^3 \leq \alpha(x_0^2 + |x_0| + 1)$$

$$\alpha \geq \frac{|x_0|^3}{x_0^2 + |x_0| + 1}$$

$$\Rightarrow \alpha + 1 \geq \frac{|x_0|^3 + |x_0|^2 + |x_0| + 1}{|x_0|^2 + |x_0| + 1} = |x_0| + \frac{1}{|x_0|^2 + |x_0| + 1}$$

$$\Rightarrow \alpha + 1 > |x_0| \quad \text{ពិត}$$

ខ) យើងស្រាយថា $\frac{1}{1+\beta} < |x_0|$

តាម (3) $\Rightarrow 1 \leq \left| \frac{a}{d} \right| |x_0|^3 + \left| \frac{b}{d} \right| |x_0|^2 + \left| \frac{c}{d} \right| |x_0| \leq \beta(|x_0|^3 + |x_0|^2 + |x_0|)$

$$\Rightarrow \beta \geq \frac{1}{|x_0|^3 + |x_0|^2 + |x_0|}$$

$$\Rightarrow \beta + 1 \geq \frac{1 + |x_0| + |x_0|^2 + |x_0|^3}{|x_0|^3 + |x_0|^2 + |x_0|}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{1+\beta} \leq \frac{|x_0| + |x_0|^2 + |x_0|^3}{1 + |x_0| + |x_0|^2 + |x_0|^3}$$

តែ $d \neq 0$ គេបាន $x_0 \neq 0$ យើងបាន

$$\frac{1}{1+\beta} < \frac{|x_0| + |x_0|^2 + |x_0|^3 + |x_0|^4}{1 + |x_0| + |x_0|^2 + |x_0|^3}$$

$$\frac{1}{1+\beta} < |x_0|$$

សរុបមក $\frac{1}{1+\beta} < |x_0| < 1 + \alpha$

៨១ រកចំនួនពិត a, b, c នៃអនុគមន៍ $f(x) = ax^2 + bx + c$ ដោយដឹងថា

$$|f(x)| \leq 1, \forall |x| \leq 1 \quad \text{ហើយ} \quad T = \frac{8}{3}a^2 + 2b^2 \quad \text{មានតម្លៃអតិបរមា ។}$$

ដំណោះស្រាយ

$$\text{តាមសម្មតិកម្ម} \begin{cases} |f(0)| \leq 1 \\ |f(1)| \leq 1 \\ |f(-1)| \leq 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} |c| \leq 1 & (1) \\ |a+b+c| \leq 1 & (2) \\ |a-b+c| \leq 1 & (3) \end{cases}$$

$$\text{តាម (1) និង (2) គេបាន } |a+b+c| + |-c| \leq 2$$

$$\text{ហើយ } |a+b+c| + |-c| \geq |a+b+c-c|$$

$$\text{នាំអោយ } 2 \geq |a+b| \quad (4)$$

$$\text{តាម (1) និង (3) គេបាន } 2 \geq |a-b| \quad (5)$$

$$\text{តាម (4) និង (5) គេទាញបាន } \begin{cases} 4 \geq |a+b|^2 \\ 4 \geq |a-b|^2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 4 \geq a^2 + b^2 + 2ab \\ 4 \geq a^2 + b^2 - 2ab \end{cases}$$

$$\Rightarrow 8 \geq 2a^2 + 2b^2$$

$$\Rightarrow 4 \geq a^2 + b^2 \quad (6)$$

$$\text{តាម (6) គេបាន } T = \frac{8}{3}a^2 + 2b^2 \leq \frac{8}{3}a^2 + \frac{8}{3}b^2 \leq \frac{8}{3}(a^2 + b^2) \leq \frac{8}{3} \cdot 4$$

$$\Rightarrow T \leq \frac{24}{3}$$

$$\text{សមភាពកើតមានកាលណា} \begin{cases} b = 0 \\ a^2 + b^2 = 4 \\ (a+b+c)(-c) \geq 0 \\ |c| = 1 \\ |a+b+c| = 1 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} b = 0 \\ |a| = 2 \\ |c| = 1 \\ (a+c)c \leq 0 \\ |a+c| = 1 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \begin{cases} b = 0 \\ a = 2 \\ c = -1 \end{cases} \\ \begin{cases} b = 0 \\ a = -2 \\ c = 1 \end{cases} \end{cases}$$

ដូចនេះ $(a,b,c) = (2,0,-1)$ និង $(a,b,c) = (-2,0,1)$

(៨២) គេអោយ $x_1, x_2, \dots, x_n \geq 1$ ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $2^{n-1} \geq \frac{(1+x_1)(1+x_2)\cdots(1+x_n)}{1+x_1x_2\cdots x_n}$ ។

ដំណោះស្រាយ

ចំពោះ $a \geq 1, b \geq 1$ គេបាន $(a-1)(b-1) \geq 0$

$$ab+1 \geq a+b$$

$$2ab+2 \geq a+b+ab+1$$

$$2(ab+1) \geq (a+1)(b+1)$$

$$\text{យើងបាន } (1+x_1)(1+x_2) \leq 2(1+x_1x_2)$$

$$(1+x_3)(1+x_1x_2) \leq 2(1+x_1x_2x_3)$$

$$(1+x_4)(1+x_1x_2x_3) \leq 2(1+x_1x_2x_3x_4)$$

.....

$$(1+x_n)(1+x_1x_2\cdots x_{n-1}) \leq 2(1+x_1x_2\cdots x_n)$$

$$\text{នាំអោយ } 2^{n-1} \geq \frac{(1+x_1)(1+x_2)\cdots(1+x_n)}{1+x_1x_2\cdots x_n} \text{ ពិត}$$

៨៣ គេអោយ $a_i > 0$ ($i=1,2,\dots,n$) ដែល $n \in \mathbb{N}, n > 2$ ។ តាង $S = a_1 + a_2 + \dots + a_n$ ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\frac{a_1}{S-a_1} + \frac{a_2}{S-a_2} + \dots + \frac{a_n}{S-a_n} \geq \frac{n}{n-1}$ ។

ដំណោះស្រាយ

$$\text{យើងបាន } \frac{a_1 - S + S}{S - a_1} + \frac{a_2 - S + S}{S - a_2} + \dots + \frac{a_n - S + S}{S - a_n} \geq \frac{n}{n-1}$$

$$-1 + \frac{S}{S-a_1} - 1 + \frac{S}{S-a_2} + \dots - 1 + \frac{S}{S-a_n} \geq \frac{n}{n-1}$$

$$S \left(\frac{1}{S-a_1} + \frac{1}{S-a_2} + \dots + \frac{1}{S-a_n} \right) \geq \frac{n}{n-1} + n$$

$$S \left(\frac{1}{S-a_1} + \frac{1}{S-a_2} + \dots + \frac{1}{S-a_n} \right) \geq \frac{n^2}{n-1}$$

$$\text{យើងនឹងស្រាយថា } (n-1)S \left(\frac{1}{S-a_1} + \frac{1}{S-a_2} + \dots + \frac{1}{S-a_n} \right) \geq n^2 \text{ ពិត}$$

$$\text{គេមាន } (n-1)S = [(S-a_1) + (S-a_2) + \dots + (S-a_n)]$$

$$\text{តាង } T = (n-1)S \left(\frac{1}{S-a_1} + \frac{1}{S-a_2} + \dots + \frac{1}{S-a_n} \right)$$

$$T = [(S-a_1) + (S-a_2) + \dots + (S-a_n)] \left(\frac{1}{S-a_1} + \dots + \frac{1}{S-a_n} \right)$$

$$\text{យក } x_1 = S-a_1, x_2 = S-a_2, \dots, x_n = S-a_n$$

$$\text{នាំអោយ } (x_1 + x_2 + \dots + x_n) \left(\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} + \dots + \frac{1}{x_n} \right) \geq n^2 \text{ ឬ } T \geq n^2 \text{ ពិត}$$

$$\text{ដូចនេះ ស្រាយបញ្ជាក់ថា } \frac{a_1}{S-a_1} + \frac{a_2}{S-a_2} + \dots + \frac{a_n}{S-a_n} \geq \frac{n}{n-1}$$

៨៤ ត្រីកោណ ABC មានមុំទាំងបីជាមុំស្រួច ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\tan^8 A + \tan^8 B + \tan^8 C \geq 9 \tan^2 A \tan^2 B \tan^2 C$ ។

ដំណោះស្រាយ

$$\text{ដោយត្រីកោណ } ABC \text{ មានមុំស្រួចទាំងបីនោះ } A, B, C \in \left(0; \frac{\pi}{2} \right)$$

$$\text{តាង } x = \tan A, y = \tan B, z = \tan C$$

ប្រើសមភាពដែលគេស្គាល់ស្រាប់គឺ $\tan A + \tan B + \tan C = \tan A \tan B \tan C$

$$\text{គេបាន } x + y + z = xyz \quad (1)$$

$$\text{តាមវិសមភាពកូស៊ី } x + y + z \geq 3\sqrt[3]{xyz} \quad (2)$$

$$\text{តាម (1) និង (2) នោះ } xyz \geq 3\sqrt[3]{xyz}$$

$$\text{នាំអោយ } (xyz)^2 \geq 27$$

$$\begin{aligned} \text{តាមវិសមភាពកូស៊ី } x^8 + y^8 + z^8 &\geq 3\sqrt[3]{(xyz)^8} \\ &\geq 3 \cdot (xyz)^2 \cdot \sqrt[3]{(xyz)^2} \\ &\geq 3(xyz)^2 \cdot \sqrt[3]{27} \end{aligned}$$

$$\text{នាំអោយ } x^8 + y^8 + z^8 \geq 9x^2y^2z^2 \text{ ពិត}$$

៨៥ គេអោយ $a > 0, b > 0, x > 0, y > 0$ ដែល $x > y$ ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា

$$(a^x + b^x)^y < (a^y + b^y)^x$$

ដំណោះស្រាយ

$$\text{ចំពោះ } a > 0, b > 0, x > y > 0 \text{ គេចង់ស្រាយថា } (a^x + b^x)^y < (a^y + b^y)^x \quad (1)$$

$$\text{គេបាន } a^{xy} \left[1 + \left(\frac{b}{a} \right)^x \right]^y < a^{xy} \left[1 + \left(\frac{b}{a} \right)^y \right]^x$$

$$\Leftrightarrow \left[1 + \left(\frac{b}{a} \right)^x \right]^y < \left[1 + \left(\frac{b}{a} \right)^y \right]^x \quad (2)$$

$$\text{តាង } \frac{b}{a} = c > 0 \text{ នោះ } (1 + c^x)^y < (1 + c^y)^x$$

$$\text{ឬ } (1 + c^x)^{\frac{1}{x}} < (1 + c^y)^{\frac{1}{y}} \text{ (លើកស្ទួយគុណ } \frac{1}{xy} \text{)}$$

$$\text{គេបាន } \ln \left[(1 + c^x)^{\frac{1}{x}} \right] < \ln \left[(1 + c^y)^{\frac{1}{y}} \right]$$

$$\frac{\ln(1 + c^x)}{x} < \frac{\ln(1 + c^y)}{y} \quad (3)$$

$$\text{តាង } f(t) = \frac{\ln(1 + c^t)}{t} \text{ ដែល } t > 0$$

$$f'(t) = \frac{\frac{1}{1+c^t} \cdot c^t \ln c^t - \ln(1+c^t)}{t^2}$$

$$= \frac{c^t \ln c^t - (1+c^t) \ln(1+c^t)}{t^2(1+c^t)}$$

នោះ $f'(t) < 0 ; \forall t > 0$

អនុគមន៍ $f(t)$ ជាអនុគមន៍ចុះ

ចំពោះ $x > y > 0$ គេបាន $f(x) < f(y)$

នាំអោយ $(a^x + b^x)^y < (a^y + b^y)^x$ ពិត

៨៦ ស្រាយបញ្ជាក់ថាចំពោះចំនួនគត់វិជ្ជមាន $n \geq 2$ គេបាន $2 < \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n < 3$ ។

ដំណោះស្រាយ

តាមវិសមភាព Bernoulli គេបាន $\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n > 1 + n \cdot \frac{1}{n} > 2$ ពិត (1)

តាង $U_n = \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n$ និង $V_n = \left(1 + \frac{1}{n}\right)^{n+1} ; n \geq 2$

តាមវិសមភាពកូស៊ីដែលមាន $(n+1)$ គូ

$x_1 = 1, x_2 = \dots = x_{n+1} = 1 + \frac{1}{n}$ គេបាន

$$1 \cdot \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n < \left[\frac{1 + n \left(1 + \frac{1}{n}\right)}{n+1} \right]^{n+1} = \left(1 + \frac{1}{n+1}\right)^{n+1}$$

នាំអោយ $U_n < U_{n+1}$ ចំពោះ $n \geq 2$

ស្រដៀងគ្នាដែរ $V_{n+1} < V_n ; n \geq 2$

ស្វ៊ីត (U_n) ជាស្វ៊ីតចុះ និងស្វ៊ីត (V_n) ជាស្វ៊ីតកើន

នាំអោយ $U_n < V_n$ ហើយ $U_n < V_m ; m, n \geq 2$

នោះ $U_n < V_{10} < 3 ; n \geq 2$ ពិត (2)

តាម (1) និង (2) គេបាន $2 < \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n < 3$

(៨៧) R និង r ជាកាំនៃរង្វង់ចារិកក្រៅ និង ចារិកក្នុងនៃត្រីកោណ ABC ។ h_A ជាកម្ពស់ដែលគូសចេញពីកំពូល A ។ l_A, l_B ជាកន្លះបន្ទាត់ពុំនៃមុំ A និង B ។

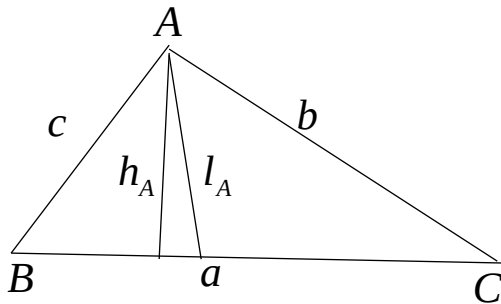
ក) ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\frac{h_A}{l_A} \geq \sqrt{\frac{2r}{R}}$ ។

ខ) គេអោយ $C = \frac{\pi}{2}$ ហើយ I ជាចំណុចប្រសព្វរវាង l_A និង l_B ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $l_A \cdot l_B = 2IA \cdot IB$

។

ដំណោះស្រាយ

ក) ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\frac{h_A}{l_A} \geq \sqrt{\frac{2r}{R}}$

ក្រឡាផ្ទៃត្រីកោណ $ABC : S = \frac{1}{2}ah_A = \frac{1}{2}(b+c)l_A \sin \frac{A}{2} = \frac{abc}{4R} = pr$

នោះ $\frac{h_A}{l_A} = \frac{(b+c) \sin \frac{A}{2}}{a} = \frac{2R(\sin B + \sin C) \sin \frac{A}{2}}{2R \sin A}$

$$\frac{h_A}{l_A} = \frac{\sin \frac{B+C}{2} \cos \frac{B-C}{2}}{\cos \frac{A}{2}} = \cos \frac{B-C}{2} \quad (1)$$

ម្យ៉ាងទៀត $\frac{2r}{R} = \frac{abc}{2pR^2} = \frac{8R^3 \sin A \sin B \sin C}{2R^3 (\sin A + \sin B + \sin C)}$

ដោយ $\sin A + \sin B + \sin C = 4 \cos \frac{A}{2} \cos \frac{B}{2} \cos \frac{C}{2}$

$$\sin A \sin B \sin C = 8 \sin \frac{A}{2} \sin \frac{B}{2} \sin \frac{C}{2} \cos \frac{A}{2} \cos \frac{B}{2} \cos \frac{C}{2}$$

នាំអោយ $\frac{2r}{R} = 8 \sin \frac{A}{2} \sin \frac{B}{2} \sin \frac{C}{2}$

$$\frac{2r}{R} = 4 \cos \frac{B+C}{2} \left[\cos \frac{B-C}{2} - \cos \frac{B+C}{2} \right]$$

ដើម្បីបាន $\frac{h_A}{l_A} \geq \sqrt{\frac{2r}{R}}$ យើងត្រូវស្រាយថា

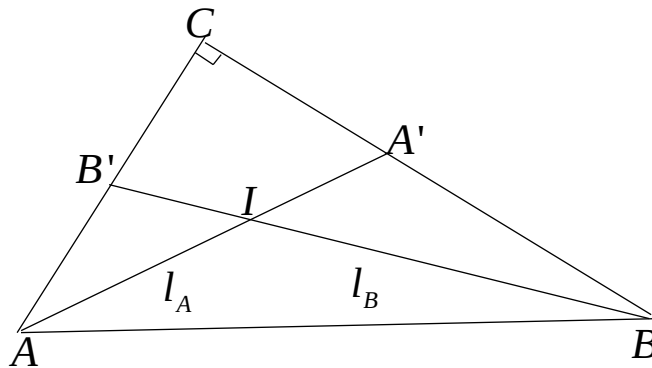
$$\cos^2 \frac{B-C}{2} \geq 4 \cos \frac{B+C}{2} \left[\cos \frac{B-C}{2} - \cos \frac{B+C}{2} \right]$$

$$\cos^2 \frac{B-C}{2} - 4 \cos \frac{B+C}{2} \cos \frac{B-C}{2} + 4 \cos^2 \frac{B+C}{2} \geq 0$$

នាំអោយ $\left(\cos \frac{B-C}{2} - 2 \cos \frac{B+C}{2} \right)^2 \geq 0$ ពិត

ដូចនេះ $\frac{h_A}{l_A} \geq \sqrt{\frac{2r}{R}}$

ខ) ស្រាយបញ្ជាក់ថា $l_A \cdot l_B = 2IA \cdot IB$

តាមទ្រឹស្តីបទស៊ីនុសក្នុងត្រីកោណ AIB យើងបាន

$$\frac{IA}{\sin \frac{B}{2}} = \frac{IB}{\sin \frac{A}{2}} = \frac{c}{\sin \left(\pi - \frac{A+B}{2} \right)} = \frac{c}{\sin \frac{3\pi}{4}}$$

$$\Rightarrow \frac{IA \cdot IB}{\sin \frac{B}{2} \cdot \sin \frac{A}{2}} = \frac{c^2}{\left(\frac{\sqrt{2}}{2} \right)^2}$$

$$\Rightarrow IA \cdot IB = 2c^2 \sin \frac{A}{2} \sin \frac{B}{2} \quad (1)$$

ក្នុងត្រីកោណ BCB' និង ត្រីកោណ ACA' គេបាន

$$\cos \frac{B}{2} = \frac{a}{l_B}, \cos \frac{A}{2} = \frac{b}{l_A}$$

$$\text{នាំអោយ } l_A \cdot l_B \cdot \cos \frac{A}{2} \cdot \cos \frac{B}{2} = ab \quad (2)$$

$$\text{តាម (1) និង (2) គេបាន } ab \cdot IA \cdot IB = 2c^2 \sin \frac{A}{2} \sin \frac{B}{2} \cos \frac{A}{2} \cos \frac{B}{2} (l_A \cdot l_B)$$

$$4R^2 \sin A \sin B \cdot IA \cdot IB = 2R^2 \sin A \sin B (l_A \cdot l_B) \quad (\text{ព្រោះ } C = 2R)$$

$$\text{នាំអោយ } l_A \cdot l_B = 2IA \cdot IB \quad \text{ពិត}$$

៨៨) ក) គេអោយ $u > 0, v > 0$ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\frac{u^2 + v^2}{u + v} \geq \frac{u + v}{2}$ ។

តើពេលណាទើបសញ្ញា $(=)$ កើតមាន?

ខ) គេអោយ $x, y, z > 0$ ។ តាង $S = \frac{x^2}{x+y} + \frac{y^2}{y+z} + \frac{z^2}{z+x}$ និង

$$T = \frac{y^2}{x+y} + \frac{z^2}{y+z} + \frac{x^2}{z+x} \quad \text{។ ចូរស្រាយថា } S = T \text{ និងទាញឲ្យបាន } S \geq \frac{x+y+z}{2} \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

ក) ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\frac{u^2 + v^2}{u + v} \geq \frac{u + v}{2}$

តាមវិសមភាព Bunhiyacopsky យើងបាន

$$|(u \cdot 1 + v \cdot 1)| \leq \sqrt{1^2 + 1^2} \cdot \sqrt{u^2 + v^2}$$

$$(u + v)^2 \leq 2(u^2 + v^2)$$

ដោយ $u > 0, v > 0$ គេបាន $\frac{u^2 + v^2}{u + v} \geq \frac{u + v}{2}$ ពិត

ខ) ស្រាយថា $S = T$ និងទាញឲ្យបាន $S \geq \frac{x+y+z}{2}$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } S - T &= \frac{x^2 - y^2}{x+y} + \frac{y^2 - z^2}{y+z} + \frac{z^2 - x^2}{z+x} \\ &= x - y + y - z + z - x = 0 \end{aligned}$$

នាំអោយ $S = T$ ពិត

$$\text{យើងបាន } S + T = \frac{x^2 + y^2}{x+y} + \frac{y^2 + z^2}{y+z} + \frac{z^2 + x^2}{z+x}$$

$$\geq \frac{x+y}{2} + \frac{y+z}{2} + \frac{z+x}{2}$$

នាំអោយ $2S \geq x+y+z$

$$S \geq \frac{x+y+z}{2} \text{ ពិត}$$

៨៩ ស្រាយបញ្ជាក់ថាសមីការ $15x^2 - 7y^2 = 9$ គ្មានចម្លើយជាចំនួនគត់ទេ ។

ដំណោះស្រាយ

ឧបមាថាសមីការ $15x^2 - 7y^2 = 9$ មានចម្លើយ

នោះ $y = 3y_1$

គេបានសមីការថ្មី $15x^2 - 63y_1^2 = 9$

$$5x^2 - 21y_1^2 = 3$$

នោះ $x = 3x_1$

គេបាន $45x_1^2 - 21y_1^2 = 3$

$$15x_1^2 - 7y_1^2 = 1$$

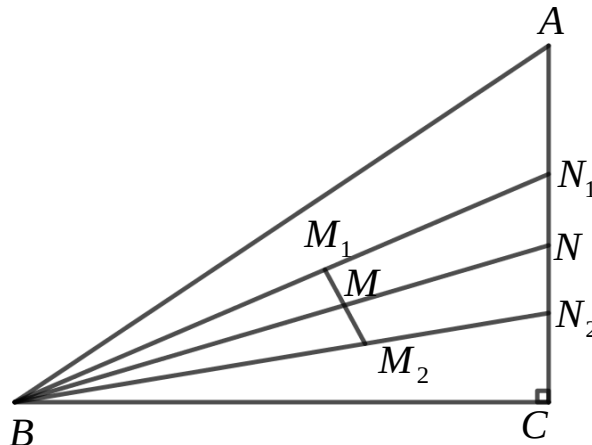
$\Rightarrow y_1^2 \equiv -1 \pmod{3}$ ផ្ទុយពីការពិត ព្រោះ $y_1^2 \equiv 0 \pmod{3}$ ឬ $y_1^2 \equiv 1 \pmod{3}$

ដូចនេះ សមីការ $15x^2 - 7y^2 = 9$ គ្មានចម្លើយជាចំនួនគត់ទេ

៩០ ABC ជាត្រីកោណកែងត្រង់ C ។ M_1 និង M_2 ជាចំណុចនៅក្នុងត្រីកោណ ABC ។ M ជាចំណុចកណ្តាលនៃ M_1M_2 ។ បន្លាយនៃ BM_1, BM និង BM_2 ប្រសព្វ AC ត្រង់ N_1, N និង N_2

រៀងគ្នា ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\frac{M_1N_1}{BM_1} + \frac{M_2N_2}{BM_2} \geq 2 \frac{MN}{BM}$ ។

ដំណោះស្រាយ

តាង H_1, H_2, H ជាជើងនៃចំណោលកែងនៃ M_1, M_2, M រៀងគ្នាមកលើជ្រុង BC

$$\text{គេបាន } \frac{M_1 N_1}{BM_1} = \frac{H_1 C}{BH_1}, \frac{M_2 N_2}{BM_2} = \frac{H_2 C}{BH_2}$$

$$\frac{MN}{BM} = \frac{HC}{BH} = \frac{H_1 C + H_2 C}{BH_1 + BH_2}$$

យើងកំណត់យក $BC = 1, BH_1 = x, BH_2 = y$ យើងបាន

$$\frac{M_1 N_1}{BM_1} = \frac{H_1 C}{BH_1} = \frac{1-x}{x}$$

$$\frac{M_2 N_2}{BM_2} = \frac{H_2 C}{BH_2} = \frac{1-y}{y}$$

$$\text{នាំអោយ } \frac{MN}{BM} = \frac{HC}{BH} = \frac{1-x+1-y}{x+y}$$

$$\text{យើងត្រូវស្រាយថា } \frac{1-x}{x} + \frac{1-y}{y} \geq 2 \frac{1-x+1-y}{x+y} \text{ ឬ } \frac{1}{x} + \frac{1}{y} \geq \frac{4}{x+y}$$

$$(x-y)^2 \geq 0 \text{ ពិត}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \frac{M_1 N_1}{BM_1} + \frac{M_2 N_2}{BM_2} \geq 2 \frac{MN}{BM}$$

៩១) ក) ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\ln k \leq \int_k^{k+1} \ln x dx \leq \ln(k+1), k > 0$ ។

ខ) ចំពោះចំនួនគត់វិជ្ជមាន $n \geq 1$ ស្រាយថា $(n-1)! \leq n^n e^{1-n} < n!$ ។

គ) គេដឹងថា $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n} = 1$ ដែល $a > 0$ ។

ទាញរក $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{n!}}{n}$ ។

ដំណោះស្រាយ

ក) ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\ln k \leq \int_k^{k+1} \ln x dx \leq \ln(k+1), k > 0$

ចំពោះ $k \leq x \leq k+1$ គេបាន $\ln k \leq \ln x \leq \ln(k+1)$

នាំអោយ $\int_k^{k+1} \ln k dx \leq \int_k^{k+1} \ln x dx \leq \int_k^{k+1} \ln(k+1) dx$

$$\ln k [x]_k^{k+1} \leq \int_k^{k+1} \ln x dx \leq \ln(k+1) [x]_k^{k+1}$$

$$\ln k [(k+1) - k] \leq \int_k^{k+1} \ln x dx \leq \ln(k+1) (k+1 - k)$$

នាំអោយ $\ln k \leq \int_k^{k+1} \ln x dx \leq \ln(k+1)$, $k > 0$ ពិត

ខ) ចំពោះចំនួនគត់វិជ្ជមាន $n \geq 1$ ស្រាយថា $(n-1)! \leq n^n e^{1-n} < n!$

យើងមាន $\ln k \leq \int_k^{k+1} \ln x dx \leq \ln(k+1)$, $k > 0$

អោយតម្លៃ $k = 1, 2, \dots, n-1$

$$\begin{cases} \ln 1 \leq \int_1^2 \ln x dx \leq \ln 2 \\ \ln 2 \leq \int_2^3 \ln x dx \leq \ln 3 \\ \ln 3 \leq \int_3^4 \ln x dx \leq \ln 4 \\ \dots\dots\dots \\ \ln(n-1) \leq \int_{n-1}^n \ln x dx \leq \ln n \end{cases}$$

បូកបញ្ចូលគ្នាយើងបាន $\ln 1 + \ln 2 + \dots + \ln(n-1) \leq \int_1^n \ln x dx \leq \ln 2 + \ln 3 + \dots + \ln n$

$$\ln(n-1)! \leq \int_1^n \ln x dx \leq \ln n! \quad (1)$$

$$\text{តែ } \int_1^n \ln x dx = [x \ln x - x]_1^n = n(\ln n - 1) + 1$$

តាម (1) គេបាន $\ln(n-1)! \leq n \ln n + 1 - n \leq \ln n!$

$$\ln(n-1)! \leq \ln(n^n \cdot e^{1-n}) \leq \ln n!$$

នាំអោយ $(n-1)! \leq n^n \cdot e^{1-n} \leq n!$ ពិត

$$\text{គ) ទាញរក } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{n!}}{n}$$

$$\text{គេមាន } (n-1)! \leq n^n \cdot e^{1-n} \leq n! \text{ នោះ } \frac{n!}{n^n} \cdot \frac{1}{n} \leq e^{1-n} \leq \frac{n!}{n^n}$$

$$\text{ចំពោះ } \frac{n!}{n^n} \cdot \frac{1}{n} \leq e^{1-n} \text{ នោះ } \frac{n!}{n^n} \leq \frac{ne}{n^n}$$

$$\text{នាំអោយ } \frac{\sqrt[n]{n!}}{n^n} \leq \frac{\sqrt[n]{ne}}{e}$$

$$\text{គេបាន } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{n!}}{n^n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{ne}}{e} = \frac{1}{e} \quad (2)$$

$$\text{ចំពោះ } \frac{n!}{n^n} \geq \frac{e}{e^n} \text{ នោះ } \frac{\sqrt[n]{n!}}{n^n} \geq \frac{\sqrt[n]{e}}{e}$$

$$\text{គេបាន } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{n!}}{n^n} \geq \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{e}}{e} = \frac{1}{e} \quad (4)$$

$$\text{តាម (2) និង (3) យើងបាន } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{n!}}{n^n} = \frac{1}{e}$$

៩២) គេអោយអនុគមន៍ $f(x) = \frac{4x-2}{(x^2+1)(x+2)}$ ។

ក) រកពីរចំនួនពិត a និង b ដើម្បីអោយ $f(x) = \frac{2ax}{x^2+1} - \frac{b}{x+2}$ ។

ខ) ចំពោះតម្លៃ a និង b ដែលរកឃើញ ចូរគណនា $\lim_{\varepsilon \rightarrow \infty} \int_0^\varepsilon f(x) dx$ ។

ដំណោះស្រាយ

ក) រកពីរចំនួនពិត a និង b ដើម្បីអោយ $f(x) = \frac{2ax}{x^2+1} - \frac{b}{x+2}$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } f(x) &= \frac{2ax(x+2) - (x+2)(x^2+1)}{(x^2+1)(x+2)} \\ &= \frac{(2a-b)x^2 + 4ax - b}{(x^2+1)(x+2)} \end{aligned}$$

$$\text{តែ } f(x) = \frac{2ax}{x^2+1} - \frac{b}{x+2}$$

$$\text{គេទាញបាន } \begin{cases} 2a-b=0 \\ 4a=4 \\ b=2 \end{cases}$$

ដូចនេះ $a=1$ និង $b=2$

ខ) ចំពោះតម្លៃ a និង b ដែលរកឃើញ ចូរគណនា $\lim_{\varepsilon \rightarrow \infty} \int_0^\varepsilon f(x) dx$

ចំពោះ $a=1, b=2$ គេបាន $f(x) = \frac{2x}{x^2+1} - \frac{2}{x+2}$

$$\begin{aligned} \text{នោះ: } \int_0^{\varepsilon} f(x) dx &= \int_0^{\varepsilon} \left(\frac{2x}{x^2+1} - \frac{2}{x+2} \right) dx \\ &= \left[\ln(x^2+1) - 2\ln(x+2) \right]_0^{\varepsilon} \\ &= \ln \frac{x^2+1}{(x+2)^2} \Big|_0^{\varepsilon} \\ &= \ln \frac{\varepsilon^2+1}{(\varepsilon+2)^2} - \ln \frac{1}{4} = \ln \frac{4(\varepsilon^2+1)}{(\varepsilon+2)^2} \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \lim_{\varepsilon \rightarrow \infty} \int_0^{\varepsilon} f(x) dx = \ln 4$$

៩៣ គេអោយចំនួនគត់វិជ្ជមាន $n \geq 0$ ។

$$\text{គេតាង } I_n = \int_0^1 \frac{e^{-2nx}}{e^{2x}+1} dx \quad \text{។}$$

ក) គណនា I_0 ។

ខ) ទាញរក $I_{n+1} + I_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n ។

គ) ស្រាយបញ្ជាក់ថា គ្រប់ $x \geq 0$ គេបានវិសមភាព $\frac{e^{-2(n+1)x}}{2} \leq \frac{e^{-2nx}}{e^{2x}+1} \leq \frac{e^{-2nx}}{2}$ ។

ទាញរកតម្លៃអនន្តនៃ I_n រួចកំណត់តម្លៃ $\lim_{n \rightarrow +\infty} I_n$ ។

ដំណោះស្រាយ

ក) គណនា I_0

$$\text{គេមាន } I_n = \int_0^1 \frac{e^{-2nx}}{e^{2x}+1} dx$$

$$\text{បើ } n=0 \text{ នោះ: } I_0 = \int_0^1 \frac{1}{e^{2x}+1} dx = \int_0^1 \frac{e^{-2x}}{1+e^{-2x}} dx$$

$$I_0 = -\frac{1}{2} \int_0^1 \frac{d(e^{-2x}+1)}{e^{-2x}+1} = -\frac{1}{2} [\ln(e^{-2x}+1)]_0^1$$

$$I_0 = -\frac{1}{2} \ln \frac{1+e^{-2}}{2} = 2 \ln \frac{2e^2}{1+e^2}$$

ខ) ទាញរក $I_{n+1} + I_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\text{គេបាន } I_{n+1} + I_n = \int_0^1 \frac{e^{-2(n+1)x} + e^{-2nx}}{e^{2x}+1} dx$$

$$= \int_0^1 \frac{e^{-2(n+1)x} (e^{2x} + 1)}{e^{2x} + 1} dx$$

$$= \int_0^1 e^{-2(n+1)x} dx = \frac{e^{-2(n+1)x}}{-2(n+1)} \Big|_0^1$$

នាំអោយ $I_{n+1} + I_n = \frac{1}{2(n+1)} \left(\frac{e^{2(n+1)} - 1}{e^{2(n+1)}} \right)$

ដូចនេះ $I_{n+1} + I_n = \frac{1}{2(n+1)} \left(\frac{e^{2(n+1)} - 1}{e^{2(n+1)}} \right)$

គ) ស្រាយបញ្ជាក់ថា គ្រប់ $x \geq 0$ គេបានវិសមភាព $\frac{e^{-2(n+1)x}}{2} \leq \frac{e^{-2nx}}{e^{2x} + 1} \leq \frac{e^{-2nx}}{2}$

គ្រប់ $x \geq 0$ គេបាន $e^{2x} \geq 1$ នោះ $2 \leq e^{2x} + 1 \leq 2e^{2x}$

$$\Rightarrow \frac{1}{2e^{2x}} \leq \frac{1}{e^{2x} + 1} \leq \frac{1}{2}$$

គ្រប់ $x \geq 0$, $e^{-2nx} > 0$ នោះ $\frac{e^{-2nx}}{2e^{2x}} \leq \frac{e^{-2nx}}{e^{2x} + 1} \leq \frac{e^{-2nx}}{2}$

នោះ $\frac{e^{-2(n+1)x}}{2} \leq \frac{e^{-2nx}}{e^{2x} + 1} \leq \frac{e^{-2nx}}{2}$ ពិត

ទាញរកតម្លៃអនន្តនៃ I_n រួចកំណត់តម្លៃ $\lim_{n \rightarrow +\infty} I_n$

តាមសម្រាយខាងលើ គេមាន $\frac{e^{-2(n+1)x}}{2} \leq \frac{e^{-2nx}}{e^{2x} + 1} \leq \frac{e^{-2nx}}{2}$

យើងបាន $\int_0^1 \frac{e^{-2(n+1)x}}{2} dx \leq \int_0^1 \frac{e^{-2nx}}{e^{2x} + 1} dx \leq \int_0^1 \frac{e^{-2nx}}{2} dx$

$$\Rightarrow -\frac{1}{4(n+1)} e^{-2(n+1)x} \Big|_0^1 \leq I_n \leq -\frac{1}{2n} e^{-2nx} \Big|_0^1$$

នាំអោយ $\frac{1 - e^{-2(n+1)}}{4(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1 - e^{-2n}}{4n}$

ដោយ $\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{1 - e^{-2(n+1)}}{4(n+1)} = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{1 - e^{-2n}}{4n} = 0$

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow +\infty} I_n = 0$

៩៩ គេអោយ p, q ជាពីរចំនួនពិតផ្សេងគ្នា ។ កេតខ្សែអតិបរមានៃអនុគមន៍

$$y = \sqrt{x^2 - 2px + 2p^2} + \sqrt{x^2 - 2qx + 2q^2} \quad ។$$

ដំណោះស្រាយ

$$\text{គេអាចសរសេរ } y = \sqrt{(x-p)^2 + p^2} + \sqrt{(x-q)^2 + q^2}$$

យើងតាងចំណុច $M(x-p, |p|)$ និង $N(x-q, -|q|)$

$$\text{គេបាន } y = OM + ON \geq MN$$

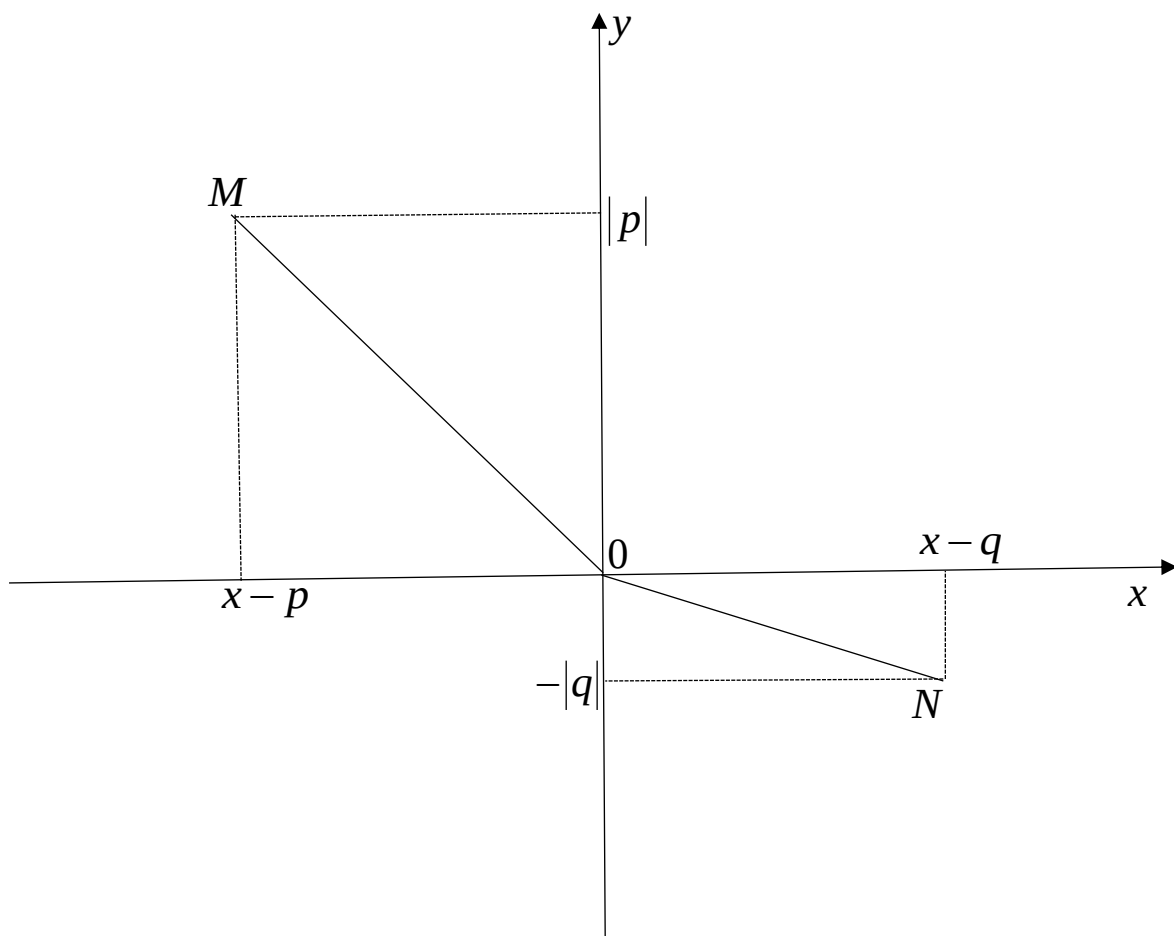
សញ្ញា (=) កើតមានកាលណា M, O, N ត្រូវគ្នា

$$\text{នោះគេបាន } S_{\triangle OMN} = \frac{1}{2} \begin{vmatrix} 0 & 0 & 1 \\ x-p & |p| & 1 \\ x-q & -|q| & 1 \end{vmatrix} = 0$$

$$\text{នាំអោយ } -|q|(x-p) - |p|(x-q) = 0$$

$$(|p| + |q|)x = |p|q + |q|p$$

$$x = \frac{|p|q + |q|p}{|p| + |q|}$$

$$\min y = MN = \sqrt{(x-p-x+q)^2 + (|p|+|q|)^2}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \min y = \sqrt{(p-q)^2 + (|p|+|q|)^2}$$

៩៦) ក) ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\ln x \leq x-1$ ចំពោះ $x > 0$ ។

ខ) តាង $t_i = \frac{nx_i}{x_1 + x_2 + \dots + x_n}$ ដែល $x_i > 0, (i=1,2,\dots,n)$ ។

ដោយប្រើវិសមភាព $\ln x \leq x-1$ ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា $\sqrt[n]{x_1 \cdot x_2 \cdots x_n} \leq \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$ ។

ដំណោះស្រាយ

ក) ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\ln x \leq x-1$ ចំពោះ $x > 0$

តាងអនុគមន៍ $f(x) = x-1-\ln x, x > 0$

$$f'(x) = 1 - \frac{1}{x} = \frac{x-1}{x}$$

$$f'(x) = 0 \text{ កាលណា } x = 1$$

តារាងសញ្ញាដេរីវេ

x	0	1	$+\infty$
$f'(x)$		-	+

អនុគមន៍ $f(x)$ មានអប្បបរមាត្រង់ $x=1$ ដែល $f(1) = 0$

នោះ $f(x) \geq f(1) = 0$

$$x-1-\ln x \geq 0$$

ដូចនេះ $\ln x \leq x-1$

ខ) ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\sqrt[n]{x_1 \cdot x_2 \cdots x_n} \leq \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$

គេមាន $x_i > 0$ នោះ $t_i > 0$

តាមសម្រាយខាងលើ $\ln x \leq x-1$ យើងបាន

$$\ln t_1 \leq t_1 - 1$$

$$\ln t_2 \leq t_2 - 1$$

.....

$$\ln t_n \leq t_n - 1$$

នាំអោយ $\ln t_1 + \ln t_2 + \dots + \ln t_n \leq (t_1 + t_2 + \dots + t_n) - n$

$$\ln(t_1 \cdot t_2 \cdots t_n) \leq (t_1 + t_2 + \dots + t_n) - n$$

$$\text{នោះ } \ln \frac{n^n x_1 x_2 \cdots x_n}{(x_1 + x_2 + \cdots + x_n)^n} \leq n \frac{(x_1 + x_2 + \cdots + x_n)}{x_1 + x_2 + \cdots + x_n} - n = 0$$

$$\frac{n^n x_1 x_2 \cdots x_n}{(x_1 + x_2 + \cdots + x_n)^n} \leq 1$$

$$\text{នាំអោយ } \sqrt[n]{x_1 x_2 \cdots x_n} \leq \frac{x_1 + x_2 + \cdots + x_n}{n} \quad \text{ពិត}$$

៩៧ គណនាអាំងតេក្រាលខាងក្រោម

$$\text{ក) } I = \int_{-\pi}^{\pi} \left(\frac{\sin^2 x}{3^x + 1} \right) dx \quad \text{ខ) } J = \int_{-\pi}^{\pi} \sqrt{1 - \sin x} dx$$

$$\text{គ) } K = \int_0^1 (\arcsin x)^2 dx \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

$$\text{ក) } I = \int_{-\pi}^{\pi} \left(\frac{\sin^2 x}{3^x + 1} \right) dx$$

$$\text{យើងបាន } I = \int_{-\pi}^0 \frac{\sin^2 x}{3^x + 1} dx + \int_0^{\pi} \frac{\sin^2 x}{3^x + 1} dx$$

$$\text{ចំពោះ } \int_{-\pi}^0 \frac{\sin^2 x}{3^x + 1} dx$$

$$\text{តាង } x = -t \text{ នោះ } dx = -dt$$

$$\begin{cases} x = 0 \Rightarrow t = 0 \\ x = -\pi \rightarrow t = \pi \end{cases}$$

$$\text{នោះ } \int_{-\pi}^0 \frac{\sin^2 x}{3^x + 1} dx = \int_0^{\pi} \frac{\sin^2(-t)(-dt)}{3^{-t} + 1} = \int_0^{\pi} \frac{3^t \sin^2 t dt}{3^t + 1} = \int_0^{\pi} \frac{3^x \sin^2 x}{3^x + 1} dx$$

$$\text{នាំអោយ } I = \int_0^{\pi} \frac{3^x \sin^2 x}{3^x + 1} dx + \int_0^{\pi} \frac{\sin^2 x}{3^x + 1} dx$$

$$I = \int_0^{\pi} \sin^2 x dx = \frac{1}{2} \int_0^{\pi} (1 - \cos 2x) dx$$

$$I = \frac{1}{2} \left[x - \frac{1}{2} \sin 2x \right]_0^{\pi} = \frac{\pi}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ } I = \frac{\pi}{2}$$

$$ខ) J = \int_{-\pi}^{\pi} \sqrt{1 - \sin x} dx$$

$$\text{យើងបាន } J = \int_{-\pi}^{\pi} \sqrt{1 - \sin x} dx = \int_{-\pi}^{\pi} \sqrt{1 + \cos\left(\frac{\pi}{2} + x\right)} dx$$

$$J = \int_{-\pi}^{\pi} \sqrt{2} \left| \cos\left(\frac{x}{2} + \frac{\pi}{4}\right) \right| dx$$

$$\text{ចំពោះ } -\pi \leq x \leq \pi \text{ នោះ } -\frac{\pi}{2} \leq \frac{x}{2} + \frac{\pi}{4} \leq \frac{3\pi}{4}$$

$$\text{តាង } t = \frac{x}{2} + \frac{\pi}{4} \text{ នោះ } dt = \frac{dx}{2}$$

$$\begin{cases} x = \pi \Rightarrow t = \frac{3\pi}{4} \\ x = -\pi \Rightarrow t = -\frac{\pi}{4} \end{cases}$$

$$J = \int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{3\pi}{4}} 2\sqrt{2} |\cos t| dt = \int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} 2\sqrt{2} \cos t dt - \int_{\frac{\pi}{2}}^{\frac{3\pi}{4}} 2\sqrt{2} \cos t dt$$

$$= 2\sqrt{2} \left[\sin t \right]_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} - 2\sqrt{2} \left[\sin t \right]_{\frac{\pi}{2}}^{\frac{3\pi}{4}}$$

$$= 2\sqrt{2} \left(1 + \frac{\sqrt{2}}{2} \right) - 2\sqrt{2} \left(\frac{\sqrt{2}}{2} - 1 \right)$$

$$= 4\sqrt{2}$$

$$\text{ដូច្នេះ } J = 4\sqrt{2}$$

$$គ) K = \int_0^1 (\arcsin x)^2 dx$$

$$\text{តាង } u = (\arcsin x)^2 \text{ នោះ } du = 2 \arcsin x \cdot \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$$

$$dv = dx \text{ នោះ } v = x$$

$$\text{យើងបាន } K = x(\arcsin x)^2 \Big|_0^1 - \int_0^1 \arcsin x \cdot \frac{2x}{\sqrt{1-x^2}} dx$$

$$= \left(\frac{\pi}{2} \right)^2 - \int_0^1 \arcsin x \cdot \frac{2x}{\sqrt{1-x^2}} dx$$

តាង $u = \arcsin x$ នោះ $du = \frac{dx}{\sqrt{1-x^2}}$

$dv = \frac{2xdx}{\sqrt{1-x^2}}$ នោះ $v = -2\sqrt{1-x^2}$

$$\int_0^1 \arcsin x \cdot \frac{2x}{\sqrt{1-x^2}} dx = -2\sqrt{1-x^2} \cdot \arcsin x \Big|_0^1 + 2 \int_0^1 dx$$

$$= 2x \Big|_0^1 = 2$$

ដូចនេះ $K = \frac{\pi^2}{4} - 2$

៩៨) x, y, z ជាចំនួនវិជ្ជមានផ្ទៀងផ្ទាត់ $xyz = 1, x + \frac{1}{z} = 5$ និង $y + \frac{1}{x} = 29$ ។ គេឃើញ

$z + \frac{1}{y} = \frac{m}{n}$ ដែល m និង n ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានបឋមរវាងគ្នា ។ គណនា $m+n$ ។

ដំណោះស្រាយ

យើងបាន $\left(x + \frac{1}{z}\right)\left(y + \frac{1}{x}\right)\left(z + \frac{1}{y}\right) = 5 \cdot 29 \cdot \frac{m}{n}$

$$xyz + x + y + z + \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} + \frac{1}{xyz} = \frac{145m}{n}$$

$$1 + x + y + z + (29 - y) + \left(\frac{m}{n} - z\right) + (5 - x) + 1 = \frac{145m}{n}$$

នាំអោយ $36 + \frac{m}{n} = \frac{145m}{n}$

$$\frac{144m}{n} = 36$$

នោះ $\frac{m}{n} = \frac{36}{144} = \frac{1}{4}$

ដូចនេះ $m+n=5$

៩៩) គេអោយ (a, b, c) ជាចំនួនពិតនៃប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} x^3 - xyz = 2 \\ y^3 - xyz = 6 \\ z^3 - xyz = 20 \end{cases}$ ។

តម្លៃធំបំផុតដែលអាចនៃ $a^3 + b^3 + c^3$ អាចសរសេរជាទម្រង់ $\frac{m}{n}$ ដែល m, n ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានបឋម

រវាងគ្នា ។ ចូររក $m + n$ ។

ដំណោះស្រាយ

$$\text{ប្រព័ន្ធសមីការ} \begin{cases} x^3 - xyz = 2 \\ y^3 - xyz = 6 \\ z^3 - xyz = 20 \end{cases} \quad (1)$$

តាមប្រព័ន្ធសមីការ (1) គេទាញបាន $a^3 = c^3 - 18$ និង $b^3 = c^3 - 14$

យើងបាន $20 = c^3 - \sqrt[3]{c^3 - 18} \cdot \sqrt[3]{c^3 - 14}$

$$20 = c^3 - \sqrt[3]{(c^3 - 18)(c^3 - 14)}c^3$$

នាំអោយ $c^3(c^3 - 18)(c^3 - 14) = (c^3 - 20)^3$

$$c^9 - 32c^6 + 252c^3 = c^9 - 60c^6 + 1200c^3 - 8000$$

$$28c^6 - 948c^3 + 8000 = 0$$

$$\text{ឬ } 7c^6 - 237c^3 + 2000 = 0$$

ដោះស្រាយសមីការដឺក្រេទីពីរដែលមានអថេរ c^3 យើងបាន

$$c^3 = \frac{237 \pm \sqrt{237^2 - 56000}}{14} = \frac{237 \pm 13}{14}$$

ដើម្បីបាន $a^3 + b^3 + c^3$ ធំបំផុត យើងយក $c^3 = \frac{237 + 13}{14} = \frac{125}{7}$

$$\text{នោះ } a^3 + b^3 + c^3 = (c^3 - 18) + (c^3 - 14) + c^3 = 3c^3 - 32 = 3 \cdot \frac{125}{7} - 32 = \frac{151}{7}$$

$$\text{ដូចនេះ } m + n = 158$$

900 a, b, x, y ជាចំនួនពិតផ្ទៀងផ្ទាត់

$$ax + by = 3,$$

$$ax^2 + by^2 = 7,$$

$$ax^3 + by^3 = 16,$$

$$ax^4 + by^4 = 42$$

ចូររក $ax^5 + by^5$ ។

ដំណោះស្រាយ

យើងពិនិត្យមើលដូចតទៅ

$$(ax + by)(x + y) = ax^2 + by^2 + xy(a + b)$$

$$(ax^2 + by^2)(x + y) = ax^3 + by^3 + xy(ax + by)$$

$$(ax^3 + by^3)(x + y) = ax^4 + by^4 + xy(ax^2 + by^2)$$

$$(ax^4 + by^4)(x + y) = ax^5 + by^5 + xy(ax^4 + by^4)$$

បើយើងយក $C = x + y$ និង $D = xy$ ជំនួសចូលសមីការទាំងបួនខាងលើ យើងបាន

$$\begin{cases} 3C = 7 + D(a + b) \\ 7C = 16 + 3D \\ 16C = 42 + 7D \\ 42C = ax^5 + by^5 + 16D \end{cases}$$

តម្លៃ $ax^5 + by^5$ ជាប់ទាក់ទិននឹង C, D

យើងដោះស្រាយបាន $C = -14$ និង $D = -38$

ដូចនេះ $ax^5 + by^5 = 20$

១០១ n ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន ហើយ d ជាចំនួនមានលេខមួយខ្ទង់ (គិតក្នុងប្រព័ន្ធគោល ១០) ។ រក n

ដោយដឹងថា $\frac{n}{810} = 0.d25d25d25\cdots$ ។

ដំណោះស្រាយ

អង្គខាងស្តាំជាចំនួនទសភាគខួប

តាង $x = 0.d25d25d25\cdots$ នោះ $d25 = 1000x - x = 999x$

គេបាន $x = \frac{d25}{999}$

នាំអោយ $\frac{n}{810} = \frac{d25}{999}$

$$3^3 \cdot 37 \cdot n = 2 \cdot 3^4 \cdot 5 \cdot (d25)$$

នោះ $37n = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot (d25)$

គេសង្កេតឃើញថា $d25$ មានពីរខ្ទង់ចុងក្រោយគឺ 25 នោះ $d25$ ត្រូវតែជាពហុគុណនៃ 25

$d25$ ក៏ជាពហុគុណនៃ 37

ចំនួនតែមួយគត់ដែលអាចជាពហុគុណនៃ 25 និង 37 គឺ 925

នាំអោយ $d = 9$ និង $n = 750$

ដូចនេះ $n = 750$

១០២ គេអោយ n ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន ។ តាង $p(n)$ ជាផលគុណខ្ទង់ដែលមិនសូន្យនៃ n ។ (បើ n មានតែមួយខ្ទង់ នោះ $p(n)$ ស្មើនឹងខ្ទង់នោះ) ។ គេតាង

$$S = p(1) + p(2) + \dots + p(999) \quad \text{។ រកកត្តាបឋមធំបំផុតនៃ } S \quad \text{។}$$

$$\text{យើងយក } T = p(1) + p(2) + p(3) + \dots + p(99)$$

$$p(1) + p(2) + \dots + p(9) = 1 + 2 + 3 + \dots + 9 = 45$$

$$\text{ហើយ } p(10) + p(11) + \dots + p(19) = 46$$

$$p(20) + p(21) + \dots + p(29) = 2.46$$

$$p(30) + p(31) + \dots + p(39) = 3.46$$

.....

$$p(90) + p(91) + \dots + p(99) = 9.46$$

$$\text{នោះ } T = 45 + 46(1 + 2 + 3 + \dots + 9) = 45 + 46.45 = 45.47$$

$$\text{យើងបាន } T = p(1) + p(2) + \dots + p(99)$$

$$T = p(101) + p(102) + \dots + p(199)$$

$$2T = p(201) + p(202) + \dots + p(299)$$

.....

$$9T = p(901) + p(902) + \dots + p(999)$$

$$\text{នាំអោយ } S = p(100) + p(200) + \dots + p(900) + T + 2T + \dots + 9T$$

$$S = (1 + 2 + 3 + \dots + 9) + T(1 + 2 + 3 + \dots + 9)$$

$$S = 45 + 46T$$

$$S = 45 + 46.45.47$$

$$\text{នោះ } S = 45.2163 = 45.21.103$$

ដូចនេះ 103 ជាកត្តាបឋមធំបំផុតនៃ S

១០៣ ស្ថិតិធរណីមាត្រអនន្តតួមួយមានផលបូកតួស្មើ 2005 ។ ស្ថិតិធរណីមាត្រអនន្តតួមួយត្រូវបានបង្កើតដោយយកតួនៃស្ថិតិមុនលើកជាការេ ហើយផលបូកតួថ្មីស្មើ 10 ដងនៃផលបូកស្ថិតិដើម។ ផលធៀបរួម

នៃស្ថិតិដើមអាចសរសេរជាទម្រង់ $\frac{m}{n}$ ដែល m, n ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានបឋមរវាងគ្នា ។ ចូររក $m + n$ ។

ដំណោះស្រាយ

តាង a ជាតួដំបូងនៃស្ថិតិដើម ហើយ r ជាផលធៀបរួមដែល $|r| < 1$

$$\text{ផលបូកតួនៃស្ថិតិដើម } \frac{a}{1-r} = 2005 \quad (1)$$

$$\text{ផលបូកគូនៃស្វីតថ្មី} \frac{a^2}{1-r^2} = 20050 \quad (2)$$

$$\text{តាម (1) និង (2) យើងបានសមីការ} \frac{2005^2(1-r)^2}{1-r^2} = 20050$$

$$\text{នាំអោយ } 2005(1-r)^2 = 10(1-r^2) = 10(1-r)(1+r)$$

$$2005(1-r) = 10(1+r)$$

$$2015r = 1995$$

$$r = \frac{1995}{2015} = \frac{399}{403}$$

$$\text{ដោយ } \gcd(399, 403) = 1 \text{ នោះ } m = 399, n = 403$$

$$\text{ដូចនេះ } m + n = 802$$

១០៤ រកចំនួនគត់ដែលនៅជិត $1000 \sum_{n=3}^{10000} \frac{1}{n^2 - 4}$ បំផុត ។

ដំណោះស្រាយ

$$\text{យើងមាន } \frac{1}{n^2 - 4} = \frac{A}{n-2} + \frac{B}{n+2} \text{ ដែល } n \geq 3$$

$$A(n+2) + B(n-2) = 1$$

$$(A+B)n + (2A-2B) = 1$$

$$\text{នោះ } \begin{cases} A+B=0 \\ 2A-2B=1 \end{cases}$$

$$\text{នាំអោយ } A = \frac{1}{4}, B = -\frac{1}{4}$$

$$\text{យើងបាន } 1000 \sum_{n=3}^{10000} \frac{1}{n^2 - 4} = 1000 \times \frac{1}{4} \sum_{n=3}^{10000} \left(\frac{1}{n-2} - \frac{1}{n+2} \right)$$

$$= 250 \left(\sum_{n=3}^{10000} \frac{1}{n-2} - \sum_{n=3}^{10000} \frac{1}{n+2} \right)$$

$$= 250 \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{9998} - \frac{1}{5} - \frac{1}{6} - \frac{1}{7} \dots - \frac{1}{10002} \right)$$

$$= 250 \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} - \frac{1}{9999} - \frac{1}{10000} - \frac{1}{10001} - \frac{1}{10002} \right)$$

$$= 250 \left(\frac{25}{12} - \frac{1}{9999} - \frac{1}{10000} - \frac{1}{10001} - \frac{1}{10002} \right)$$

$$= 520.8\overline{3} - 250 \left(\frac{1}{9999} + \frac{1}{10000} + \frac{1}{10001} + \frac{1}{10002} \right)$$

ដោយហេតុថា $250 \left(\frac{1}{9999} + \frac{1}{10000} + \frac{1}{10001} + \frac{1}{10002} \right) < \frac{1}{10}$

នោះ $1000 \sum_{n=3}^{10000} \frac{1}{n^2 - 4} > 250.5$

ដូចនេះ 251 ជាចំនួនគត់ដែលនៅជិត $1000 \sum_{n=3}^{10000} \frac{1}{n^2 - 4}$ បំផុត

១០៥ បើគេបន្ថែម k ទៅលើចំនួន 36, 300, 596 គេនឹងទទួលបានចំនួនថ្មីចំនួនបីដែលជាការបន្ថែមពីចំនួនគត់នៃស្វីតនព្វន្ឋមួយ ។ រកតម្លៃ k ។
ដំណោះស្រាយ

$$\begin{cases} 36 + k = a^2 & (1) \\ 300 + k = (a + d)^2 & (2) \\ 596 + k = (a + 2d)^2 & (3) \end{cases}$$

យក (2) - (1): $2ad + d^2 = 264$

យក (3) - (1): $4ad + 4d^2 = 560$

នាំអោយ $2d^2 = 32$

នោះ $d = \pm 4$ និង $a = \pm 31$

គេបាន $36 + k = a^2 = 961$

ដូចនេះ $k = 925$

១០៦ m ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន ។ $a_0, a_1, \dots, a_m$ ជាស្វីតនៃចំនួនពិតដែល $a_0 = 37, a_1 = 72$

, $a_m = 0$ និង $a_{k+1} = a_{k-1} - \frac{3}{a_k}$ ចំពោះ $k = 1, 2, \dots, m-1$ ។ ចូររក m ។

ដំណោះស្រាយ

យើងមាន $a_m = 0$ នោះ $a_{m-2} = \frac{3}{a_{m-1}}$

នាំអោយ $a_{m-1} a_{m-2} = 3$ (1)

$$\text{ហើយ } a_{m-1} = a_{m-3} - \frac{3}{a_{m-2}} \text{ នោះ } a_{m-1}a_{m-2} = a_{m-2}a_{m-3} - 3 \quad (2)$$

$$\text{តាម (1) និង (2): } a_{m-2}a_{m-3} = 6 \quad (3)$$

$$\text{ហើយ } a_{m-2} = a_{m-4} - \frac{3}{a_{m-3}} \text{ នោះ } a_{m-2}a_{m-3} = a_{m-3}a_{m-4} - 3 \quad (4)$$

$$\text{តាម (3) និង (4): } a_{m-3}a_{m-4} = 9$$

យើងអាចទាញសន្និដ្ឋានថា $a_{m-k}a_{m-k-1} = 3k$ ចំពោះគ្រប់ចំនួនគត់វិជ្ជមាន k

$$\text{យើងយក } k = m-1 \text{ នោះ } a_1a_0 = 3(m-1)$$

$$\text{នាំអោយ } 3(m-1) = 37.72$$

$$\text{ដូចនេះ } m = 888$$

១០៧ គេអោយ $(1 + \sin t)(1 + \cos t) = \frac{5}{4}$ និង $(1 - \sin t)(1 - \cos t) = \frac{m}{n} - \sqrt{k}$ ដែល

k, m និង n ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន ហើយ m, n បឋមរវាងគ្នា ។ ចូររក $k + m + n$ ។

ដំណោះស្រាយ

$$\text{តាង } \alpha = \frac{m}{n} - \sqrt{k}$$

$$\text{យើងមាន } (1 + \sin t)(1 + \cos t) = \frac{5}{4}$$

$$1 + \sin t + \cos t + \sin t \cos t = \frac{5}{4}$$

$$(1 - \sin t)(1 - \cos t) = \alpha$$

$$1 - \sin t - \cos t + \sin t \cos t = \alpha$$

$$\text{នាំអោយ } 2 + 2\sin t \cos t = \frac{5}{4} + \alpha \quad (1)$$

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត } (1 + \sin t)(1 + \cos t)(1 - \sin t)(1 - \cos t) = \frac{5}{4}\alpha$$

$$(1 - \sin^2 t)(1 - \cos^2 t) = \frac{5}{4}\alpha$$

$$\cos^2 t \sin^2 t = \frac{5}{4}\alpha$$

$$\text{នោះ } \sin t \cos t = \frac{\sqrt{5\alpha}}{2} \quad (2)$$

តាម (1) និង (2) យើងបាន $2 + \sqrt{5\alpha} = \frac{5}{4} + \alpha$

ឬ $5\alpha = \left(\alpha - \frac{3}{4}\right)^2$

$$\alpha^2 - \frac{13}{2}\alpha + \frac{9}{16} = 0$$

យើងទាញបាន $\alpha = \frac{13}{4} - \sqrt{10}$

នាំអោយ $m=13, n=4, k=10$

ដូចនេះ $k+m+n=27$

១០៨ គេអោយ $x = \frac{\sum_{n=1}^{44} \cos n^\circ}{\sum_{n=1}^{44} \sin n^\circ}$ ។ រកចំនួនគត់ធំបំផុតដែលមិនធំជាង $100x$ ។

ដំណោះស្រាយ

យើងមាន $x = \frac{\sum_{n=1}^{44} \cos n^\circ}{\sum_{n=1}^{44} \sin n^\circ} = \frac{\sum_{n=45}^{89} \sin n^\circ}{\sum_{n=1}^{44} \sin n^\circ} = \frac{\sum_{n=1}^{44} \sin(n+45)^\circ}{\sum_{n=1}^{44} \sin n^\circ}$

តែ $\sin(n+45)^\circ = \frac{\sqrt{2}}{2}(\sin n^\circ + \cos n^\circ)$

$$\Rightarrow x = \frac{\frac{\sqrt{2}}{2} \sum_{n=1}^{44} (\sin n^\circ + \cos n^\circ)}{\sum_{n=1}^{44} \sin n^\circ} = \frac{\frac{\sqrt{2}}{2} \left(\sum_{n=1}^{44} \sin n^\circ + \sum_{n=1}^{44} \cos n^\circ \right)}{\sum_{n=1}^{44} \sin n^\circ} = \frac{\sqrt{2}}{2} (1+x)$$

នោះ $\sqrt{2}x = 1+x$

នាំអោយ $x = \frac{1}{\sqrt{2}-1} = \sqrt{2}+1 \approx 2.414$

នោះ $100x \approx 241.4$

ដូចនេះ ចំនួនគត់ដែលមិនធំជាង $100x$ គឺ 241

១០៩ ជាចំនួនកុំផ្លិចមួយដែលមានផ្នែកនិម្មិត 164 ហើយ n ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានមួយដែល

$$\frac{z}{z+n} = 4i \quad \text{។ ចូររក } n \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

តាង $z = a + 164i$ ដែល a ជាចំនួនពិត

យើងបាន $a + 164i = z$

$$a + 164i = 4i(z + n)$$

$$a + 164i = 4i(a + n + 164i)$$

$$a + 164i = -656 + 4i(a + n)$$

គេទាញបាន $a = -656$ និង $164 = 4(a + n)$

ដូចនេះ $n = 697$

១១០ គេអោយ $P_0(x) = x^3 + 313x^2 - 77x - 8$ ។ ចំពោះចំនួនគត់ $n \geq 1$ គេកំណត់

$$P_n(x) = P_{n-1}(x - n) \quad \text{។ រកមេគុណនៃ } x \text{ នៅក្នុង } P_{20}(x) \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

យើងមាន $P_n(x) = P_{n-1}(x - n)$

$$P_{20}(x) = P_{19}(x - 20)$$

$$= P_{18}((x - 20) - 19)$$

$$= P_{17}((x - 20) - 19 - 18)$$

.

.

.

$$= P_0(x - (20 + 19 + 18 + \dots + 2 + 1))$$

$$= (x - 210)^3 + 313(x - 210)^2 - 77(x - 210) - 8$$

ដើម្បីរកមេគុណនៃ x យើងប្រើទ្វេធាតុតូន

មេគុណនៃ x នៅក្នុងពន្លាត $(x - 210)^3$ គឺ $3(-210)^2$

មេគុណនៃ x នៅក្នុងពន្លាត $(x - 210)^2$ គឺ -2.201

មេគុណនៃ x នៅក្នុង $P_{20}(x)$ គឺ $3(-210)^2 - 2.313.210 - 77 = 763$

១១១ តាង P ជាផលគុណនៃវ៉ិសមីនពិតនៃសមីការ $x^4 - 4x^3 + 6x^2 - 4x = 2005$ ។
ចូរកំណត់ $\lfloor P \rfloor$ ។

សំគាល់ $\lfloor P \rfloor$ តាងអោយចំនួនគត់ធំបំផុតដែលតូចជាងឬស្មើ P ។

ដំណោះស្រាយ

មេគុណនៃពហុធា $p(x) = x^4 - 4x^3 + 6x^2 - 4x$ គឺ $1, -4, 6, -4$

ចំនួនទាំងនេះជាមេគុណទ្វេដា $\pm \binom{4}{k}$ ចំពោះ $k = 0, 1, 2, 3$

យើងបាន $p(x) + 1 = x^4 - 4x^3 + 6x^2 - 4x + 1 = (x-1)^4$

វ៉ិសមីនពិតដែលត្រូវរក ជាវ៉ិសនៃសមីការ $(x-1)^4 = 2006$

យើងតាង $y = x-1$ នោះ $y^4 = 2006$

y ទាំងបួនដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការគឺ $y = \pm \sqrt[4]{2006} \pm i \sqrt[4]{2006}$

នាំអោយ $x = 1 \pm \sqrt[4]{2006}$ និង $x = 1 \pm i \sqrt[4]{2006}$

យើងបាន $P = (1 + i \sqrt[4]{2006})(1 - i \sqrt[4]{2006}) = 1 + \sqrt{2006}$

ដោយ $40 = \sqrt{1600} < \sqrt{2006} < \sqrt{2500} = 50$

នោះ $44 = \sqrt{1936} < \sqrt{2006} < \sqrt{2025} = 45$

$$45 < 1 + \sqrt{2006} < 46$$

ដូចនេះ $\lfloor P \rfloor = 45$

១១២ គេអោយ $P(z) = z^3 + az^2 + bz + c$ ដែល a, b, c ជាចំនួនពិត ។ ω ជាចំនួនកុំផ្លិចមួយ
ដែលធ្វើអោយវ៉ិសទាំងបីនៃ $P(z)$ មានតម្លៃ $\omega + 3i, \omega + 9i$ និង $2\omega - 4$ ដែល $i^2 = -1$ ។ ចូររក
 $|a + b + c|$ ។

ដំណោះស្រាយ

តាង $\omega = u + vi$ ដែល u, v ជាចំនួនពិត

យើងបាន $a = -[(\omega + 3i) + (\omega + 9i) + (2\omega - 4)] = 4 - 12i - 4\omega$ (1)

$$\begin{aligned} b &= (\omega + 3i)(\omega + 9i) + (\omega + 9i)(2\omega - 4) + (2\omega - 4)(\omega + 3i) \\ &= 5\omega^2 - 8\omega + 36\omega i - 48i - 27 \end{aligned} \quad (2)$$

តាម (1): $v = -3$

យក $\omega = u - 3i$ ជំនួសចូល (2) យើងបាន

$$b = 5(u - 3i)^2 - 8(u - 3i) + 36(u - 3i)i - 48i - 27$$

ដោយ b ជាចំនួនពិតនោះ $6u - 24 = 0$

នោះ $u = 4$

គេបាន $w = 4 - 3i$

រឿងទាំងបីនៃ $P(z)$ រួមមាន $r_1 = 4, r_2 = 4 + 6i$ និង $r_3 = 4 - 6i$

$$a = -(r_1 + r_2 + r_3) = -12$$

$$b = r_1 r_2 + r_2 r_3 + r_3 r_1 = 84$$

$$c = -(r_1 r_2 r_3) = -208$$

ដូចនេះ $|a + b + c| = 136$

១១៣ រកគ្រប់ចំនួនពិត x, y និង z ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់ $(x+1)yz = 12, (y+1)zx = 4$ និង $(z+1)xy = 4$ ។

ដំណោះស្រាយ

យើងមាន $(x+1)yz = 12$ (1)

$$(y+1)zx = 4$$
 (2)

$$(z+1)xy = 4$$
 (3)

យើងបាន $xz + xyz = xy + xyz = 4$

$$x(y - z) = 0$$

បើ $x = 0$ នោះតាម (2) $0 = 4$ មិនពិត

បើ $y = z$ នោះតាម (1): $(x+1)z^2 = 12$ និង $(z+1)zx = 4$

នាំអោយ $z^3 + z^2 - 8z - 12 = 0$

$$(z-3)(z+2)^2 = 0$$

ដូចនេះ $(x, y, z) = \left(\frac{1}{3}, 3, 3\right)$ និង $(x, y, z) = (2, -2, -2)$

១១៤ ត្រីកោណ ABC ស្ថិតនៅក្នុងប្លង់កាតេស្យង់ មានក្រឡាផ្ទៃ 70 ។ កូអរដោនេចំណុច $B(12, 19)$ និងចំណុច $C(23, 20)$ ហើយចំណុច $A(p, q)$ ។ បន្ទាត់មួយត្រួតលើមេដ្យាននៃជ្រុង BC មានមេគុណប្រាប់ទិសស្មើ -5 ។ រកតម្លៃធំបំផុតដែលអាចនៃ $p + q$ ។

ដំណោះស្រាយ

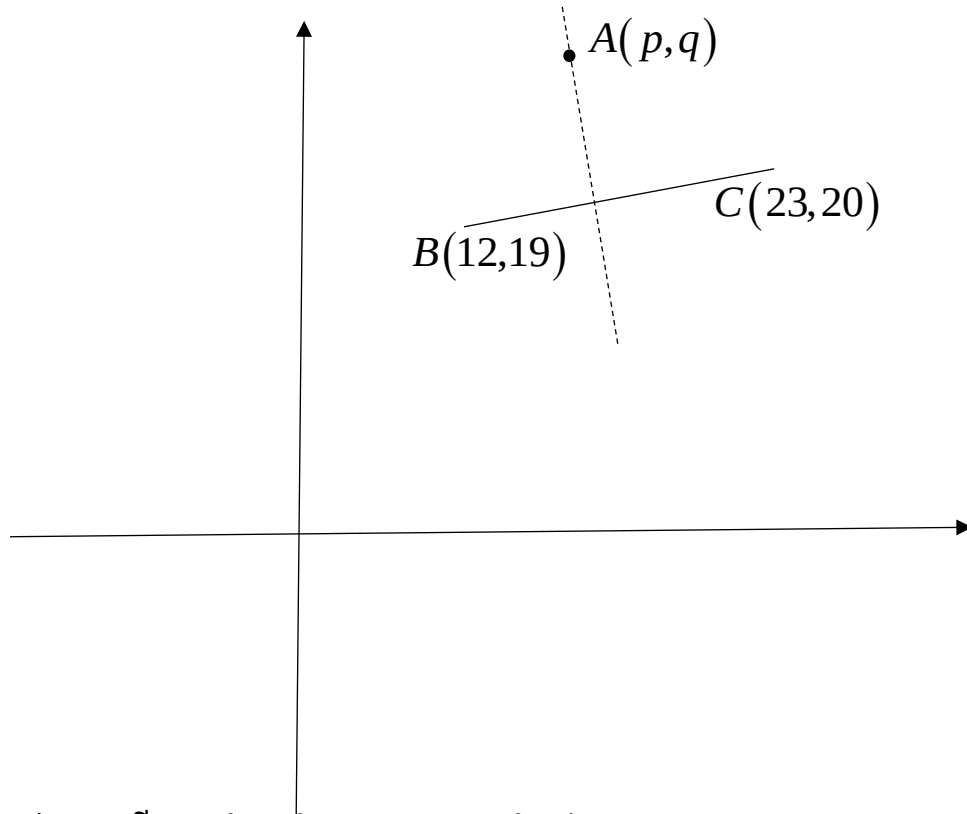
ចំណុចកណ្តាល BC គឺ $I\left(\frac{35}{2}, \frac{39}{2}\right)$

តាង (l) ជាបន្ទាត់ដែលកាត់តាមចំណុច I

$$\text{សមីការបន្ទាត់ } (l): y - \frac{39}{2} = -5\left(x - \frac{35}{2}\right)$$

$$y = -5x + 107$$

$$\text{គេបានកូអរដោនេចំណុច } A(p, q) = A(p, -5p + 107)$$

យើងបង្កើតត្រីកោណថ្មីដោយកំណត់ចំណុច B មកនៅចំគល់តម្រុយ

ត្រីកោណថ្មី $A'B'C'$ មានកំពូល $A'(p-12, -5p+88)$, $B'(0,0)$ និង $C'(11,1)$

$$S_{\Delta A'B'C'} = S_{\Delta ABC} = \frac{1}{2} |p-12-11(-5p+88)| = \frac{1}{2} |56p-980|$$

$$\text{នាំអោយ } \frac{1}{2} |56p-980| = 70$$

$$\text{នោះ } 56p-980 = \pm 140$$

$$\text{បើ } p=20 \text{ នោះ } p+q = -4 \times 20 + 107 = 27$$

$$\text{បើ } p=15 \text{ នោះ } p+q = -4 \times 15 + 107 = 47$$

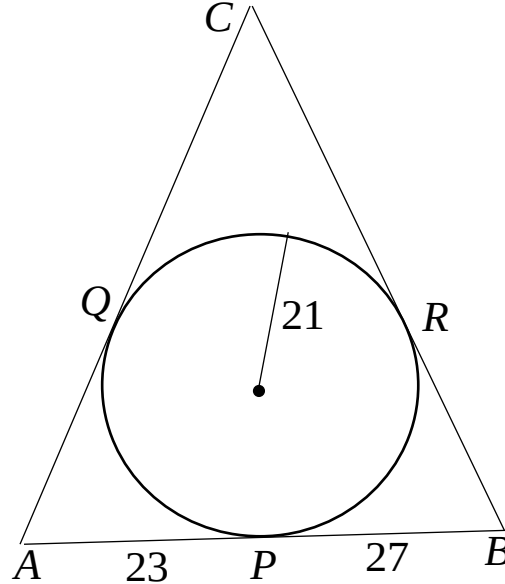
ដូចនេះ តម្លៃធំបំផុតដែលអាច $p+q = 47$

១១៥ រង្វង់ចារិកក្នុងត្រីកោណ ABC ប៉ះជ្រុង AB ត្រង់ P និងមានកាំស្មើ 21 ។ គេអោយ $AP = 23$ និង $PB = 27$ ។ រកបរិមាត្រនៃត្រីកោណ ABC ។
ដំណោះស្រាយ

តាង O ជាផ្ចិតរង្វង់ចារិកក្នុង

Q និង R ជាចំណុចប៉ះរង្វង់នឹងជ្រុង AC, BC រៀងគ្នា

តាង $x = CQ$

$AP = AQ = 23$ (បន្ទាត់ប៉ះគូសចេញពីចំណុច A តែមួយ)

$BP = BR = 27$ (បន្ទាត់ប៉ះគូសចេញពីចំណុច B តែមួយ)

$CQ = CR = x$ (បន្ទាត់ប៉ះគូសចេញពីចំណុច C តែមួយ)

បរិមាត្រត្រីកោណ ABC គឺ $2p = 2 \cdot (23 + 27 + x) = 100 + 2x$

តាមរូបមន្តហេរ៉ុង

$$S_{\triangle ABC} = \sqrt{p(p-x-23)(p-x-27)(p-23-27)} = \sqrt{(50+x)(27)(23)x} \quad (1)$$

ម្យ៉ាងទៀត $S_{\triangle ABC} = S_{\triangle AOC} + S_{\triangle BOC} + S_{\triangle AOB}$

$$= \frac{1}{2}(21)[(23+x) + (27+x) + (23+27)] = 21 \cdot (50+x) \quad (2)$$

តាម (1) និង (2) យើងបាន $\sqrt{(50+x)(27)(23)x} = 21(50+x)$

$$\text{នាំអោយ } x = \frac{245}{2}$$

ដូចនេះ បរិមាត្រ $2p = 100 + 245 = 345$

១១៦ គេអោយស្វ៊ីត $\{a_n\}$ កំណត់ដោយ $a_1 = a_2 = 1$ និង $a_n = 7a_{n-1} - a_{n-2}, n \geq 3$ ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $a_n + a_{n+1} + 2$ ជាការប្រាកដចំពោះគ្រប់ចំនួនគត់វិជ្ជមាន n ។
ដំណោះស្រាយ

សមីការសំគាល់ $\lambda^2 - 7\lambda + 1 = 0$ មានរឹស $\lambda_1 = \frac{7 + \sqrt{45}}{2} = \left(\frac{3 + \sqrt{5}}{2}\right)^2$ និង

$$\lambda_2 = \frac{7 - \sqrt{45}}{2} = \left(\frac{3 - \sqrt{5}}{2}\right)^2$$

យើងបាន $a_n = C_1 \lambda_1^n + C_2 \lambda_2^n$

បើ $n = 1 \Rightarrow 1 = C_1 \lambda_1 + C_2 \lambda_2$

បើ $n = 2 \Rightarrow 1 = C_1 \lambda_1^2 + C_2 \lambda_2^2$

$$\begin{aligned} a_n + a_{n+1} + 2 &= \lambda_1^{n-1} C_1 (\lambda_1 + \lambda_1^2) + \lambda_2^{n-1} C_2 (\lambda_2 + \lambda_2^2) + 2 \\ &= \lambda_1^{n-1} + \lambda_2^{n-1} + 2 \end{aligned}$$

$$= \left(\left(\frac{3 + \sqrt{5}}{2} \right)^2 \right)^{n-1} + \left(\left(\frac{3 - \sqrt{5}}{2} \right)^2 \right)^{n-1} + 2$$

$$= \left[\left(\frac{3 + \sqrt{5}}{2} \right)^{n-1} + \left(\frac{3 - \sqrt{5}}{2} \right)^{n-1} \right]^2 = x_n^2$$

ដែល $x_n = \left(\frac{3 + \sqrt{5}}{2} \right)^{n-1} + \left(\frac{3 - \sqrt{5}}{2} \right)^{n-1}$ ជាចម្លើយនៃស្វ៊ីត $\{x_n\}$ នៃចំនួនគត់

$$x_1 = 2, x_2 = 3, x_n = 3x_{n-1} - x_{n-2}, n \geq 3$$

ដូចនេះ $a_n + a_{n+1} + 2$ ជាការប្រាកដចំពោះគ្រប់ចំនួនគត់វិជ្ជមាន n

១១៧ តាង I ជាផ្ចិតរង្វង់ចារឹកក្នុងត្រីកោណ ABC ។ រង្វង់ផ្ចិត I ប៉ះជ្រុង AB, BC និង AC រៀងគ្នាត្រង់ចំណុច D, E និង F រៀងគ្នា ។ បន្ទាត់ EF ប្រសព្វជាមួយបន្ទាត់ AI, BI និង DI រៀងគ្នាត្រង់ចំណុច M, N និង K ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $DM \cdot KE = DN \cdot KF$ ។

ដំណោះស្រាយ

ចំណុច I, D, E និង B នៅលើរង្វង់តែមួយ

$$\angle AID = 90^\circ - \angle IAD$$

$$\angle MED = \angle FDA = 90^\circ - \angle IAD$$

នោះ $\angle AID = \angle MED$ ហើយចំណុច I, D, E និង M នៅលើរង្វង់តែមួយ

១១៨ គេអោយ x, y, z ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានដែលផ្ទៀងផ្ទាត់ $\frac{1}{x} - \frac{1}{y} = \frac{1}{z}$ ។ តាង h ជាតួចែករួមធំបំផុត

នៃ x, y, z ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $hxyz$ និង $h(y-x)$ ជាការប្រាកដ ។

ដំណោះស្រាយ

តាង $x = ha, y = hb, z = hc$ ដែល a, b, c ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានហើយ $\gcd(a, b, c) = 1$

យក $\gcd(a, b) = g$ នោះ $a = ga', b = gb'$ ដែល a', b' ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានដែល

$$\gcd(a', b') = \gcd(a' - b', b') = \gcd(a', a' - b') = 1$$

$$\text{យើងបាន } \frac{1}{a} - \frac{1}{b} = \frac{1}{c}$$

$$c(b-a) = ab$$

$$c(b'-a') = a'b'g$$

គេទាញបាន $g | c$ និង $\gcd(a, b, c) = g = 1$

ដោយ $\gcd(a, b) = 1$ និង $\gcd(b-a, ab) = 1$

នោះ $b-a=1$ និង $c=ab$

$$\text{យើងបាន } hxyz = h^4 abc = (h^2 ab)^2 \text{ និង } h(y-x) = h^2$$

ដូចនេះ $hxyz$ និង $h(y-x)$ ជាការប្រាកដ

១១៩ គេតាង $\lfloor x \rfloor$ តាងអោយផ្នែកគត់នៃ x និង $\{x\}$ ជាផ្នែកទសភាគនៃ x ។ ឧទាហរណ៍

$$\lfloor 2.1 \rfloor = 2 \text{ និង } \{2.1\} = 0.1$$

សំគាល់ ៖ $0 \leq \{x\} < 1, x-1 < \lfloor x \rfloor \leq x$ និង $\lfloor x \rfloor \leq x < \lfloor x \rfloor + 1$ ។

ចូរស្រាយបញ្ជាក់លក្ខណៈខាងក្រោម

$$\text{ក) } \lfloor x+n \rfloor = \lfloor x \rfloor + n, \forall x \in \mathbb{R}, \forall n \in \mathbb{Z}$$

$$\text{ខ) } \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor \leq \lfloor x+y \rfloor \leq \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor + 1$$

$$\text{គ) } \lfloor x \rfloor + \lfloor -x \rfloor = \begin{cases} 0, & x \in \mathbb{Z} \\ -1, & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$$

$$\text{ឃ) } \left\lfloor \frac{\lfloor x \rfloor}{n} \right\rfloor = \left\lfloor \frac{x}{n} \right\rfloor, \forall x \in \mathbb{R}, \forall n \in \mathbb{Z}$$

$$\text{ង) } \left\lfloor x + \frac{1}{2} \right\rfloor = \lfloor 2x \rfloor - \lfloor x \rfloor, x \in \mathbb{R}$$

$$\text{ច) } \lfloor 2x \rfloor + \lfloor 2y \rfloor \geq \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor + \lfloor x+y \rfloor, \forall x, y \geq 0$$

ដំណោះស្រាយ

$$ក) \lfloor x+n \rfloor = \lfloor x \rfloor + n, \forall x \in \mathbb{R}, \forall n \in \mathbb{Z}$$

$$\text{តាង } \lfloor x \rfloor = a \text{ នោះ } x = a + t \text{ ដែល } 0 \leq t < 1 \text{ និង } a \in \mathbb{Z}$$

$$\lfloor x \rfloor + n = a + n \quad (1)$$

$$x + n = a + t + n = (a + n) + t$$

$$\text{នាំអោយ } \lfloor x + n \rfloor = \lfloor (a + n) + t \rfloor = a + n \quad (2)$$

$$\text{តាម (1) និង (2): } \lfloor x + n \rfloor = \lfloor x \rfloor + n, \forall x \in \mathbb{R}, \forall n \in \mathbb{Z}$$

$$ខ) \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor \leq \lfloor x + y \rfloor \leq \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor + 1$$

$$\begin{aligned} \text{គេមាន } \lfloor x + y \rfloor &= \lfloor \lfloor x \rfloor + \{x\} + \lfloor y \rfloor + \{y\} \rfloor \\ &= \lfloor \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor + \{x\} + \{y\} \rfloor \end{aligned}$$

$$\text{ដោយ } 0 \leq \{x\} < 1, 0 \leq \{y\} < 1 \text{ នោះ } 0 \leq \{x\} + \{y\} < 2$$

$$\text{នាំអោយ } \lfloor x + y \rfloor \leq \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor + 1 \quad (1)$$

$$\text{តាង } f(x) = \lfloor x \rfloor \text{ ជាអនុគមន៍មិនចុះ និង } \lfloor y \rfloor \leq y < \lfloor y \rfloor + 1$$

$$\text{យើងបាន } \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor = \lfloor x + \lfloor y \rfloor \rfloor \leq \lfloor x + y \rfloor \leq \lfloor x + (\lfloor y \rfloor + 1) \rfloor = \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor + 1 \quad (2)$$

$$\text{តាម (1) និង (2) } \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor \leq \lfloor x + y \rfloor \leq \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor + 1$$

$$គ) \lfloor x \rfloor + \lfloor -x \rfloor = \begin{cases} 0, & x \in \mathbb{Z} \\ -1, & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$$

$$\text{▪ បើ } x = m \in \mathbb{Z} \text{ គេបាន } \lfloor x \rfloor = \lfloor m \rfloor = m, \lfloor -x \rfloor = \lfloor -m \rfloor = -m$$

$$\text{នាំអោយ } \lfloor x \rfloor + \lfloor -x \rfloor = 0$$

$$\text{▪ បើ } x \notin \mathbb{Z} \text{ គេបាន } x = m + h \text{ ដែល } 0 \leq h < 1$$

$$-x = -m - 1 + (1 - h) \text{ ដែល } 0 \leq 1 - h < 1$$

$$\lfloor x \rfloor = \lfloor m + h \rfloor = m, \lfloor -x \rfloor = \lfloor -m - 1 + (1 - h) \rfloor = -m - 1$$

$$\text{នោះ } \lfloor x \rfloor + \lfloor -x \rfloor = -1$$

$$\text{ដូចនេះ } \lfloor x \rfloor + \lfloor -x \rfloor = \begin{cases} 0, & x \in \mathbb{Z} \\ -1, & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$$

$$ឃ) \left\lfloor \frac{\lfloor x \rfloor}{n} \right\rfloor = \left\lfloor \frac{x}{n} \right\rfloor, \forall x \in \mathbb{R}, \forall n \in \mathbb{Z}$$

$$\text{តាង } \left\lfloor \frac{x}{n} \right\rfloor = m \text{ នោះ } m \leq \frac{x}{n} < m + 1$$

$$\Rightarrow mn \leq x < (m + 1)n$$

$$\Rightarrow mn \leq \lfloor x \rfloor < (m + 1)n \quad (m, n \in \mathbb{Z})$$

$$\text{គេបាន } m \leq \frac{\lfloor x \rfloor}{n} < m+1 \text{ នោះ } \left\lfloor \frac{\lfloor x \rfloor}{n} \right\rfloor = m \quad (1)$$

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត } x = \lfloor x \rfloor + \{x\} \text{ ដែល } 0 \leq \{x\} < 1$$

$$\text{ហើយ } \lfloor x \rfloor = mn + r \text{ ដែល } 0 \leq r < n-1$$

$$\text{គេបាន } \left\lfloor \frac{x}{n} \right\rfloor = m + \left\lfloor \frac{r + \{x\}}{n} \right\rfloor = m \quad (2)$$

$$\text{តាម (1) និង (2) យើងបាន } \left\lfloor \frac{\lfloor x \rfloor}{n} \right\rfloor = \left\lfloor \frac{x}{n} \right\rfloor, \forall x \in R, \forall n \in Z$$

$$\text{ង) } \left\lfloor x + \frac{1}{2} \right\rfloor = \lfloor 2x \rfloor - \lfloor x \rfloor, x \in R$$

$$\text{ករណីទី ១ } \{x\} < \frac{1}{2} \text{ នោះ } \left\lfloor x + \frac{1}{2} \right\rfloor = \lfloor x \rfloor, \lfloor 2x \rfloor = 2\lfloor x \rfloor$$

$$\text{នាំអោយ } \left\lfloor x + \frac{1}{2} \right\rfloor = \lfloor 2x \rfloor - \lfloor x \rfloor \text{ ពិត}$$

$$\text{ករណីទី ២ } \{x\} \geq \frac{1}{2} \text{ នោះ } \left\lfloor x + \frac{1}{2} \right\rfloor = \lfloor x \rfloor + 1, \lfloor 2x \rfloor = 2\lfloor x \rfloor + 1$$

$$\text{នាំអោយ } \left\lfloor x + \frac{1}{2} \right\rfloor = \lfloor 2x \rfloor - \lfloor x \rfloor \text{ ពិត}$$

$$\text{ច) } \lfloor 2x \rfloor + \lfloor 2y \rfloor \geq \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor + \lfloor x+y \rfloor, \forall x, y \geq 0$$

តាង α និង β ជាផ្នែកទសភាគនៃ x និង y

$$\text{នោះ } x = \lfloor x \rfloor + \alpha, y = \lfloor y \rfloor + \beta$$

$$\text{ករណីទី ១ } \alpha + \beta < 1 \text{ នោះ } \lfloor x+y \rfloor = \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor \text{ និង } \lfloor 2x \rfloor = 2\lfloor x \rfloor, \lfloor 2y \rfloor = 2\lfloor y \rfloor$$

$$\text{នាំអោយ } 2\lfloor x \rfloor + 2\lfloor y \rfloor \geq \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor + \lfloor x+y \rfloor \text{ ពិត}$$

$$\text{ករណីទី ២ } 1 \leq \alpha + \beta < 2 \text{ នោះ } \lfloor x+y \rfloor = \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor + 1$$

$$\text{ដោយ } 2 \leq 2\alpha + 2\beta \text{ នោះក្នុងចំណោម } 2\alpha, 2\beta \text{ មានមួយធំជាង } 1$$

$$\text{កំណត់យក } 2\alpha \geq 1 \text{ នោះ } \lfloor 2\alpha \rfloor = 2\lfloor \alpha \rfloor + 1 \text{ ហើយ } \lfloor 2y \rfloor = 2\lfloor y \rfloor$$

$$\text{នាំអោយ } \lfloor 2x \rfloor + \lfloor 2y \rfloor \geq \lfloor x \rfloor + \lfloor y \rfloor + \lfloor x+y \rfloor, \forall x, y \geq 0 \text{ ពិត}$$

ចំណេះដឹងបន្ថែម

ចំពោះចំនួនពិត x មានចំនួនគត់ n មួយដែល $n \leq x < n+1$

n ហៅថាផ្នែកគត់នៃ x ឬ floor function ដែលកំណត់សរសេរ $\lfloor x \rfloor = n$

ផលសង $x - \lfloor x \rfloor$ ហៅថាផ្នែកទសភាគនៃ x ដែលកំណត់ដោយ $\{x\} = x - \lfloor x \rfloor$

ចំនួនគត់ $\lfloor x \rfloor + 1$ ហៅថា Ceiling function ដែលតំណាងដោយ $\lceil x \rceil$

ឧទាហរណ៍ $\lfloor -3.9 \rfloor = -4, \{-3.9\} = .1$ និង $\lceil -3.9 \rceil = -3$

លក្ខណៈ

ក) បើ a និង b ជាចំនួនគត់ ហើយ $b > 0$ និង q ជាផលចែកពេល a ចែកនឹង b នោះ $q = \left\lfloor \frac{a}{b} \right\rfloor$ ។

ខ) ចំពោះចំនួនពិតវិជ្ជមាន x និងចំនួនគត់ n ។ ចំនួនពហុគុណវិជ្ជមាននៃ n ដែលមិនធំជាង x គឺ $\left\lfloor \frac{x}{n} \right\rfloor$

។

១២០ ចូររកចំនួនគត់វិជ្ជមាន n និងមុំស្រួចទាំងបីនៃត្រីកោណ ABC បើគេមានសមភាព

$$\sqrt[2020]{\tan^n A} + \sqrt[2020]{\tan^n B} + \sqrt[2020]{\tan^n C} = \frac{n(3\sqrt{3}-1)+6060}{2018} \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

ដោយមុំទាំងបី A, B, C ជាមុំស្រួច នោះ $\tan A > 0, \tan B > 0$ និង $\tan C > 0$

$$\text{យើងមាន} \begin{cases} \tan A + \tan B + \tan C = \tan A \cdot \tan B \cdot \tan C \\ \tan A + \tan B + \tan C \geq 3\sqrt[3]{\tan A \cdot \tan B \cdot \tan C} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \tan A \cdot \tan B \cdot \tan C \geq 3\sqrt{3} \quad (1)$$

តាមវិសមភាពកូស៊ី យើងបាន

$$\sqrt[2020]{\tan^n A} + \sqrt[2020]{\tan^n B} + \sqrt[2020]{\tan^n C} \geq 3(\tan A \cdot \tan B \cdot \tan C)^{\frac{n}{6060}} \geq 3(3\sqrt{3})^{\frac{n}{6060}} \quad (2)$$

តាមវិសមភាព Bernoulli យើងបាន

$$\begin{aligned} 3(3\sqrt{3})^{\frac{n}{6060}} &= 3\left[1 + (3\sqrt{3}-1)\right]^{\frac{n}{6060}} \geq 3\left[1 + \frac{n}{6060}(3\sqrt{3}-1)\right] \\ &= \frac{n(3\sqrt{3}-1)+6060}{2020} \quad (3) \end{aligned}$$

តាម (2) និង (3) យើងបាន

$$\sqrt[2020]{\tan^n A} + \sqrt[2020]{\tan^n B} + \sqrt[2020]{\tan^n C} \geq \frac{n(3\sqrt{3}-1)+6060}{2018}$$

តាម (1), (2) និង (3) សមភាពកើតមកកាលណា
$$\begin{cases} \frac{n}{6060} = 1 \\ \tan A = \tan B = \tan C \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n = 6060 \\ A = B = C = \frac{\pi}{3} \end{cases}$$

ដូចនេះ: $n = 6060, A = B = C = \frac{\pi}{3}$

ជំនាញសិក្សា

យើងខ្ញុំមានគ្រូបង្រៀនដែលទទួលបានបង្រៀនសិស្សនិស្សិតនៅរាជធានីភ្នំពេញគ្រប់មុខវិជ្ជាពី
ឆ្នាក់ទី ៧ ដល់ឆ្នាក់ទី ១២ ក្នុងតំបន់សមរម្យ ។ កម្មវិធីបង្រៀនមានគុណតម្លៃប្រសើរ
គ្រប់គ្រងគុណតម្លៃសិក្សាទូតិយភូមិ(បាក់ឌុប) អាហារូបករណ៍ គ្រូបង្រៀនពេញ
គ្រូបង្រៀនគ្រប់គ្រង និង គ្រូបង្រៀនសិស្សព្រឹត្តិការណ៍ ទំនាក់ទំនងសិក្សាតាមរយៈលេខទូរស័ព្ទ
០១៨ ៣៥ ១២ ១៤ ឬ ០១២ ៤២ ៨៣ ២៥!

លំហាត់ស្រាវជ្រាវត្រៀមប្រឡង

លំហាត់ទី ០១៖ គេអោយ $a_1^2 + a_2^2 + \dots + a_n^2 = 1$ ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា

$$\left| \frac{a_1}{2} + \frac{a_2}{3} + \dots + \frac{a_n}{n+1} \right| < \sqrt{2} \quad \text{។}$$

លំហាត់ទី ០២៖ បង្ហាញថាចំពោះគ្រប់ចំនួនគត់វិជ្ជមាន n , $n^2 + 2n + 12$ មិនមែនជាពហុគុណនៃ 121 ទេ ។

លំហាត់ទី ០៣៖ ស្រាយបញ្ជាក់ថាសមីការ $x^3 + 11^3 = y^3$ គ្មានចម្លើយជាចំនួនគត់ x, y ទេ។

លំហាត់ទី ០៤៖ a, b, c are the three sides of triangle ABC . l_A, l_B, l_C are the three angle bisectors of $\triangle ABC$. Prove that $\frac{l_A + l_B}{c} + \frac{l_B + l_C}{a} + \frac{l_C + l_A}{b} \leq 3\sqrt{3}$.

លំហាត់ទី ០៥៖ Let m_a, m_b, m_c be the medians of a triangle ABC . R is the radius of the circumscribe circle of triangle ABC . Prove that $m_a m_b m_c \leq \frac{27R^3}{8}$.

លំហាត់ទី ០៦៖ ចំណុច M និង N នៅលើអ៊ីប៉ូតេនុសនៃត្រីកោណកែង ABC ដែល $BC = BM$ និង $AC = AN$ ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\angle MCN = 45^\circ$ ។

លំហាត់ទី ០៧៖ Find all integers a, b, c for which $(x-a)(x-10)+1=(x+b)(x+c)$ for all x .

លំហាត់ទី ០៨៖ Find the smallest prime factor of $101^{303} + 303^{101}$.

លំហាត់ទី ០៩៖ រកគ្រប់ចំនួនគត់ x, y, z ដែល $x^2 + y^2 + z^2 = 2(yz + 1)$ និង $x + y + z = 4018$ ។

លំហាត់ទី ១០៖ គេអោយ $ABCDE$ ជាបញ្ចកោណប៉ោងដែលមាន $AB = AE = CD = 1$ និង $\angle ABC = \angle DEA = 90^\circ$ ហើយ $BC + DE = 1$ ។ ចូរគណនាក្រឡាផ្ទៃបញ្ចកោណ ។

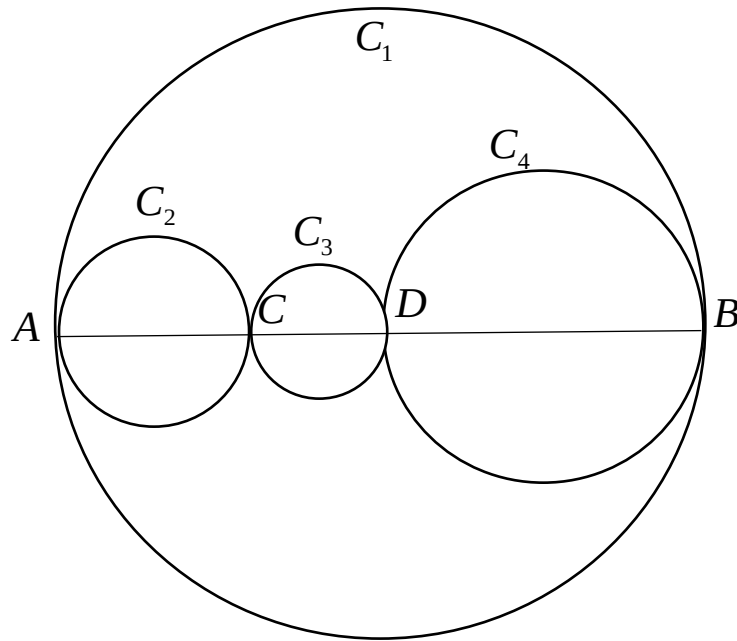
លំហាត់ទី ១១៖ ចូររកដោយធ្វើសម្រាយបញ្ជាក់គ្រប់ចម្លើយនៃសមីការ $2^n = a! + b! + c!$ ។

លំហាត់ទី ១២៖ Let ABC be a triangle with sides BC, CA, AB of length a, b, c respectively. Let D, E be the midpoints of the sides AC, AB respectively. Prove that BD is perpendicular to CE if, and only if $b^2 + c^2 = 5a^2$.

លំហាត់ទី ១៣៖ គេអោយ $x_1, x_2, \dots, x_n$ និង $y_1, y_2, \dots, y_n$ ជាចំនួនពិតសេរី (ចំនួនពិតណាមួយក៏បាន) ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់ $x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2 = 1$ និង $y_1^2 + y_2^2 + \dots + y_n^2 = 1$ ។

បង្ហាញថា $(x_1y_2 - x_2y_1)^2 \leq 2 \left| 1 - \sum_{k=1}^n x_k y_k \right|$ រួចរកលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ និងគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីអោយសមភាពកើតឡើង។

លំហាត់ទី ១៤: រង្វង់ C_1, C_2, C_3, C_4 មានអង្កត់ផ្ចិត AB, AC, CD, DB រៀងគ្នា ។ បរិមាត្ររង្វង់ C_1 គឺ 2016 ។ គណនាផលបូកបរិមាត្ររង្វង់ទាំងបួន ។

លំហាត់ទី ១៥: a, b, c ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានដែលផ្ទៀងផ្ទាត់

$$ab + ac = 144$$

$$ab + bc = 209$$

$$ac + bc = 221$$

រកតម្លៃនៃ $a^2 + b^2 + c^2$ ។

លំហាត់ទី ១៦: នៅក្នុងប្រមាណវិធីខាងក្រោម អក្សរផ្សេងគ្នាតំណាងអោយលេខផ្សេងគ្នា។ តើចំនួនដែលមានប្រាំខ្ទង់ SIXTY ជាលេខអ្វី?

F O R T Y

T E N

T E N

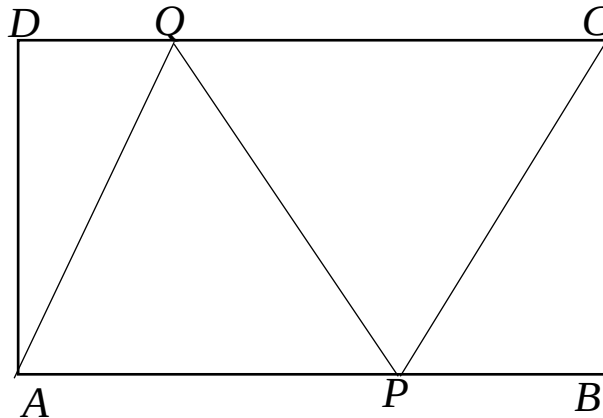
S I X T Y

លំហាត់ទី ១៧: រកចំនួនគត់ដែលនៅក្បែរ $10\sqrt{0.7} + 10\sqrt{2.8}$ បំផុត ។

លំហាត់ទី ១៨: ប្រសិនបើផលបូក និង ផលគុណនៃចំនួនពិតវិជ្ជមានស្មើ 13 ដូចគ្នា។ រក ផលបូកការេនៃចំនួនទាំងពីរ ។

លំហាត់ទី ១៩: ចំនួន $123456789101112\dots$ ដោយប្រើចំនួនគត់ធម្មជាតិ $1, 2, 3, \dots$ ។ គេសរសេររហូតបានលេខដែលមាន 2012 ខ្ទង់ ។ ចូររកសំណល់ពេលគេចែកវានឹង 9 ។

លំហាត់ទី ២០: $ABCD$ ជាចតុកោណកែងដែលមាន $AB = 34$ និង $BC = 12$ ។ P និង Q ជាចំណុចនៅលើជ្រុង AB និង CD រៀងគ្នា ដែល $\angle CPQ$ និង $\angle PQA$ ជាមុំកែង។ រកផលបូកនៃប្រវែងពីរដែលអាចកើតមាននៃជ្រុង AP ។

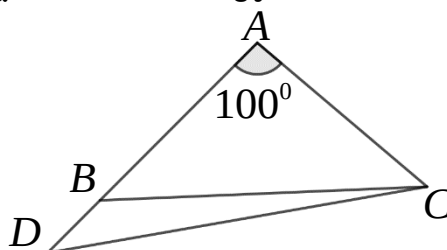
លំហាត់ទី ២១: គេអោយ x, y, z ជាចំនួនគត់ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^2 + y - z = 124$ និង $x + y^2 - z = 100$ ។ រកតម្លៃនៃ $x + y + z$ ។

លំហាត់ទី ២២: a, b ជាចំនួនគត់ហើយ $\sqrt{3 - 2\sqrt{2}}$ ជាឆន្ទសញ្ញានៃសមីការ $x^2 + ax + b = 0$ ។ រកតម្លៃនៃ $a - b$ ។

លំហាត់ទី ២៣: រកចំនួនគត់ n តូចបំផុតដែល $2n(45 - \sqrt{2016}) > 1$ ។

លំហាត់ទី ២៤: គេអោយ x, y, z ជាចំនួនពិតដែល $x + y + z = 1$ និង $xy + yz + zx = \frac{1}{3}$ ។ រកតម្លៃនៃ $\frac{4x}{y+1} + \frac{16y}{z+1} + \frac{64z}{x+1}$ ។

លំហាត់ទី ២៥: ABC ជាត្រីកោណសមបាតមួយដែលមាន $BA = BC$ និង $\angle ABC = 100^\circ$ ។ បើ D ជាចំណុចមួយនៅលើ BA ត្រូវបានគេសង់យ៉ាងណាឲ្យបាន $BD = AC$ ។ ចូររក $\angle BDC$ ។

លំហាត់ទី ២៦: រកគ្រប់ចំនួនគត់វិជ្ជមាន n ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់

$$\frac{1}{n^2 + 5n + 6} + \frac{1}{n^2 + 7n + 12} + \frac{1}{n^2 + 9n + 20} = \frac{1}{270} \quad ?$$

លំហាត់ទី ២៧: ABC ជាត្រីកោណសមបាតមួយដែលមាន $AB = AC = 3$ ។ k ចំណុចផ្សេងគ្នាស្ថិតនៅលើជ្រុង BC តាងដោយ $P_1, P_2, \dots, P_k$ ។ តាង $x_i = AP_i^2 + BP_i \cdot P_iC$ ដែល $i = 1, 2, 3, \dots, k$ ។ រកតម្លៃនៃ k បើ $x_1 + x_2 + \dots + x_k = 1080$ ។

លំហាត់ទី ២៨: គេអោយ $n_1, n_2, \dots, n_9$ ជាប្រាំបួនចំនួនគត់វិជ្ជមានខុសៗគ្នា ដែល $n_1 < n_2 < \dots < n_9$ ហើយ $n_1 + n_2 + \dots + n_9 = 180$ ។ ឧបមាថាផលបូក

$n_1 + n_2 + n_3 + n_4 + n_5$ មានតម្លៃអតិបរមា ។ រកតម្លៃអតិបរមាដែលអាចនៃ $n_9 - n_1$ ។

លំហាត់ទី ២៩: ក្នុងរូបខាងក្រោម ការេ $ABCD$ មានក្រឡាផ្ទៃ 512 ។ គេសង់ការេ

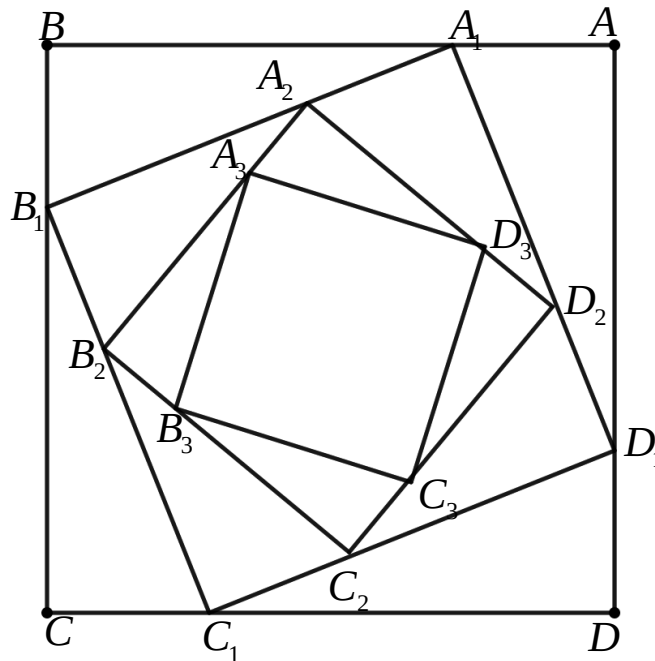
$A_1B_1C_1D_1$ នៅខាងក្នុងការេ $ABCD$ ដោយយក $AA_1 = \frac{1}{4}AB, BB_1 = \frac{1}{4}BC$

, $CC_1 = \frac{1}{4}CD$ និង $DD_1 = \frac{1}{4}AD$ ។ បន្ទាប់មកគេសង់ការេមួយទៀត $A_2B_2C_2D_2$ នៅខាង

ក្នុងការេ $A_1B_1C_1D_1$ ដោយយក $A_1A_2 = \frac{1}{4}A_1B_1, B_1B_2 = \frac{1}{4}B_1C_1, C_1C_2 = \frac{1}{4}C_1D_1$ និង

$D_1D_2 = \frac{1}{4}D_1A_1$ ។ គេបន្តការសង់របៀបនេះទៀតបានការេ $A_3B_3C_3D_3$ ។ រកក្រឡាផ្ទៃការេ

$A_3B_3C_3D_3$ ។

ចម្លើយលំហាត់ស្រាវជ្រាវមានក្នុងសៀវភៅបន្ត...

ឯកសារយោង

1. www.google.com
2. Vietnamese mathematical documents
3. Mathematical Olympiad in China
4. Infinity
5. A Gentle Introduction to the American Invitational Mathematics Examination
6. Number Theory ,Titu Andreescu
7. Putnam and Beyond, Titu Andreescu
8. Singapore Mathematical Olympiad